

*Increasing the capacity of domestic workers of
different origins to respond to sexual violence
through community-based interventions*

Πακέτο Εργασίας 4:

COMMUNAID

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΙ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

Κωδικός Έγκρισης Έργου (JUST/2011/DAP/AG/3272)

© Δεκέμβριος 2014

Δημιουργήθηκε από:

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου: Χ. Κούτα, Χ. Πυθαρά, Ζ. Αποστολίδου

Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου: Τ. Χριστοδούλου, Α. Ζοπνίνα

Ευχαριστίες

Το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί το αποτέλεσμα εκτεταμένης έρευνας η οποία επικεντρώθηκε στο φαινόμενο της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών. Η εργασία αυτή εκπονήθηκε ως μέρος του προγράμματος ΔΑΦΝΗ ΙΙΙ με τίτλο «Ενδυνάμωση της ικανότητας των μεταναστριών οικιακών βοηθών για να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική βία μέσα από κοινοτικά εστιασμένες παρεμβάσεις (COMMUNAID)». Ευχαριστίες εκφράζονται προς όλα τα μέλη της ομάδας του COMMUNAID: Ιωάννη Χλιαουτάκη, Μαρία Παπαδακάκη, Νικολέτα Ράτσικα, Λίνα Πελεκίδου, Νικόλα Σπετσιδίη, και στο Σύνδεσμο Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου (Ελλάδα - συντονιστές έργου), Brigitte Halbmayr και Gerlinde Schmidt (Αυστρία), Katrin Lainpelto και Jack Lainpelto (Σουηδία), Miran Solink and Andrej Kohont (Σλοβενία). Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζονται στην Δρ. Ine Vanwesenbeeck, η οποία παρείχε εξειδικευμένη υποστήριξη και συνεισφορά καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και διετέλεσε μέλος της επιτροπής εμπειρογνομόνων ΔΑΦΝΗ και η οποία καθόρισε τα πρωταρχικά μαθησιακά στοιχεία του παρόντος εγχειριδίου. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής ήταν η Δρ. Rena Paradourous, η κ. Nusha Yonkova, η Δρ. Άννα Τριανταφύλλου, η Δρ. Bettina Haidinger, και Δρ. Anna Berglund. Ευχαριστίες επίσης εκφράζονται προς όλα τα άτομα που ενεπλάκησαν στην πιλοτική εφαρμογή του εγχειριδίου σε όλες τις χώρες μέλη του έργου, ιδιαίτερα στους εκπαιδευτές οι οποίοι εφάρμοσαν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και που έκαναν ανεκτίμητα σχόλια για το εγχειρίδιο. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζονται προς όλες τις μετανάστριες που εργάστηκαν ως οικιακοί βοηθοί στις χώρες των μελών κατά τη χρονική περίοδο της μελέτης και που αφιέρωσαν κάποιο από τον πολύτιμο ελεύθερο χρόνο τους προκειμένου να λάβουν μέρος σε αυτό το έργο.

Η εργασία αυτή χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό το χρηματοδοτικό πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ ΙΙΙ.

Το εγχειρίδιο δημιουργήθηκε από τις:

Χριστιάνα Κούτα (Σχολή Επιστημών Υγείας, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου)

Χριστάλλα Πυθαρά (Σχολή Επιστημών Υγείας, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου)

Ζωή Αποστολίδου (Σχολή Επιστημών Υγείας, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου)

Τζόση Χριστοδούλου (Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου)

Άννα Ζοπνίνα (Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Υπόβαθρο και εισαγωγή στο Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή	7
Τα κύρια ευρήματα του COMMUNAID	10
Φιλοσοφικές βάσεις	15
Σε ποιους απευθύνεται το Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή;	16
Ποιος μπορεί να διεξάγει την εκπαίδευση;	17
Πώς να χρησιμοποιηθεί το εγχειρίδιο	17
Περίληψη της δομής του εγχειριδίου	18
Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της εκπαίδευσης	19
Χρήσιμο υλικό για τους εκπαιδευόμενους	20
Χρήσιμες συμβουλές	21
Χρήσιμες πηγές	22
Επικοινωνία και σχόλια	22
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	23
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑ	24
ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΥΛΟ	ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.24
Η λογική του μαθήματος ένα	24

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΦΥΛΟΥ	26
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	30
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ: Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	33
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ: Η ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	40
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΝΤΕ: ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	47
ΜΑΘΗΜΑ ΔΥΟ	51
ΑΝΤΙΔΡΩΝΤΑΣ ΣΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ	ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ
ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.	
Η λογική του μαθήματος δύο	51
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ	53
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΤΟΠΙΚΕΣ, ΔΗΜΟΣΙΕΣ, ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ, ΜΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	56
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ: ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	60
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΡΤΩΝ	63
ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΑ	74
ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	74
Η λογική του μαθήματος τρία	74
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ	75

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΙΑ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	79
--	----

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΣΣΕΡΑ	84
----------------	----

ΟΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ.	ΣΦΑΛΜΑ! ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ
--	--------------------------

Η λογική του μαθήματος τέσσερα Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	85
---	----

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	90
--	----

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ: ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	93
--	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	95
-------------	----

1. ΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	96
------------------------------	----

2. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ ΧΩΡΑΣ:	100
-------------------------------	-----

Ελλάδα	100
--------	-----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Υπόβαθρο και εισαγωγή στο Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή

Το Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή που ακολουθεί βασίζεται στα ευρήματα και στα συμπεράσματα που αντλήθηκαν από την έρευνα που διεξήχθη ως μέρος του έργου COMMUNAID - *Ενδυνάμωση της ικανότητας των μεταναστριών οικιακών βοηθών για να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική βία μέσα από κοινοτικά εστιασμένες παρεμβάσεις*¹. Πιο συγκεκριμένα, το παρόν εκπαιδευτικό υλικό διαμορφώθηκε έπειτα από τα ευρήματα που προέκυψαν από τις ημί-δομημένες συνεντεύξεις με τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς, οι οποίες βίωσαν άμεσα ή έμμεσα τη σεξουαλική βία στις τέσσερις συνεργαζόμενες χώρες (Αυστρία, Κύπρος, Ελλάδα, και Σουηδία), (τα ευρήματα διατυπώθηκαν στο ΠΕ1: Ανάλυση στοιχείων σεξουαλικής θυματοποίησης των μεταναστών και εκτίμηση των αναγκών των θυμάτων)· μια συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που σχετίζεται με τα εκπαιδευτικά προγράμματα που εστιάζουν στην σεξουαλική και με βάση το φύλλο βία (τα ευρήματα διατυπώθηκαν στο ΠΕ4: Ανάπτυξη και εφαρμογή μιας παρέμβασης εκπαίδευσης εκπαιδευτή: Μία ανάλυση της βιβλιογραφίας)· και τέλος, μία Τεχνική των Δελφών με σκοπό την δημιουργία γενικής συναίνεσης μεταξύ των εμπειρογνομόνων όσον αφορά στα κύρια συστατικά μέρη του εγχειριδίου εκπαίδευσης εκπαιδευτή το οποίο επικεντρώνεται στην ενδυνάμωση των μεταναστριών οικιακών βοηθών να δράσουν κατά της σεξουαλικής βίας (τα ευρήματα διατυπώθηκαν στο ΠΕ4: Ανάπτυξη και εφαρμογή μιας παρέμβασης εκπαίδευσης εκπαιδευτή: Μία Τεχνική των Δελφών).

Ο γενικός σκοπός του Εγχειριδίου Μεθοδολογίας Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη των ικανοτήτων ανάμεσα στις μετανάστριες οικιακούς βοηθούς ώστε να αντιμετωπίσουν τα θέματα της σεξουαλικής βίας που προκύπτουν στους χώρους της οικιακής εργασίας μέσω της εκπαίδευσης των εκπαιδευτών. Το εγχειρίδιο μεθοδολογίας Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή παρουσιάζει τα κύρια στοιχεία που θεωρούνται οργανικά για την ανάπτυξη των ικανοτήτων εντός του πλαισίου της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών, όπως αυτά συμφωνήθηκαν από μια επιτροπή εμπειρογνομόνων πάνω στη σεξουαλική υγεία, στους μετανάστες

¹ Στο έργο η σεξουαλική βία ορίζεται ως:

«οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη, προσπάθεια απόκτησης σεξουαλικής πράξης, ανεπιθύμητα σεξουαλικά σχόλια ή φιλοφρονήσεις, ή πράξεις που διακινούν, ή διαφορετικά κατευθύνονται, κατά της σεξουαλικότητας του ατόμου με χρήση εξαναγκασμού, από οποιοδήποτε άτομο ανεξάρτητα από τη σχέση που έχει με το θύμα, σε οποιοδήποτε περιβάλλον, που συμπεριλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται, τον χώρο του σπιτιού και της δουλειάς» (WHO, 2002)

οικιακούς βοηθούς και στη δημόσια υγεία. Επίσης, συνδέει αυτά τα κύρια μαθησιακά στοιχεία με τα συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα και τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τεχνικές οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

Το εγχειρίδιο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκπαίδευση των γυναικών οι οποίες σχετίζονται με μετανάστριες οικιακές βοηθούς, προκειμένου οι τελευταίες να μπορούν:

- να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν καταστάσεις σεξουαλικής βίας στον χώρο της οικιακής εργασίας,
- να δράσουν ως συνήγοροι των απασχολούμενων στην οικιακή εργασία κατά της σεξουαλικής βίας,
- να δράσουν ως αντιπρόσωποι για την ανάπτυξη της κοινότητας μέσω της προώθησης στρατηγιών και προγραμμάτων πρόληψης της σεξουαλικής βίας, και επομένως
- να γνωστοποιήσουν στον πληθυσμό των οικιακών βοηθών τα κύρια στοιχεία των παρεμβάσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων,
- να μπορέσουν να οργανώσουν, να προσαρμόσουν και να αξιολογήσουν τα προγράμματα πρόληψης της σεξουαλικής βίας.

Μέχρι το τέλος του εκπαιδευτικού προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχοντες χρειάζεται να «μπορούν: (α) Να εξηγήσουν τις έννοιες της σεξουαλικής βίας και της σεξουαλικής θυματοποίησης στην οικιακή εργασία, (β) Να παράσχουν πληροφορίες και γνώση πάνω στους παράγοντες κινδύνου και τις επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία τόσο για το θύμα όσο και για τον θύτη, (γ) Να δημιουργήσουν και να ενδυναμώσουν τις ικανότητες του συμμετέχοντα στην αναγνώριση της σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης μέσω της προώθησης της κατανόησης για το ποιες συμπεριφορές μπορούν να θεωρηθούν ως σεξουαλικά προσβλητικές και ποιες συμπεριφορές θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως ενδεικτικές σεξουαλικής κακοποίησης ενός τρίτου προσώπου, (δ) Να δημιουργήσουν και να ενδυναμώσουν τις ικανότητες του συμμετέχοντα στην διαχείριση καταστάσεων αποκάλυψης της σεξουαλικής κακοποίησης ή έκθεσης των προειδοποιητικών ενδείξεων, (ε) Να δημιουργήσουν την ικανότητα των συμμετεχόντων να αναγνωρίσουν τη σπουδαιότητα του να μιλούν ανοικτά κατά της σεξουαλικής βίας και συσπειρωθούν προκειμένου να εδραιώσουν ξεκάθαρες κοινοτικές νόρμες όσον αφορά του τι συμπεριφορές είναι αποδεκτές και ποιες όχι, (στ) Να δημιουργήσουν την ικανότητα των συμμετεχόντων να σχεδιάσουν, δημιουργήσουν, και να αξιολογήσουν την

εκπαίδευση στην σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία, (ζ) Να παράξουν σχέδια δράσης και μηχανισμούς συνέχειας.» (δείτε Περιγραφή της Δράσης του COMMUNAID, σελ. 17).

Τα κύρια ευρήματα του COMMUNAID

Τα κύρια ευρήματα του έργου COMMUNAID συγκλίνουν στην ιδιωτική και σιωπηλή αλλά παρόλα αυτά επαναλαμβανόμενες εμπειρίες σεξουαλικής κακοποίησης ανάμεσα στις μετανάστριες οικιακούς βοηθούς στις τέσσερις χώρες της Ε.Ε. Το ταξίδι των μεταναστριών οικιακών βοηθών στις χώρες προορισμού και εισαγωγής στην απασχόληση στην οικιακή εργασία, το νομικό τους καθεστώς και το εθνικό του υπόβαθρο μπορεί να είναι διαφορετικό ανάμεσα στις τέσσερις χώρες, παρόλα αυτά οι εμπειρίες παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες σε σχέση με την ευαλωτότητα, την αντίδραση των γυναικών μετά την σεξουαλική βία, καθώς επίσης και της ικανότητάς τους να έχουν πρόσβαση σε πηγές και θεμελιώδη και επαρκή υποστήριξη από επίσημους θεσμούς στην χώρα απασχόλησής τους.

Δύο συστηματικές ανασκοπήσεις, η μία με επίκεντρο την έρευνα πάνω στις εμπειρίες σεξουαλικής βίας των μεταναστριών οικιακών βοηθών, και η δεύτερη με επίκεντρο την βιβλιογραφική αναφορά πάνω σε εκπαιδευτικά προγράμματα που στοχεύουν στη σεξουαλική βία ανάμεσα στον πληθυσμό των μεταναστριών οικιακών βοηθών, επεσήμαναν την ανεπαρκή έρευνα πάνω σε αυτό το συγκεκριμένο ζήτημα. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, οι εμπειρίες και οι ανάγκες των μεταναστριών οικιακών βοηθών αναγνωρίστηκαν επισημαίνοντας τις διαστάσεις εκείνες που απαιτούν προσοχή προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητα αυτού του πληθυσμού να προστατεύσουν τους εαυτούς τους και να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά την βία στην οικιακή εργασία. Αυτές παρουσιάστηκαν σε επτά εμπειρογνώμονες οι οποίοι, μέσω της τεχνικής Δελφοί, έφτασαν σε ομοφωνία ως προς τα μαθησιακά στοιχεία τα οποία θεωρούνται σημαντικά και τα οποία χρειάζεται να συμπεριληφθούν το εγχειρίδιο Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή.

Πιο λεπτομερέστατα, τα μαθησιακά αποτελέσματα του COMMUNAID και το εκπαιδευτικό περιεχόμενο που προσδιορίστηκε και που ενέργησε ως η βάση για την ανάπτυξη του εγχειριδίου εκπαίδευσης εκπαιδευτή ήταν τα ακόλουθα:

- **Οι αντιλήψεις περί του φύλου**

Το εγχειρίδιο αυτό τοποθετεί τους προσδιοριστικούς παράγοντες της σεξουαλικής βίας στο ευρύτερο πλαίσιο της οικιακής εργασίας εντός των κοινωνικών αντιλήψεων του φύλου. Οι αντιλήψεις του φύλου και οι προσδοκίες σχετικά με τους ρόλους των ανδρών και των γυναικών μέσα στην κοινωνία και εντός του πλαισίου της οικιακής εργασίας, ειδικότερα, είναι κοινωνικά δομημένες και επηρεάζουν την ευαλωτότητα των μεταναστριών οικιακών βοηθών στη

σεξουαλική βία. Είναι σημαντικό για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς να κατανοήσουν το πώς οι ρόλοι του φύλου και οι σχέσεις των φύλων έχουν συναφθεί εντός της εθνικής τους ομάδας και εντός της κουλτούρας της χώρας υποδοχής, και πώς αυτές οι αντιλήψεις συνδέονται με τη σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία.

- **Η σεξουαλική βία**

Η ενδυνάμωση των μεταναστριών οικιακών βοηθών είναι ζωτικής σημασίας στην αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας. Επομένως, μια ξεκάθαρη ιδέα ως προς τι μπορεί να οριστεί ως σεξουαλική βία χρειάζεται να εδραιωθεί. Μέσω των ποιοτικών ευρημάτων του COMMUNAID κατανοήθηκε ότι οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί μπορεί να μην επισημάνουν κάποιες διακριτικές συμπεριφορές ως σεξουαλική βία οι οποίες παραμένουν αδιαμφισβήτητες και που συχνά κλιμακώνονται στο πέρασμα του χρόνου σε πιο σοβαρές πράξεις σεξουαλικής βίας. Είναι σημαντικό, επομένως, να καταστήσουμε τις μετανάστριες οικιακού βοηθούς ικανές να σκέφτονται κριτικά ως προς το πώς αυτές πιστεύουν ότι μοιάζει η σεξουαλική βία και πώς εκείνες την αισθάνονται, όπως επίσης να δοθούν οι περισσότεροι κοινώς αποδεκτοί ορισμοί.

- **Η σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία**

Η γνώση για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, συμπεριλαμβανομένων των σεξουαλικών δικαιωμάτων, είναι ζωτικής σημασίας αν οι μετανάστριες οικιακές βοηθοί πρόκειται να ενδυναμωθούν. Ο στόχος αυτής της θεματικής είναι να μεταφέρει κάποια βασική γνώση ανάμεσα στους συμμετέχοντες πάνω στην αναπαραγωγική ανατομία και φυσιολογία, αλλά πιο σημαντικά να προωθήσει την ευαισθητοποίηση πάνω σε θέματα που σχετίζονται με τις σεξουαλικές συμπεριφορές, τη σεξουαλική υγεία και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος να προστατέψει τον εαυτό του από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, και να ενεργοποιήσει την συζήτηση για αυτά τα ευαίσθητα θέματα σε ένα ασφαλές περιβάλλον.

- **Οι επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας**

Η σεξουαλική βία μπορεί να οδηγήσει σε μία πληθώρα από βιοψυχοκοινωνικές επιπτώσεις και είναι σημαντικό για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς να γνωρίζουν ποιες μπορεί να είναι αυτές οι επιπτώσεις και πώς μπορούν να τις

αντιμετωπίσουν. Αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα προς την ενδυνάμωση καθώς οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί πρέπει να αναγνωρίσουν ότι αυτές οι επιπτώσεις αποτελούν κοινές εμπειρίες μεταξύ των θυμάτων της σεξουαλικής βίας, για παράδειγμα ενοχή, άγχος και κατάθλιψη, καθώς επίσης να μπορούν να αναγνωρίσουν τις συνέπειες π.χ. των σεξουαλικά μεταδιδόμενων ασθενειών προκειμένου να λάβουν μέτρα στο αρχικό στάδιο.

- **Το νομικό πλαίσιο συγκεκριμένα για τη σεξουαλική βία**

Η γνώση, ως προς ποια νομικά πλαίσια υπάρχουν στην χώρα εργασίας τα οποία προστατεύουν τα δικαιώματα των μεταναστριών οικιακών βοηθών κατά της σεξουαλικής βίας, είναι σημαντική προκειμένου να κατανοήσει κάποιος τα δικαιώματά του και τα εργαλεία που έχουν καθοριστεί για την προστασία και την διατήρηση αυτών των δικαιωμάτων.

- **Τοπικές, δημόσιες, κυβερνητικές, ΜΚΟ και κοινοτικές υπηρεσίες**

Πολλές φορές οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί δεν γνωρίζουν τις διαθέσιμες πηγές που τους αφορούν οι οποίες μπορεί να παρέχουν υποστήριξη στα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, συγκεκριμένα για μετανάστες οικιακούς βοηθούς. Αυτό το γεγονός μπορεί να εμποδίσει πολλές μετανάστριες οικιακές βοηθούς στο να ζητήσουν βοήθεια προκειμένου να βγουν από μία επικίνδυνη εργασιακή κατάσταση. Είναι, επομένως, σημαντικό να δοθούν πληροφορίες στις γυναίκες μετανάστριες όσον αφορά στις τοπικές και εθνικές πηγές που υπάρχουν στη χώρα εργασίας οι οποίες είναι ενεργές στο συγκεκριμένο τομέα, με την συμπερίληψη του ονόματος, των στοιχείων επικοινωνίας και της δικαιοδοσία κάθε οργανισμού ή υπηρεσίας.

- **Αντιδρώντας στη σεξουαλική βία**

Πολλοί μετανάστες οικιακοί βοηθοί μπορεί να είναι απομονωμένοι από την τοπική κοινωνία και να μην είναι γνώστες ως προς το τι μπορούν να κάνουν για να απαλλαγούν από μία επικίνδυνη κατάσταση. Ο φόβος μπορεί να είναι ακόμα ένα εμπόδιο που να αποτρέπει τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς στο να ψάξουν υποστήριξη, ιδιαίτερα στην περίπτωση των μεταναστριών οικιακών βοηθών που βρίσκονται σε καταστάσεις με επισφαλές νομικό καθεστώς. Οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί πρέπει να έχουν γνώση των διαφορετικών επιλογών προσβάσιμες σε εκείνες στην χώρα απασχόλησής τους και επίσης, να είναι ενήμερες για τις

επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν αν ακολουθήσουν συγκεκριμένες επιλογές, για παράδειγμα επιπτώσεις που προκύπτουν αν υποβάλουν κάποιο επίσημο παράπονο ή να ζητήσουν να αλλάξουν εργοδότη. Αυτό θα βοηθήσει στην εξάλειψη μη ρεαλιστικών προκαταλήψεων, φόβων και ανησυχιών που μπορεί να εμποδίσουν την δημοσιοποίηση αλλά επίσης, να ενδυναμώσουν τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς μέσω της γνώσης όλων των διαθέσιμων δρόμων για αυτές.

- **Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες της ευαλωτότητας**

Η σεξουαλική βία κατά των γυναικών αποτελεί ένα παγκοσμίως αναφερόμενο έγκλημα, το οποίο διαπερνά μέσα από την τάξη, την κουλτούρα και την κοινωνική θέση των θυμάτων, καθώς και των δραστών που διαπράττουν αυτό το έγκλημα. Υπάρχουν, όμως, συγκεκριμένοι πληθυσμοί γυναικών οι οποίες είναι περισσότερο ευάλωτες στη σεξουαλική βία, με τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς να αποτελούν μία τέτοια ομάδα. Μέσω της έρευνας του COMMUNAID έγινε προφανές ότι υπάρχει ένας αριθμός παραγόντων ευαλωτότητας, συγκεκριμένα για την οικιακή εργασία (π.χ. η ιδιωτικότητα του νοικοκυριού, μη συγκεκριμένα καθήκοντα και ώρες εργασίας, μη προσβασιμότητα της επιθεώρησης εργασίας), οι οποίοι εκθέτουν την γυναίκα που εργάζεται σε αυτό τον τομέα σε αυξημένο κίνδυνο του να πέσουν θύματα σεξουαλικής βίας. Αυτοί οι παράγοντες ευαλωτότητας είναι σε μεγάλο ποσοστό κοινοί από χώρα σε χώρα, αλλά μπορεί επίσης, να διαφέρουν ανάλογα με τη συγκεκριμένη εργασία και άδεια παραμονής και τους κανονισμούς των μεταναστών οικιακών βοηθών σε κάθε χώρα. Είναι σημαντικό για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς να είναι ενήμερες για αυτούς τους παράγοντες προκειμένου να τους αναγνωρίσει στην δική του εργασιακή κατάσταση αλλά και των άλλων ως ένα βήμα προς την ενδυνάμωση.

- **Η συναίσθηση της αυτοπροστασίας**

Σε μερικές περιπτώσεις, οι μετανάστριες μπορεί να αισθάνονται αδύναμες ως προς τους δράστες της σεξουαλικής βίας. Το να προστατεύουν την προσωπική τους ακεραιότητα μπορεί να θεωρηθεί έκτος του ελέγχου ή της επιρροής τους. Για αυτό τον λόγο, οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί μπορεί να μην αντιλαμβάνονται την αυτοπροστασία ως μία πιθανότητα. Είναι σημαντικό να υπάρξει ευαισθητοποίηση για την δύναμη των μεταναστριών οικιακών βοηθών στην αυτοπροστασία και την σημαντικότητα της δραστηριοποίησης στην αυτοπροστασία της αξιοπρέπειας των μεταναστριών οικιακών βοηθών.

- **Ενδυνάμωση και δεξιότητες για αυτοπροστασία**

Το να είναι κάποιος ενήμερος για τους παράγοντες της ευαλωτότητας οι οποίοι υπάρχουν στο περιβάλλον των μεταναστριών οικιακών βοηθών αποτελεί το πρώτο βήμα του να μπορέσει να προστατέψει τον εαυτό του. Ένα βήμα που ακολουθεί της ευαισθητοποίησης είναι η προώθηση των αισθημάτων αυτό-αποτελεσματικότητας η αίσθηση του ελέγχου και αυξημένα επίπεδα ενδυνάμωσης. Η πληροφορία είναι μία αναπόσπαστη και βασική πτυχή της ενδυνάμωσης, επομένως η γνώση των παραγόντων της ευαλωτότητας και της αυξημένης επίγνωσης της πιθανότητας για αυτοπροστασία, μπορούν να υποστηρίξουν την μεταφορά της δεξιότητας που θα μπορεί να υποστηρίξει την αυτοπροστασία. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές που μπορεί να μειώσουν τον κίνδυνο της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία, και προστατευτικές συμπεριφορές όταν υπάρχει άμεσος κίνδυνος με απώτερο σκοπό την προώθηση της ενδυνάμωσης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτοπροστασία.

- **Επικοινωνιακές δεξιότητες**

Οι εκπαιδευτές χρειάζεται να είναι καλοί χειριστές της επικοινωνίας. Οι δυσκολίες του να γίνει κάποιος κατανοητός, να μοιράζεται συναισθήματα, σκέψεις και οι δυσκολίες κατανόησης του επιδιωκόμενου μηνύματος ενός άλλου ατόμου είναι κοινές σε ένα μεγάλο αριθμό ατόμων και διαμορφώνουν ένα εμπόδιο για καλή επικοινωνία. Οι επικοινωνιακές δεξιότητες είναι ιδιαίτερα στοιχειώδης σε ένα εκπαιδευτή, καθώς ο σκοπός της εκπαίδευσης είναι η καλή επικοινωνία των στοιχείων αλλά, επίσης και συναισθημάτων και σκέψεων. Οι επικοινωνιακές δεξιότητες, επίσης, περιλαμβάνουν την ικανότητα να αναγνωριστούν επακριβώς τα συναισθήματα των άλλων ατόμων και να υπάρχει η δυνατότητα καθοδήγησης και διαχείρισης καταστάσεων οι οποίες περιλαμβάνουν έντονα συναισθήματα, καθώς αυτά διαμορφώνουν ένα εμπόδιο στη μάθηση. Η παρουσία αυτών είναι κρίσιμη σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που επικεντρώνεται στη σεξουαλική βία.

- **Αρχές διεξαγωγής υγειονομικής προώθησης κοινοτικών προγραμμάτων**

Ο σκοπός του έργου COMMUNAID είναι να αυξήσει την ικανότητα εντός της κοινότητας των μεταναστριών οικιακών βοηθών να μπορούν να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική βία, χρησιμοποιώντας συμμετοχικές και διαδραστικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Για τον λόγο αυτόν, οι εκπαιδευτές προορίζονται να εργαστούν σε κοινοτικό περιβάλλον και να έχουν καλή γνώση διεξαγωγής υγειονομικής

προώθησης κοινοτικών προγραμμάτων, προγράμματα δημιουργίας ικανοτήτων, και να αποκτήσουν καλές δεξιότητες για την διεξαγωγή και βασικές δεξιότητες για την αξιολόγηση τέτοιων προγραμμάτων.

- **Δικτύωση και συνεργασίες**

Προκειμένου τα προγράμματα κοινοτικής υγειονομικής προώθησης να είναι επιτυχημένα, βιώσιμα και μέσω αυτών να επιτευχθεί συνέχεια, εκείνοι που είναι υπεύθυνοι χρειάζεται να έχουν διαμορφώσει καλές επαφές και δίκτυα με άλλους επαγγελματίες, οργανισμούς και υπηρεσίες που δουλεύουν με τον ίδιο πληθυσμό ή των οποίων ο ρόλος έχει κάποιο αντίκτυπο στην διεξαγωγή του προγράμματος. Για τον λόγο αυτόν, είναι ζωτικής σημασίας για τους εκπαιδευτές να γνωρίζουν τη σημασία της δικτύωσης και της συνεργασίας, να γνωρίζουν τους τρόπους με τους οποίους η εργασία των άλλων ιδρυμάτων έχει άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στην επιτυχία των προγραμμάτων τους και να είναι έμπειροι στην διαμόρφωση και ενδυνάμωση των δικτύων και των συνεργασιών που μπορούν να βοηθήσουν στην επιτυχία των προγραμμάτων τους.

Φιλοσοφικές βάσεις

Το εγχειρίδιο αυτό υιοθετεί συμμετοχικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις προκειμένου να προωθήσει την ικανότητα εντός της κοινότητας των μεταναστριών οικιακών βοηθών να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική βία στο ευρύτερο πλαίσιο του εργασιακού τους περιβάλλοντος. Η συμμετοχική εκπαίδευση υιοθετεί αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων και έχει επίκεντρο τον συμμετέχοντα παρά τον εκπαιδευτή. Σημαντικές αναφορές ως προς την χρήση της συμμετοχικής προσέγγισης και πώς οι αρχές της μπορούν να εφαρμοστούν σε αυτή την εκπαίδευση περιγράφονται στην ακόλουθη ενότητα.

Αυτή η εκπαίδευση είναι επίσης τοποθετημένη εντός της προσέγγισης με βάση το φύλο, παρόλο που άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν τις εμπειρίες σεξουαλικής βίας των μεταναστριών οικιακών βοηθών έχουν ενσωματωθεί στην εκπαίδευση, όπως θέματα κουλτούρας και εθνικότητας (διατομεακές προσεγγίσεις) καθώς και θέματα δομής (π.χ. θεσμικός ρατσισμός). Είναι σημαντικό για τους εκπαιδευτές να γνωρίσουν καλά τα ζητήματα που έχουν σχέση με το φύλο και πώς αυτά επιδρούν στη σεξουαλική βία, καθώς και τις διαστάσεις της ευαλωτότητας συγκεκριμένα για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς π.χ. κοινωνικές συμπεριφορές προς την οικιακή εργασία και τις μετανάστριες, όταν πρόκειται να εφαρμόσουν το Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή.

Για ποιόν είναι το Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας Εκπαίδευση Εκπαιδευτή;

Το Εγχειρίδιο Μεθοδολογίας Εκπαίδευση Εκπαιδευτή απευθύνεται στις γυναίκες που εμπλέκονται στην παροχή υπηρεσιών ή υποστήριξης στους μετανάστες οικιακούς βοηθούς οι οποίοι μπορεί να έχουν βιώσει σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση. Είναι προορισμένο να παρέχει την απαραίτητη γνώση, τις συμπεριφορές και τις δεξιότητες που χρειάζονται προκειμένου να γίνουν εκπαιδευτές οι ίδιοι και έπειτα να εκπαιδεύσουν (άλλες) μετανάστριες οικιακές βοηθούς. Είναι σημαντικό για τα άτομα που εκπαιδεύτηκαν ως εκπαιδευτές να είναι γυναίκες λόγω της ευαίσθητης φύσης της σεξουαλικής βίας και τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των γυναικών που μπορεί να επηρεαστούν από τη σεξουαλική βία. Οι θυματοποιημένες γυναίκες μπορεί να μην θέλουν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους ή τα συναισθήματά τους με ένα άνδρα εκπαιδευτή/ υποστηρικτή και μπορεί να αισθάνονται πολύ ευάλωτες και ενδεχομένως να απειλούνται από αυτούς, ακόμα και αν ο άνδρας εκπαιδευτής είναι πολύ καλά εκπαιδευμένος και ικανός να παρέχει πληροφορίες. Αυτές οι γυναίκες μπορεί να προέρχονται από τα ακόλουθα υπόβαθρα:

- Κοινοτικές επικεφαλές από κοινότητες μεταναστών.
- Εργαζόμενες υποστήριξης από κοινοτικές υποστηρικτικές ομάδες.
- Εργαζόμενες από ΜΚΟ.
- Επαγγελματίες από Κυβερνητικά, Εθελοντικά ή Μη-Κερδοσκοπικά ιδρύματα/ οργανισμούς

Αναμένεται από τις γυναίκες που παρακολουθούν την εκπαίδευση να έχουν εμπειρία στην παροχή υποστήριξης στις γυναίκες που έχουν βιώσει σεξουαλική βία, ή στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς. Αναμένεται από εκείνες να έχουν κάποια προηγούμενη επίγνωση των προβλημάτων που αντιμετώπισαν οι μετανάστριες και οι οικιακοί βοηθοί. Αυτό γιατί το εγχειρίδιο Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή ενσωματώνει τις καίριες διαστάσεις που όλες μαζί παράγουν πτυχές ευαλωτότητας και αντανάκλα τις αναγκαίες ικανότητες να ενδυναμωθούν οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί (π.χ. ζητήματα με βάση το φύλο, εθνικότητας, μετανάστευση, ρατσισμού και στερεοτύπων, δομικοί παράγοντες). Με αυτό τον τρόπο δεν αποτελεί ένα αναλυτικό διδακτικό βιβλίο και δεν περιέχει μία εισαγωγική προσέγγιση σε αυτά τα καίρια ζητήματα. Οι συμμετέχοντες αναμένεται να διαθέτουν σε κάποιο επίπεδο προηγούμενη γνώση σχετικά με αυτά τα καίρια ζητήματα.

Ποιος μπορεί να διεξάγει την εκπαίδευση;

Είναι πολύ σημαντικό για αυτούς που διεξάγουν την εκπαίδευση να είναι έμπειροι εκπαιδευτές πάνω σε αυτά τα συγκεκριμένα θέματα. Αυτό ισχύει γιατί συμπεραίνεται από τις πληροφορίες που παρέχονται στο εγχειρίδιο η προηγούμενη γνώση του αντικειμένου και παρουσιάζει στοχευόμενο υλικό σχετικό με το αντικείμενο, για παράδειγμα η σεξουαλική βία στο ευρύτερο πλαίσιο των μεταναστριών οικιακών βοηθών. Οι εκπαιδευτές χρειάζεται να έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Να έχουν εμπειρία στην διεξαγωγή εκπαίδευσης σε μαθητευόμενες ενήλικες γυναίκες, κατά προτίμηση μετανάστριες.
- Να βασίσουν την πρακτική τους πάνω στην με βάση το φύλο ή/και στην διατομεακή προσέγγιση και να κατανοούν θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, φύλου, κουλτούρας, εθνικότητας και μετανάστευσης.
- Να είναι κατά προτίμηση γυναίκες.

Οι εκπαιδευτές χρειάζεται να εξοικειωθούν καλά με τα περιεχόμενα του εγχειριδίου, να αισθάνονται άνετα να μεταδώσουν το περιεχόμενο και να δημιουργούν με δική τους πρωτοβουλία και να διαχειρίζονται ομαδικές ασκήσεις και δραστηριότητες. Χρειάζεται, επίσης, να είναι προετοιμασμένοι για το πώς θα αντιμετωπίσουν ευαίσθητα θέματα που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Σε κάποιες περιπτώσεις οι εκπαιδευόμενοι μπορεί να εκφράσουν τραυματικές εμπειρίες. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει τέτοιες καταστάσεις, να προσφέρει μια αρχική υποστήριξη αλλά και να είναι προετοιμασμένος να κατευθύνει τον εκπαιδευόμενο να καταφύγει σε πιο κατάλληλες επαγγελματικές πηγές υποστήριξης.

Οι αρχές της εχεμύθειας θα πρέπει, επίσης, να εφαρμοστούν.

Πώς να χρησιμοποιήσετε το εγχειρίδιο

Αυτό το εγχειρίδιο έχει δημιουργηθεί για να χρησιμοποιηθεί σαν ένα εγχειρίδιο οδηγό που περιλαμβάνει επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό υλικό που αναφέρεται συγκεκριμένα στη σεξουαλική βία στο ευρύτερο πλαίσιο των μεταναστριών οικιακών βοηθών. Το εγχειρίδιο υιοθετεί μία συμμετοχική (διαδραστική) εκπαιδευτική προσέγγιση όπου οι εκπαιδευόμενοι είναι ενεργοί μέτοχοι στην μαθησιακή διαδικασία και των οποίων η προηγούμενη γνώση, η εμπειρία και οι δεξιότητες έχουν αναγνωριστεί και χρησιμοποιούνται ως βάση κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Το περιεχόμενο του

εγχειριδίου συμπεραίνει ότι οι συμμετέχοντες έχουν κάποιο προηγούμενο επίπεδο επίγνωσης σχετικά με τα κύρια ζητήματα που αναπτύσσονται εδώ. Αν είναι απαραίτητο να διεξαχθεί η εκπαίδευση αυτή σε άτομα που είναι εντελώς αμύητα σε αυτά τα θέματα και δεν γνωρίζουν σχετικά με θέματα φύλου και σεξουαλικής βίας, τότε σημειώνεται ότι ο τρόπος που το εγχειρίδιο αυτό έχει σχεδιαστεί και παρουσιάζεται δεν είναι αρκετό να εξοπλίσει ένα άτομο με την απαιτούμενη γνώση, επίγνωση και δεξιότητες για να ασχοληθεί με μετανάστριες οικιακές βοηθούς που έχουν βιώσει σεξουαλική βία. Παρόλα αυτά, το εγχειρίδιο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως σημείο εκκίνησης στα κύρια στοιχεία για να αναπτυχθεί ένα πιο αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για συμμετέχοντες που είναι τελείως νέα στο γνωστικό αντικείμενο.

Αυτό το εγχειρίδιο, επομένως, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν οδηγός σχετικά με τα κύρια μαθησιακά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την προώθηση της ενδυνάμωσης στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς και τις ικανότητες που οι πιθανοί εκπαιδευτές χρειάζεται να διαθέτουν προκειμένου να μπορούν να υποστηρίξουν και να ενδυναμώσουν τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς. Ενσωματώνει κύριους μαθησιακούς στόχους συνδεδεμένους με ομαδικές ασκήσεις, οι οποίες σκοπεύουν στην ανάπτυξη της επίγνωσης και των δεξιοτήτων προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι.

Περίληψη της δομής του εγχειριδίου

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο που παρουσιάζεται εδώ αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελεί ένα οδηγό εκπαιδευτικών πηγών για να χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευτές μεταναστών οικιακών βοηθών με τελικό σκοπό την αύξηση της ικανότητάς τους να εμποδίσουν και να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική βία στο ευρύτερο πλαίσιο του εργασιακού τους περιβάλλοντος. Αποτελείται από τρία μαθήματα τα οποία είναι συνδεδεμένα αλλά και ξεχωριστά το ένα από το άλλο, οπότε δεν χρειάζεται να διεξαχθούν σύμφωνα με τη σειρά που παρουσιάζονται.

Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει ένα οδηγό στους εκπαιδευτές στις δεξιότητες και στη γνώση που απαιτούνται προκειμένου να διεξάγουν την εκπαίδευση που περιγράφεται στο πρώτο μέρος του εγχειριδίου. Αναμένεται ότι από τη στιγμή που οι εκπαιδευτές εκπαιδεύουν στις βασικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για ένα εκπαιδευτή (Μέρος Δεύτερο), θα αισθάνονται άνετα με την χρήση των προσεγγίσεων που παρουσιάστηκαν στα προηγούμενα τρία μαθήματα του Πρώτου Μέρους συγκεκριμένα για το φύλο, την εθνικότητα, τη μετανάστευση και τις περιβαλλοντικές διαστάσεις· με τον τρόπο που αυτά ισχύουν στο φαινόμενο της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών·

και θα γνωρίζουν πώς αυτά and be aware of how these αποτελούν τη βάση για όλη την εκπαίδευση που περιγράφεται σε αυτό το εγχειρίδιο.

Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή της εκπαίδευσης

Με βάση των σχολίων που έγιναν από έμπειρους εκπαιδευτές που εφάρμοσαν πιλοτικά το εγχειρίδιο αυτό, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να προγραμματίσουν περίπου μία εργάσιμη μέρα για να προετοιμαστούν προκειμένου να διεξάγουν κάθε μάθημα ξεχωριστά όπως είναι. Χρειάζονται περίπου 12-16 ώρες για να παραδοθούν τα περιεχόμενα του εγχειριδίου αυτού κατάλληλα και αποτελεσματικά. Χρειάζονται περίπου 3-4 ώρες να αφιερωθούν για κάθε μάθημα. Ιδανικά, η εκπαίδευση θα πρέπει να διεξαχθεί σε δύο (δύο μαθήματα ανά ημέρα) ή τέσσερις (ένα μάθημα ανά μέρα) μέρες. Αν είναι διαθέσιμος λιγότερος χρόνος για κάθε μάθημα, τότε οι εκπαιδευτές θα πρέπει να καθορίσουν την προετοιμασία ως προς ποια στοιχεία και ποιες πτυχές της εκπαίδευσης θα διεξάγουν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει συμβιβασμός στους μαθησιακούς στόχους του κάθε μαθήματος.

Είναι σημαντικό να υπάρχουν διαλείμματα των 15 με 20 λεπτών κάθε 2 ώρες εκπαίδευσης καθώς αυτό δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες και στους εκπαιδευτές όχι μόνο να χαλαρώσουν, αλλά και να πιάσουν συζήτηση που σχετίζεται με την εκπαίδευση και τα θέματά της, καθώς επίσης και με τις προσωπικές τους εμπειρίες και τις απόψεις τους σχετικά με την εκπαίδευση.

Η εκπαίδευση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε ένα χώρο που θα είναι εύκολα προσβάσιμος, ο οποίος θα παρέχει ένα άνετο περιβάλλον για τους εκπαιδευόμενους. Είναι σημαντικό το δωμάτιο να έχει αρκετό χώρο για τους συμμετέχοντες προκειμένου να καθίσουν σε ομάδες και σε κύκλο για την διευκόλυνση της συμμετοχής, της συζήτησης και για χώρο για δραστηριότητες. Το δωμάτιο δεν πρέπει να είναι θορυβώδης, σκοτεινό ή να έχει πολλά πράγματα μέσα. Θα πρέπει, επίσης να παρέχει ιδιωτικότητα και να μην είναι ένα δωμάτιο που οι άνθρωποι το χρησιμοποιούν για πέρασμα σε άλλο χώρο και έτσι θα διακόπτουν την εκπαίδευση και οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται άβολα.

Λαμβάνοντας υπόψη την ευαισθησία του θέματος, καθώς επίσης τις αρχές για μία αποτελεσματική εκπαίδευση, ο αριθμός των εκπαιδευόμενων προτείνεται να κυμαίνεται ανάμεσα στους 10 με 12 συμμετέχοντες.

Οι δραστηριότητες και οι ασκήσεις παρέχονται από αυτό το εγχειρίδιο, παρόλα αυτά, οι εκπαιδευτές που αισθάνονται άνετα μπορούν να εφαρμόσουν περισσότερες ή άλλες

διαδραστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες για να «σπάσει ο πάγος», αν έχουν τον χρόνο.

Χρήσιμο υλικό για τους εκπαιδευόμενους

Οι εκπαιδευτές χρειάζεται να προετοιμάσουν από πριν ένα εκπαιδευτικό πακέτο για τους εκπαιδευόμενους που μπορεί να περιέχει:

- Ενημερωτικό φυλλάδιο σχετικά με το πλαίσιο και τον σκοπό της εκπαίδευσης
- Λεπτομέρειες σχετικά με το έργο *Communaïd project*, την ιστοσελίδα του έργου και το διαδικτυακό εργαλείο
- Ορισμούς για κύριους όρους και έννοιες μαζί με κύριες αναφορές για περισσότερες πληροφορίες π.χ. οικιακή εργασία, γυναικεία μετανάστευση, διατομεακότητα, σεξουαλική βία, φύλο, εθνικότητα
- Σημαντικές πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων στατιστικών, της παρούσας κατάστασης σε συγκεκριμένες χώρες, νομικά και ρυθμιστικά πλαίσια συγκεκριμένα για τη σεξουαλική βία στο ευρύτερο πλαίσιο της οικιακής εργασίας
- Στοιχεία επικοινωνίας κύριων εθνικών και εθνικών οργανισμών, επαγγελματικών και ΜΚΟ φορέων και υποστηρικτικών ομάδων οι οποίες σχετίζονται με το θέμα
- Φυλλάδια ή άλλες σημαντικές πληροφορίες που οι εκπαιδευτές πιστεύουν ότι θα πρέπει να διανεμηθούν στους συμμετέχοντες

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει, επίσης να είναι εξοικειωμένος με τις ομαδικές δραστηριότητες και ασκήσεις οι οποίες έχουν προγραμματιστεί για την εκπαίδευση προκειμένου να γίνει η προηγούμενη προετοιμασία και η συγκέντρωση των αναγκαίων υλικών π.χ. εικόνες, μπάλες κλπ. Τα πιο σημαντικά υλικά που συνήθως χρειάζονται για κάθε εκπαίδευση είναι τα ακόλουθα:

- Ετικέτες ονομάτων για τους συμμετέχοντες
- Μαρκadόρους
- Στυλό και χαρτί για να κρατούν σημειώσεις οι συμμετέχοντες
- Πίνακα παρουσιάσεων (Flip chart)
- Ασπροπίνακας και μαρκadόρους

- Εξοπλισμό για παρουσιάσεις

Χρήσιμες συμβουλές

Είναι πολύ σημαντικό για τους εκπαιδευτές να είναι πολύ καλά προετοιμασμένοι και να είναι εξοικειωμένοι με την ροή των γεγονότων που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης καθώς και με το πώς σκοπεύουν να κινηθούν από το ένα μέρος της εκπαίδευσης στο άλλο. Παρέχονται χρήσιμες αναφορές αλλά κάποιες χρήσιμες συμβουλές είναι οι ακόλουθες:

- Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες έχουν κατανοήσει σωστά το αντικείμενο, τους σκοπούς και τους στόχους της εκπαίδευσης.
- Να γίνει εξήγηση και τήρηση τόσο από τον εκπαιδευτή όσο και από τους εκπαιδευόμενους των θεμάτων εμπιστευτικότητας, ιδιωτικότητας και της φόρμας συγκατάθεσης.
- Τεχνικές για να «σπάσει ο πάγος» και παιχνίδια που έχουν ως σκοπό να εξοικειωθούν οι συμμετέχοντες μεταξύ τους στην αρχή της ημέρας ή σε στιγμές που οι συμμετέχοντες δεν είναι πλήρως προσηλωμένοι π.χ. μετά το μεσημεριανό, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως βοηθητικά μέσα προκειμένου οι συμμετέχοντες να γνωριστούν μεταξύ τους, να αισθανθούν άνετα, να αναπτύξουν εμπιστοσύνη και να προωθηθεί η γνώση.
- Πάντα να ξεκινάτε την εκπαίδευση με μία ομαδική δραστηριότητα που σχετίζεται με την καταγραφή των προσδοκιών που έχουν οι συμμετέχοντες από την εκπαίδευση και τις ανάγκες τους που έχουν οι ίδιοι αντιληφθεί ότι θα μπορούσε να αυξήσει την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν ζητήματα σεξουαλικής βίας στο ευρύτερο πλαίσιο των μεταναστριών οικιακών βοηθών. Με τον ίδιο τρόπο, η εκπαίδευση θα πρέπει να τελειώνει με μία συζήτηση σχετικά με το αν εκπληρώθηκαν οι ανάγκες και οι προσδοκίες, με την αξιολόγηση της εκπαίδευσης και με τον προσδιορισμό από τους συμμετέχοντες πώς η εκπαίδευση θα μπορούσε να προσαρμοστεί για καλύτερη κάλυψη των αναγκών τους. Είναι σημαντικό να κατανοηθεί ότι οι συμμετέχοντες που προέρχονται από διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες π.χ. επαγγελματίες, οικιακοί βοηθοί, θα αναμενόταν να έχουν διαφορετικές ανάγκες και μαθησιακά χαρακτηριστικά και αυτά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο κατά την προετοιμασία όσο και κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

- Φροντίστε οι παρουσιάσεις πραγματολογικών πληροφοριών να ακολουθούνται πάντοτε από διαδραστικές ομαδικές δραστηριότητες προκειμένου οι συμμετέχοντες να μπορέσουν να σκεφτούν τι έχει παρουσιαστεί, να δοκιμάσουν να συνδέσουν τις πληροφορίες αυτές με προηγούμενη γνώση και να συνεισφέρουν με τις εμπειρίες τους και την ειδικότητά τους στο συγκεκριμένο θέμα.

Χρήσιμες πηγές

Garber, P. R. (2008). 50 communications activities, icebreakers, and exercises HRD Press.

PALDIN, Participatory Adult Learning and Information and Communication Technologies Course 1, UNESCO
<http://www.unesco.org/education/aladin/paldin/index.html>

Pretty, J. N., Guijt, I., Thompson, J., & Scoones, I. (1995). Participatory learning and action: A trainer's guide.

Επικοινωνία και παρατηρήσεις

Η συγγραφική ομάδα αναγνωρίζει ότι αυτό το εγχειρίδιο μπορεί να έχει κενά και να υπάρχει χώρος για βελτίωση. Είναι σημαντικό για αυτούς που χρησιμοποιούν το εγχειρίδιο να κρατούν σημειώσεις από τις εμπειρίες τους και να αναφέρουν τις παρατηρήσεις τους ως προς πιθανές διορθώσεις, βελτιώσεις ή ό,τι άλλα σχόλια έχουν τα οποία μπορεί να βοηθήσουν στη βελτίωση του εγχειριδίου. Οποιαδήποτε παρατήρηση θα πρέπει να σταλεί στην:

Δρ Χριστιάνα Κούτα

Επίκουρη Καθηγήτρια

Τμήμα Νοσηλευτικής

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Αρχιεπισκόπου Κυπριανού 30

3036Λεμεσός, Κύπρος

christiana.kouta@cut.ac.cy

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Μάθημα Ένα: Κατανοώντας τη Βία με Βάση το Φύλο

- Θεματική Ενότητα Ένα: Οι αντιλήψεις σε σχέση με το φύλο
- Θεματική Ενότητα Δύο: Οι αντιλήψεις περί σεξουαλικής βίας
- Θεματική Ενότητα Τρία: Περιγραφή της σεξουαλικής βίας
- Θεματική Ενότητα Τέσσερα: Η αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία
- Θεματική Ενότητα Πέντε: Οι επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας

Μάθημα Δύο: Αντιδρώντας στη Σεξουαλική Βία

- Θεματική Ενότητα Ένα: Το νομικό πλαίσιο συγκεκριμένα για τη σεξουαλική βία
- Θεματική Ενότητα Δύο: Τοπικές, Δημόσιες, Κυβερνητικές, Μη-Κυβερνητικές και Κοινοτικές υπηρεσίες
- Θεματική Ενότητα Τρία: Επιλογές αντιμετώπισης της σεξουαλικής βίας
- Δείγμα συνόλου καρτών

Μάθημα Τρία: Αυξάνοντας την Ικανότητα για Προστασία Κατά της Σεξουαλικής Βίας

- Θεματική Ενότητα Ένα: Περιβαλλοντικοί παράγοντες ευαλωτότητας
- Θεματική Ενότητα Δύο: Αυξάνοντας την επίγνωση για αυτοπροστασία

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑ

Κατανοώντας τη Βία με Βαση το Φύλο

Η λογική του μαθήματος ένα

Η ικανότητα αναγνώρισης της σεξουαλικής βίας και η γνώση των επιπτώσεων και πιθανών συνεπειών της, συγκεκριμένα της σεξουαλικής βίας στον ευρύτερο χώρο της οικιακής εργασίας, αποτελεί ένα ουσιαστικό πρώτο βήμα για την ανάπτυξη των ικανοτήτων και της ενδυνάμωσης των μεταναστριών οικιακών βοηθών προκειμένου να αντιμετωπίσουν αυτό το τραυματικό και αποσιωπημένο ζήτημα. Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να προσφέρει στις γυναίκες τις πληροφορίες και τις βασικές έννοιες σε σχέση με τη βία και να σκεφτούν αυτές στο ευρύτερο πλαίσιο της οικιακής εργασίας και να κερδίσουν απτή γνώση για την αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία.

Αυτό θα επιτευχθεί μέσω των ακόλουθων μαθησιακών στόχων:

- Οι αντιλήψεις με σχέση με το φύλο:

Να αναπτυχθεί η επίγνωση των διαστάσεων του φύλου, το πώς οι ρόλοι του φύλου και οι σχέσεις των φύλων θα μπορούσαν αν γίνουν αντιληπτές από τις ίδιες τις μετανάστριες, από την πολιτισμική ομάδα τους και εντός της κουλτούρας της χώρας υποδοχής και πώς αυτές οι αντιλήψεις συνδέονται με τη σεξουαλική βία στην εργασία.

- Οι αντιλήψεις περί σεξουαλικής βίας:

Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να σκεφτούν και να συνειδητοποιήσουν τις συμπεριφορές τους και την κατανόηση της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία και πώς αυτό μπορεί να επηρεάσει τις αντιδράσεις σε αυτήν, όπως το να μοιράζονται τις πληροφορίες με άλλους.

- Περιγραφή της σεξουαλικής βίας:

Οι συμμετέχοντες χρειάζεται να είναι σε θέση να ορίσουν και να περιγράψουν τους διαφορετικούς τύπους της σεξουαλικής βίας σύμφωνα με τους επίσημους ορισμούς.

- Η αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία:

Να αυξηθεί η γνώση σχετικά με θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία συμπεριλαμβανομένων των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων ανάμεσα στους συμμετέχοντες.

- Οι συνέπειες της σεξουαλικής βίας:

Να προωθηθεί στους συμμετέχοντες η επίγνωση και η κατανόηση των πιθανών συνεπειών της σεξουαλικής βίας και ακολούθως η ικανότητα να αναγνωρίζουν αυτές τις συνέπειες.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΟ

Περιγραφή Δεξιότητων/Γνώσεων	Ο σκοπός είναι να αναπτυχθεί στους συμμετέχοντες των διαστάσεων του φύλου, το πώς οι ρόλοι των φύλων και οι σχέσεις των φύλων μπορεί να γίνουν αντιληπτές από τις ίδιες τις γυναίκες, τις πολιτιστικές τους ομάδες και εντός της κουλτούρας της χώρας υποδοχής και πώς αυτές οι αντιλήψεις συνδέονται με τη σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία.
Αποτελέσματα	Μετά το πέρας της εκπαίδευσης σε αυτό το θέμα, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να επιδείξουν: 1. Γνώση ή/και αυξημένη κατανόηση της έννοιας του φύλου μέσω των παρακάτω: - Να περιγράψουν σε τι παγκοσμίως αποδεκτές αρχές και κανονισμούς βασίζεται το νόημα της έννοιας του φύλου. - Να περιγράψουν την διάκριση ανάμεσα στο φύλο και στο σεξ. - Να περιγράψουν τις έννοιες της αρρενωπότητας και της θηλυκότητας, το πώς αυτές σχετίζονται με τις αντιλήψεις ως προς τους ρόλους των φύλων και πώς μπορεί να διαφέρουν ανάμεσα στις κουλτούρες. 2. Γνώση ή/και αυξημένη κατανόηση των ρόλων των φύλων και του τρόπου που έχουν διαμορφωθεί από την ευρύτερη κοινωνία και τα πολιτιστικά περιβάλλοντα μέσω των παρακάτω: - Επίγνωση των τρόπων με τους οποίους οι αντιλήψεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων σχετίζονται με τις κοινωνικές αντιλήψεις των συγκεκριμένων ρόλων που έχουν αποδοθεί στις γυναίκες και στους άνδρες. - Επίγνωση των πατριαρχικών και σύμφωνα με την κουλτούρα δομών εντός της κοινωνίας και τους τρόπους που αυτοί μπορεί να επηρεάσουν τις αντιλήψεις μας σχετικά με τους ρόλους και τις αποδεχτές συμπεριφορές των

	γυναικών και των ανδρών. - Επίγνωση των πολιτιστικών διαφορών σχετικά με τις αντιλήψεις ως προς το ρόλο των δύο φύλων και τις συγκεκριμένες συμπεριφορές των φύλων. - Κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ των ρόλων των δύο φύλων και της (αν)ισότητας των φύλων. - Περιγραφή του νοήματος των στερεοτύπων, της προκατάληψης και των διακρίσεων. 3. Γνώση ή/και αυξημένη κατανόηση των επιπτώσεων των στερεοτύπων των δύο φύλων: - Κατανόηση του πώς τα στερεότυπα των φύλων μπορεί να επηρεάσουν τις εργασιακές και προσωπικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένων των καταστάσεων βίας. 4. Γνώση ή/και αυξημένη κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στα στερεότυπα των φύλων και της πρακτικής πραγματικότητας των οικιακών βοηθών.
Μεθοδολογία	<u>Συζήτηση ερώτησης 1:</u> Τι είναι το φύλο και σε τι διαφέρει από το βιολογικό φύλο (σεξ); Βιολογικό φύλο – τα βιολογικά χαρακτηριστικά που βασίζονται στις αναπαραγωγικές λειτουργίες της γυναίκας και του άνδρα (ανδρικό φύλο/ γυναικείο φύλο) Φύλο – κοινωνικά δομημένοι ρόλοι και συμπεριφορές που αποδίδονται στα διαφορετικά βιολογικά φύλα. Παρόλο που πολλοί φυλετικοί ρόλοι είναι «παγκοσμίως αποδεκτοί», οι ρόλοι των δύο φύλων μπορεί να διαφέρουν ιστορικά, πολιτισμικά, ακόμα και εντός της ίδιας της κοινωνίας. Εμείς, ως ενεργοί παράγοντες, μπορούμε να επηρεάσουμε και να διαμορφώσουμε τους ρόλους των δύο φύλων. <u>Άσκηση «Το φύλο σε ένα κουτί»:</u> Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναφέρουν παραδείγματα από τους ρόλους των δύο φύλων. Καταγράψτε σε μία λίστα τα παραδείγματα σε δύο διαφορετικά κουτιά (αρσενικό/θηλυκό). Οι ρόλοι που δεν είναι παραδοσιακά αποδεκτοί να καταγραφούν εκτό

του κουτιού. Συζητήστε τις επιπτώσεις του να είσαι μέσα ή έξω από το κουτί.

Παραδείγματα: Κουτί γυναικείου φύλου - στοργική, υποχωρητική, συναισθηματική, μη αντιδραστική, όχι ηγετική, συναισθηματικά εξαρτημένη, υποτίθεται ότι πρέπει να δείχνει όμορφη, κλπ.· Κουτί ανδρικού φύλου - κυρίαρχος, με αυτοπεποίθηση, σωματικά δυνατός, «κουβαλητής», που διακατέχεται από σεξουαλικές ορμές, χωρίς συναισθηματισμό, κλπ.

Συζήτηση ερώτησης 2:

Γιατί είναι σημαντικό ο διαχωρισμός ανάμεσα στο φύλο και το σεξ;

Οι κοινωνίες δημιουργούν συγκεκριμένους κανόνες και προσδοκίες ως προς το πώς οι γυναίκες και οι άνδρες θα πρέπει να συμπεριφέρονται. Αυτοί οι κανόνες και οι προσδοκίες μπορεί να είναι επιβλαβείς και να επηρεάζουν αρνητικά τις ζωές τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών. Οι ρόλοι των δύο φύλων και οι προσδοκίες έχουν άμεσο αντίκτυπο στον τρόπο που αντιμετωπίζουμε τις καταστάσεις σύγκρουσης και βίας και με τον τρόπο που εφαρμόζουμε τα δικαιώματά μας και πώς σεβόμαστε τα δικαιώματα των άλλων.

Άσκηση «Η επίδραση του φύλου»:

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σας δώσουν παραδείγματα από τους ρόλους των δύο φύλων και καταγράψτε τις βλαβερές συνέπειες αυτών των ρόλων. Αποτυπώστε τις πάνω σε ένα πίνακα παρουσιάσεων. (Αρσενικό/Θηλυκό)

Παραδείγματα: Θηλυκό - το να αναμένεται από τις γυναίκες να είναι υποχωρητικές μπορεί να επηρεάσει την αυτοπεποίθησή της προκειμένου να αντιμετωπίσει τη σεξουαλική βία που μπορεί να ασκηθεί εναντίον της. Αρσενικό -το να αναμένεται από τον άνδρα να είναι κυρίαρχος μπορεί να «δικαιολογηθεί» η βίαιη συμπεριφορά του και να μειώσει την υπαιτιότητά του για κακοποίηση.

Συζήτηση ερώτησης 3:

Πώς μεταφράζονται πρακτικά οι ρόλοι των δύο φύλων στις ζωές των μεταναστριών οικιακών βοηθών και στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν;

	Τα στερεότυπα των φύλων και οι προσδοκίες μπορεί να έχουν άμεσο επίδραση στις εμπειρίες των οικιακών βοηθών. Καθώς η πλειοψηφία των οικιακών βοηθών είναι γυναίκες και εργάζονται σε ιδιωτικά σπίτια, εκεί υπάρχει μία ισχυρή πίεση ως προς το πώς θα πρέπει να συμπεριφέρονται και τι είδους σχέση υποτίθεται ότι πρέπει να έχουν με τους εργοδότες τους, συμπεριλαμβανομένων και των ανδρών εργοδοτών τους. <u>Άσκηση «Εφαρμόζοντας το φύλο»:</u> α) Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν πέντε συχνές, σύμφωνα με τη δική τους αντίληψη, αρνητικές εργασιακές εμπειρίες (στο εργασιακό περιβάλλον και/ή στη σχέση τους με τον εργοδότη) που μπορεί οι οικιακοί βοηθοί να βιώσουν, καθώς και να εξηγήσουν αυτές τις εμπειρίες. β) Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν αν υπάρχει κάποια σύνδεση ανάμεσα στα στερεότυπα των φύλων που κατέγραψαν στην προηγούμενη άσκηση και στις εμπειρίες που έχουν καταγράψει. γ) Συνδέστε τις δύο λίστες. δ) Συζητείστε με τους συμμετέχοντες γιατί αυτά τα στερεότυπα σχετίζονται/ δεν σχετίζονται με αρνητικές εμπειρίες: <u>Παραδείγματα:</u> Αρνητικές εμπειρίες λόγω φύλου: Φτωχή εργασιακή αμοιβή των οικιακών βοηθών - στερεότυπο φύλου που δηλώνει ότι οι «γυναίκες δουλειές»/ οικιακή εργασία (καθάρισμα, φροντίδα, μαγείρεμα) είναι λιγότερο σημαντική από άλλες δουλειές. Εκτεταμένες ώρες εργασίας - στερεότυπο φύλου που δηλώνει ότι η εργασία των γυναικών/ η οικιακή εργασία δεν είναι μία «αληθινή δουλειά» και δεν πρέπει να έχει καθορισμένο ωράριο. Η προσφορά χρημάτων σε μία οικιακή βοηθό με αντάλλαγμα την ερωτική επαφή ή τη σεξουαλική ευχαρίστηση - στερεότυπο φύλου που δηλώνει ότι η γυναίκα θα πρέπει να είναι διαθέσιμη και θα πρέπει να ικανοποιεί τον άνδρα. Αρνητικές εμπειρίες ουδέτερες ως προς το φύλο: Δυσaréσκεια για το τοπικό φαγητό. Όλες οι ασκήσεις μπορούν να εφαρμοστούν σαν μία κοινή ομαδική συζήτηση, ή να χωριστούν οι συμμετέχοντες σε δύο μικρότερες ομάδες, π.χ. μία για κάθε «κουτί φύλου», που να ακολουθείτε από μία κοινή συζήτηση.
Μέσα και βοηθήματα	Πίνακας ανακοινώσεων, συμμετοχικές ομαδικές συζητήσεις, μικρή ομαδική εργασία, προβολή παρουσιάσεων

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσεων	Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να σκεφτούν και να συνειδητοποιήσουν τις δικές τους συμπεριφορές και πώς κατανοούν τη σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία και πώς αυτό μπορεί να επηρεάσει τις αντιδράσεις σε αυτήν, όπως το να μοιράζονται πληροφορίες με άλλους.
Αποτελέσματα	Γνώση ή/και αυξημένη κατανόηση των αντιλήψεων των ίδιων των συμμετεχόντων για: • τη σεξουαλικής βίας και τα χαρακτηριστικά της, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης των παρανοήσεων ως προς αυτές τις αντιλήψεις. • τον τρόπο που η σεξουαλική βία είναι δομημένη, αντιληπτή, καταδικασμένη και/ή δικαιολογημένη από την κοινωνία. Περιστατικά σεξουαλικής βίας που συμβαίνουν/ μπορεί να συμβούν στην οικιακή εργασία.
Μεθοδολογία	<u>Συζήτηση ερώτησης 1: Πώς αντιλαμβανόμαστε τη σεξουαλική βία;</u> Ιστορικά, η σεξουαλική βία, ειδικά η σεξουαλική βία κατά των γυναικών, δεν είχε αναγνωριστεί ως έγκλημα που αξίζει ίσης αντιμετώπισης όπως άλλα αδικήματα. Η διαφορά με άλλα εγκλήματα έγκειται στο ότι το «σεξουαλικό στοιχείο» συχνά αντιμετωπίζεται ως ευτελές του αδικήματος, επομένως μειώνεται η σοβαρότητα αυτού του τύπου της βίας. Άσκηση «Η ερωτική επαφή έχει σημασία»: Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τη διαφορά ανάμεσα στη σεξουαλική πράξη βίας και τη μη-σεξουαλική πράξη βίας: α) Ο εκπαιδευτής καταγράφει σε ένα πίνακα ανακοινώσεων διάφορα παραδείγματα πράξεων μη-σεξουαλικής βίας. β) Ο εκπαιδευτής φτιάχνει μία ίδια λίστα με πράξεις σεξουαλικής βίας γ) Ο εκπαιδευτής ζητάει από τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν το «κοινό στοιχείο» (σεξουαλικό στοιχείο) στη δεύτερη λίστα και τους ρωτάει τι ξεχωρίζει τις πράξεις της πρώτης λίστας από την δεύτερη.

Παραδείγματα: Πράξεις σεξουαλικής βίας: παρενόχληση στο δρόμο (σφύριγμα), μη αποδεκτά αγγίγματα, παρακολούθηση, επίμονο κοίταγμα, πρόσκληση για σεξουαλική επαφή, βιασμός, κλπ., σε αντιπαράθεση με Μη-σεξουαλικές πράξεις βίας: ληστεία στον δρόμο, βία σε ένα ποδοσφαιρικό αγώνα, ρατσιστικός λόγος μίσους, κλπ.

Συζήτηση ερώτησης 2: Πώς ορίζουμε τη σεξουαλική βία;

Η σεξουαλική βία δεν είναι πάντα εύκολο να οριστεί. Οι αντιλήψεις για τη σεξουαλική βία συχνά διαφέρουν από τις αντικειμενικές πραγματικότητές της. Πολύ συχνά, όταν ένα έγκλημα έχει «σεξουαλικό στοιχείο», δεν θεωρείται πλέον σαν πράξη βίας και το βάρος της ευθύνης πέφτει συχνά πάνω στο θύμα. Όταν ένα σεξουαλικό έγκλημα δεν αφήνει σωματικά ίχνη στο σώμα του θύματος, καθίσταται περισσότερο δύσκολο για το θύμα να αποδείξει ότι έχει διαπραχθεί πράξη βίας.

Άσκηση «Αντιπαράθεση Τένις»:

α) Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες.

β) Παρουσιάστε ένα σενάριο μίας κατάστασης η οποία περιλαμβάνει στοιχεία σεξουαλικής βίας.

γ) Ζητείστε από τη μία ομάδα να αναπτύξουν πέντε επιχειρήματα για υπεράσπιση της θέσης του δράστη, η άλλη ομάδα - για υπεράσπιση της θέσης του θύματος.

δ) συζητείστε το αποτέλεσμα της αντιπαράθεσης.

Δείγμα σεναρίου: Μια 32χρονη οικιακή βοηθός, της οποίας της παρέχεται και διαμονή στο σπίτι, εργάζεται για μία τετραμελή οικογένεια (ένα παντρεμένο ζευγάρι και δύο μικρά παιδιά). Ο άντρας με την σύζυγο μαλώνουν πολύ και συζητούν την πιθανότητα διαζυγίου. Η 32χρονη είναι ικανοποιημένη με τον μισθό της και τις ώρες εργασίας της και έχει καλή σχέση με την εργοδότη της και τα παιδιά. Σε κάποιες περιπτώσεις, καθώς καθάριζε το καθιστικό ο εργοδότης της έβαλε στην τηλεόραση να παίζει πορνογραφικό υλικό και την πλησίασε με την πρόθεση να συνευρεθεί σεξουαλική μαζί της με χρηματικό αντίτιμο. Όταν εκείνη αρνήθηκε την προσφορά, δηλώνοντας ότι είναι ανήθικο, ο εργοδότης της είπε ότι έκανε λάθος και ότι αν ήταν σωστή εργαζόμενη θα έκανε σεξ μαζί του. Θα ήθελε πολύ να συνέχιζε να εργάζεται για αυτήν την οικογένεια, αλλά σκέφτεται να φύγει από εκεί και να ψάξει για άλλον εργοδότη.

Συζήτηση ερώτησης 3: ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά της σεξουαλικής βίας;

Οποιαδήποτε πράξη σεξουαλικής βίας έχει ένα αριθμό στοιχείων, όπως δράστη, θύμα κατά του οποίου διαπράχτηκε η βία, τοποθεσίες, συνέπειες κλπ. Για τις πράξεις σεξουαλικής βίας αυτά τα στοιχεία είναι ευδιάκριτα.

Άσκηση «Έλεγχος πραγματικότητας»:

α) Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε τρεις ομάδες.

β) Ζητείστε από κάθε ομάδα να συμπληρώσει τον πίνακα με τα χαρακτηριστικά της σεξουαλικής βίας, όπως εκείνοι τα κατανοούν.

Θύμα	Δράστης	Χώρος	Αντίδραση θύματος	Συνέπειες για το θύμα	Τιμωρία του δράστη	Τι προκαλεί σεξουαλική βία;

Παράδειγμα: χώροι - ιδιωτικά σπίτια/ μη δημόσιοι χώροι, δράστης - άνδρας, θύμα - γυναίκα, παιδί, επιπτώσεις για το θύμα - φόβος, ντροπή, εγκυμοσύνη, απώλεια εργασίας κλπ.

Συζήτηση ερώτησης 4: Είναι οι οικιακοί βοηθοί πιο ευάλωτοι στη σεξουαλική βία;

Άσκηση: Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να δώσουν παραδείγματα περιπτώσεων/ τύπων σεξουαλικής βίας που πιστεύουν ότι συνέβησαν ή μπορεί να συμβούν στην οικιακή εργασία.

Παραδείγματα: Σεξουαλική παρενόχληση, ανάρμοστη/ανεπιθύμητη σωματική επαφή, παρακολούθηση, βιασμός

Άσκηση «Κοινωνικο-μετρική άσκηση που αφορά σεξουαλικές επιθέσεις/ βία/ επιτετικότητα»:

	Είναι αυτή [πράξη/συμπεριφορά] σεξουαλική επίθεση ή όχι; -> εξηγείστε την θέση που πήρατε
Μέσα και βοηθήματα	Συμμετοχικές συζητήσεις, ομαδική εργασία (οι ασκήσεις μπορούν να γίνουν ταυτόχρονα σε μικρότερες ομάδες), αντιπαράθεση tennis

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσης	Οι συμμετέχοντες χρειάζεται να είναι σε θέση να ορίσουν και να περιγράψουν τους διαφορετικούς τύπους της σεξουαλικής βίας σύμφωνα με τους επίσημους ορισμούς.
Αποτελέσματα	1. Γνώση ή/και αυξημένη κατανόηση των συμμετεχόντων ως προς τα ακόλουθα: • τους νομικούς ορισμούς και τις έννοιες της σεξουαλικής βίας. • την έκταση και τις διαστάσεις της σεξουαλικής βίας. • το πώς η σεξουαλική βία είναι ενσωματωμένη στα ευρύτερα προβλήματα της Βίας κατά των Γυναικών και της Ανισότητας των Φύλων. • τους διαφορετικούς, που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία, τύπους της σεξουαλικής βίας. 2. Γνώση και/ή αυξημένη δυνατότητα από τους συμμετέχοντες να αναγνωρίζουν το: • πώς η σεξουαλικότητα είναι δομημένη εντός της κοινωνίας μέσω της απεικόνισής της από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τη δημόσια συζήτηση. • πώς οι (λανθασμένες) απεικονίσεις της σεξουαλικότητας είναι συνδεδεμένες με την ανισότητα των φύλων, τη βία κατά των γυναικών και τη σεξουαλική βία. 3. Αποκτημένη και/ή αυξημένη κριτική ικανότητα των συμμετεχόντων να τοποθετήσουν σε εννοιολογικό πλαίσιο διαφορετικούς τύπους σεξουαλικής βίας εντός της πρακτικής πραγματικότητας των οικιακών βοηθών.

Μεθοδολογία	<u>Άσκηση «Τι λέει ο νόμος;»:</u> Με τη χρήση παρουσίασης, αναφέρετε στους συμμετέχοντες τους νομικούς διεθνή ορισμούς της σεξουαλικής βίας, την έκτασή της και τους τύπους της, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που έχουν προκύψει από έρευνα σχετικά με τα προβλήματα στην οικιακή εργασία. Συζητείστε τους ορισμούς με την ομάδα. Η παρουσίαση μπορεί να ξεκινήσει με ένα μικρό βίντεο πάνω στη σεξουαλική βία. <u>Συζήτηση ερώτησης 1: Τι είναι η Σεξουαλική Βία:</u> - Υπάρχουν νομικοί ορισμοί για τη σεξουαλική βία οι οποίοι υπάρχουν εντός διεθνών νόμων καθώς και στους εθνικούς νόμους της κάθε χώρας. Το είδος της σεξουαλικής βίας που έχουν βιώσει τα θύματα της σεξουαλικής βίας δεν καλύπτεται πάντοτε από τους νομικούς ορισμούς, παρόλα αυτά μπορεί να είναι το ίδιο θλιβερή και τρομακτική. Οποιασδήποτε λέξεις και αν χρησιμοποιηθούν για να περιγραφεί η Σεξουαλική Βία, η πράξη είναι πάντοτε λάθος. Αποτελεί προσβολή πάνω στο σώμα, στο μυαλό και στην αξιοπρέπεια. <u>Διεθνώς αποδεκτοί ορισμοί της σεξουαλικής βίας</u> Η Διακήρυξη για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών των Ηνωμένων Εθνών, η οποία υιοθετήθηκε από την Γενική Συνέλευση το 1993, δηλώνει ότι Η Σεξουαλική Βία είναι οποιαδήποτε πράξη, προσπάθεια, ή απειλή σεξουαλικής φύσεως που καταλήγει, ή είναι πιθανό να καταλήξει σε σωματικό, ψυχολογικό και συναισθηματικό κακό. <u>Διεθνή Νομικά Όργανα που αντιμετωπίζουν τη Σεξουαλική Βία ως μορφή Βίας κατά των Γυναικών</u> Ο διευρυμένος ορισμός της Σεξουαλικής Βίας και της Έμφυλης Βίας χρησιμοποιείται από την Έπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες και τους εταίρους υλοποίησης, το Άρθρο 2 της Διακήρυξης για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών των Ηνωμένων Εθνών (1993) δηλώνει ότι: Η βία κατά των γυναικών μπορεί να κατανοηθεί ότι περιλαμβάνει, αλλά
---------------------------	--

δεν περιορίζεται, στα ακόλουθα:

- Τη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που συμβαίνει στην οικογένεια, συμπεριλαμβανομένων των λεκτικών διαπληκτισμών, της σεξουαλικής κακοποίησης των θηλυκών παιδιών της οικογένειας, τη βία που ασκείται λόγω της προίκας, τον ενδοοικογενειακό βιασμό, τον ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων και άλλες παραδοσιακές πρακτικές βλαβερές για τις γυναίκες, της μη-συζηγικής βίας και της βίας που σχετίζεται με την εκμετάλλευση.
- Τη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που συμβαίνει εντός της κοινότητας γενικότερα, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού, της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής παρενόχλησης και εκφοβισμού στην εργασία, στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και αλλού, της εμπορίας των γυναικών και της αναγκαστικής πορνείας.
- Τη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που διαπράχθηκε ή έγινε ανεκτή από την Πολιτεία, οπουδήποτε αυτή συμβαίνει.

- **Η Βία κατά των Γυναικών είναι μία μορφή έμφυλης βίας (η βία που κατευθύνεται προς κάποιον μονάχα λόγω του φύλου της) η οποία κατευθύνεται προς μία γυναίκα μόνο λόγω του ότι είναι γυναίκα.**

Η Βία κατά των Γυναικών είναι μία πράξη έμφυλης βίας η οποία καταλήγει, ή είναι πιθανό να καταλήξει σε σωματικό, σεξουαλικό ή ψυχολογικό κακό ή πόνο, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιων πράξεων, εξαναγκασμού ή αυθαίρετης στέρησης της ελευθερίας είτε συμβαίνει στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή.

(Άρθρο 1 της Διακήρυξης για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών των Ηνωμένων Εθνών)

- **Η Βία κατά των Γυναικών έχει μακράν ιστορία και υφίσταται λόγω των πατριαρχικών δομών πάνω στις οποίες οι**

περισσότερες μοντέρνες κοινωνίες είναι κτισμένες

«Η βία κατά των γυναικών αποτελεί μία εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων δύναμης ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες, οι οποίες έχουν οδηγήσει στην κυριαρχία και τη διάκριση κατά των γυναικών από τους άνδρες και στην εμπόδιση της πλήρους εξέλιξης των γυναικών. Η βία κατά των γυναικών είναι ένας από τους κρίσιμους κοινωνικούς μηχανισμούς οι οποίοι εξαναγκάζουν τη γυναίκα να έχει υποδεέστερη θέση σε σύγκριση με τους άνδρες.»

(Πρόλογος στο Συνέδριο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία)

- **Η έκταση του προβλήματος:**

Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Υγείας:

«Η βία κατά των γυναικών - ειδικότερα η συντροφική βία και η σεξουαλική βία κατά των γυναικών - αποτελούν μείζονα προβλήματα δημόσιας υγείας και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών.»

«Πρόσφατα παγκόσμια στοιχεία διάδοσης υποδεικνύουν ότι το 35% των γυναικών παγκοσμίως έχει βιώσει είτε συντροφική βία είτε μη-συντροφική βία σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.»

Σύμφωνα με την τελευταία Ευρωπαϊκή έρευνα που διεξήχθη από τον Οργανισμό για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα το 2014,

«Μία στις 10 γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής βίας από την ηλικία των 15 ετών, και μία στις 20 γυναίκες έχει υποστεί βιασμό από την ηλικία των 15 ετών.» (<http://fra.europa.eu/en/publication/2014/vaw-survey-main-results>)

Συζήτηση ερώτησης 2: Ποια είναι τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της σεξουαλικής βίας;

- Τις πιο πολλές φορές κατευθύνεται προς τις γυναίκες και τα κορίτσια από τους άνδρες, παρόλο που επίσης υπάρχουν και

	περιπτώσεις με θύματα άνδρες. • Η σεξουαλική βία μόνο πολύ σπάνια διαπράττεται από αγνώστους. Τις περισσότερες φορές χρησιμοποιείται από κάποιον που το θύμα γνωρίζει, συζεί ή βγαίνει ραντεβού. • Μπορεί να συμβεί μία φορά, ή μπορεί να συμβεί κατ'επανάληψη. • Τις περισσότερες φορές συμβαίνει εντός του σπιτιού ή σε μία απομονωμένη περιοχή και όταν δεν υπάρχει κανείς τριγύρω. • Η σεξουαλική βία δεν έχει να κάνει τόσο με την σεξουαλική επαφή αυτή καθαυτή. Συχνότερα σχετίζεται με τη δύναμη, την οποία ο δράστης προσπαθεί να εξασκήσει πάνω στο θύμα με το να επιτίθεται στη σεξουαλική της αξιοπρέπεια. • Έχει άμεσες και μακροχρόνιες ψυχολογικές, νοητικές, σωματικές και υλικές συνέπειες για το θύμα. Σε αντίθεση με άλλα εγκλήματα, κάποιοι άνθρωποι πιστεύουν ότι αυτές που είχαν σεξουαλικά κακοποιηθεί είναι κατά κάποιο τρόπο υπεύθυνες για το τι συνέβη λόγω της συμπεριφοράς τους ή του τρόπου που ήταν ντυμένες. Αυτές οι πεποιθήσεις είναι λάθος. <u>Συζήτηση ερώτησης 3: Ποιοι είναι οι τύποι/ μορφές της σεξουαλικής βίας:</u> Η σεξουαλική βία παίρνει διαφορετικές μορφές: από σοβαρή σωματική κάκωση, όπως βιασμό, σε ανεπαίσθητες σωματικές εκδορές: • Βιασμός, συμπεριλαμβανομένου του ενδοοικογενειακού βιασμού • Προσπάθεια βιασμού • Σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων, βεβήλωση και αιμομιξία • Γάμος σε παιδική ηλικία • Σεξουαλική κακοποίηση • Εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση • Εξαναγκαστική στέρωση και εξαναγκαστική αποβολή
--	---

- Πορνεία
- Σεξουαλική βία ως όπλο πολέμου και βασανιστηρίων
- Ακρωτηριασμός γυναικείων οργάνων

Παραδείγματα λιγότερο «εμφανής» σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης:

- Μη αποδεκτά σεξουαλικά σχόλια και ανήθικες προτάσεις
- Μη αποδεκτά ή υποτιμητικά σχόλια σχετικά με τον ρουχισμό και την εμφάνιση
- Πονηρό κοίταγμα ή υπαινικτικές χειρονομίες ή σχόλια
- Παρουσίαση προσβλητικού υλικού όπως πορνογραφικές εικόνες/ ταινίες
- Παραβίαση του προσωπικού χώρου, μη επιθυμητή σωματική επαφή, άγγιγμα

Συζήτηση ερώτησης 4: Ποια είναι τα κοινά «προβλήματα» για την κατανόηση και αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας;

(Λανθασμένη) απεικόνιση της σεξουαλικότητας μέσω των ΜΜΕ

Η άρνηση και η ελαχιστοποίηση του εγκλήματος από τους δράστες

Έλλειψη «σωματικών αποδεικτικών στοιχείων»

Αντίδραση από την κοινωνία, την οικογένεια, τους φίλους

Φόβος γνωστοποίησης από τα θύματα

Φτωχοί προστατευτικοί μηχανισμοί

Συζήτηση ερώτησης 5: Τι γνωρίζουμε για τη σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία;

Υπάρχει σημαντικός όγκος ανέκδοτων στοιχείων σχετικά με την επικράτηση του φαινομένου, με λιγοστή εμπειρική έρευνα.

Λόγω άλλων λειτουργιών της ευαλωτότητας, όπως είναι το μεταναστευτικό καθεστώς, η πολιτισμικές διαφορές, οι

	περιορισμένες γλωσσικές ικανότητες, το χαμηλό εισόδημα, η περιορισμένη εργασιακή κινητικότητα, καθώς επίσης η «οικογενειακή» και ιδιωτικής φύσεως εργασία, οι οικιακοί βοηθοί είναι ακριβώς επιρρεπείς στο να γίνουν θύματα σεξουαλικής βίας. Οι ίδιοι παράγοντες μπορεί να καταστήσουν ιδιαίτερα δύσκολη την πρόληψη, την αναγνώριση και την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας κατά των οικιακών βοηθών. Οι τύποι της σεξουαλικής βίας εντός της οικιακής εργασίας κυμαίνονται από σοβαρές σεξουαλικές επιθέσεις, όπως ο βιασμός, σε διακριτικούς σεξουαλικούς υπαινιγμούς. Τα περισσότερα θύματα σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία δεν αναφέρουν το έγκλημα στις επίσημες αρχές, από φόβο να μην χάσουν τη δουλειά τους και μοιράζονται τις εμπειρίες τους μόνο με πολύ στενούς φίλους ή με κανένα απολύτως. Για τις περισσότερες οικιακές βοηθούς που βιώνουν σεξουαλική βία στην εργασία, καταλήγει σε ελαφριά μέχρι σοβαρά ψυχολογικά τραύματα, για τα οποία δεν λαμβάνουν καμία επαγγελματική βοήθεια. Η παρουσίαση ολοκληρώνεται με ένα γύρω από ερωτοαπαντήσεις και ομαδική συζήτηση.
Μέσα βοηθήματα	και Βίντεο (σύνδεσμοι), παρουσίαση, εκτυπωμένες μελέτες περιπτώσεων απεικόνισης της σεξουαλικής βίας από τα ΜΜΕ, ερωτοαπαντήσεις, συμμετοχική συζήτηση. http://www.conventions.coe.int/Treaty/EN/treaties/html/210.htm http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/ViolenceAgainstWomen.aspx

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ: Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Περιγραφή δεξιοτήτων/ Γνώσεων	Αύξηση της επίγνωσης των συμμετεχόντων πάνω σε θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία συμπεριλαμβανομένων των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων.
Αποτελέσματα	Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι συμμετέχοντες χρειάζεται να μπορούν να: 1. περιγράψουν τι είναι η σεξουαλική υγεία 2. περιγράψουν τι είναι αναπαραγωγική υγεία 3. έχουν γνώση για τα θέματα και τα δικαιώματα που σχετίζονται με τη σεξουαλική υγεία 4. έχουν γνώση των δράσεων εκείνων που μπορούν να μειώσουν την πιθανότητα της θυματοποίησης από σεξουαλικής βία.
Μεθοδολογία	Τεκμηριωμένες πληροφορίες 1. Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία Τι είναι σεξουαλική υγεία: «Μια κατάσταση σωματικής, συναισθηματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευημερίας σε σχέση με τη σεξουαλικότητα. Δεν είναι απλώς η απουσία ασθένειας, δυσλειτουργίας ή αναπηρίας. Η σεξουαλική υγεία προϋποθέτει μια θετική προσέγγιση χαρακτηριζόμενη από σεβασμό στη σεξουαλικότητα και τις σεξουαλικές σχέσεις, καθώς επίσης και τη δυνατότητα απόκτησης απολαυστικών και ασφαλών σεξουαλικών εμπειριών, χωρίς εξαναγκασμό, διάκριση και άσκηση βίας. Για να επιτευχθεί και να διατηρηθεί η σεξουαλική υγεία, τα σεξουαλικά δικαιώματα όλων των προσώπων πρέπει να γίνονται σεβαστά, να προστατεύονται και να πραγματοποιούνται.» (WHO, 2006) Τι είναι η αναπαραγωγική υγεία:

Συνεπάγεται ότι οι άνθρωποι μπορούν να έχουν μία υπεύθυνη, ικανοποιητική και ασφαλή σεξουαλική ζωή και ότι έχουν τη δυνατότητα να αναπαραχθούν και την ελευθερία να αποφασίσουν αν, τότε και πόσο συχνά θα το κάνουν.

Συμφυή σε αυτό είναι τα δικαιώματα των ανδρών και γυναικών να πληροφορούνται και να έχουν πρόσβαση σε ασφαλείς, αποτελεσματικές, οικονομικά προσιτές και αποδεκτές μεθόδους καθορισμού της γονιμότητας της επιλογής τους και του δικαιώματος πρόσβασής τους σε κατάλληλες υγειονομικές υπηρεσίες που θα βοηθήσουν τις γυναίκες να έχουν μία ασφαλή εγκυμοσύνη και γέννα και θα παρέχουν στα ζευγάρια την καλύτερη δυνατή ευκαιρία του να έχουν ένα υγιές βρέφος.

1. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας

Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις προτάσεις με μπλε χρώμα

1. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας που σχετίζονται με την αξιοπρέπεια του σώματος και τη σεξουαλική ασφάλεια

- Ανάγκη για συμπεριφορές που προωθούν την υγεία για την έγκαιρη αναγνώριση σεξουαλικών προβλημάτων (π.χ. συχνά τσεκάπ και υγειονομικό έλεγχο, αυτοέλεγχο στήθους και όρχεων).
- Ανάγκη απελευθέρωσης από όλους τους τύπους σεξουαλικού εξαναγκασμού και σεξουαλικής βίας (συμπεριλαμβανομένου του βιασμού, της σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης).
- Ανάγκη απελευθέρωσης από σωματικούς ακρωτηριασμούς (π.χ. ακρωτηριασμό γυναικείων γεννητικών οργάνων).
- Ανάγκη απελευθέρωσης από σύναψη ή μετάδοση σεξουαλικών μεταδιδόμενων νοσημάτων (συμπεριλαμβανόμενου του ιού HIV).
- Ανάγκη μείωσης των σεξουαλικών επιπτώσεων από σωματικές ή νοητικές αναπηρίες.
- Ανάγκη μείωσης των επιπτώσεων στη σεξουαλική ζωή λόγω ιατρικών και εγχειρητικών περιστατικών ή

Θεραπειών.

2. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας που σχετίζονται με τον ερωτισμό

- Ανάγκη γνώσης του σώματος, που σχετίζεται με τη σεξουαλική ανταπόκριση και ευχαρίστηση.
- Ανάγκη αναγνώρισης της αξίας της σεξουαλικής απόλαυσης η οποία απολαμβάνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής με ασφαλείς και υπεύθυνους τρόπους εντός ενός πλαισίου αξιών το οποίο σέβεται τα δικαιώματα των άλλων.
- Ανάγκη προώθησης των σεξουαλικών σχέσεων οι οποίες εκδηλώνονται με ασφαλείς και υπεύθυνους τρόπους.
- Ανάγκη ενθάρρυνσης της πρακτικής και της ευχαρίστησης συναινετικών, ανεκμετάλλευστων, ειλικρινών, αμοιβαία απολαυστικών σχέσεων.

3. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας που σχετίζονται με το φύλο

- Ανάγκη για ισότητα μεταξύ των φύλων.
- Ανάγκη απελευθέρωσης από όλους τους τύπους των διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο.
- Ανάγκη σεβασμού και αποδοχής των φυλετικών διαφορών.

4. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας που σχετίζονται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

- Ανάγκη απελευθέρωσης από τις διακρίσεις που βασίζονται στο σεξουαλικό προσανατολισμό.
- Ανάγκη απελευθέρωσης της δυνατότητας έκφρασης του σεξουαλικού προσανατολισμού με ασφαλείς και υπεύθυνους τρόπους εντός ενός πλαισίου αξιών το οποίο σέβεται τα δικαιώματα των άλλων.

5. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας που σχετίζονται με συναισθηματική προσκόλληση

- Ανάγκη απελευθέρωσης από σχέσεις εκμετάλλευσης.

εξαναγκαστικές, βίαιες ή διαχειριστικές.

- Ανάγκη πληροφοριών όσον αφορά στις επιλογές ή οικογενειακές επιλογές και τρόπους ζωής.
- Ανάγκη δεξιοτήτων, όπως είναι η λήψη αποφάσεων, η επικοινωνία, ο δυναμισμός και η διαπραγμάτευση, οι οποίες ενισχύουν τις προσωπικές σχέσεις.
- Ανάγκη για έκφραση αγάπης και χωρισμού με σεβασμό και υπευθυνότητα.

6. Προβληματισμοί σεξουαλικής υγείας που σχετίζονται με την αναπαραγωγή

- Ανάγκη λήψης ενημερωμένων και υπεύθυνων αποφάσεων σχετικά με την αναπαραγωγή.
- Ανάγκη λήψης υπεύθυνων αποφάσεων και πρακτικών σχετικά με την αναπαραγωγική συμπεριφορά ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο και την οικογενειακή κατάσταση.
- Πρόσβαση στην αναπαραγωγική φροντίδα υγείας.
- Πρόσβαση στην ασφαλή μητρότητα.
- Πρόληψη και φροντίδα για την υπογεννητικότητα.

http://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/issues/en/

2. Δικαιώματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας

Τα ακόλουθα είναι τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία αποτελούν την βάση για τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα (IPPF, 1996).

- Το Δικαίωμα στη Ζωή
- Το Δικαίωμα στην Ελευθερία και στην Ασφάλεια του Ατόμου
- Το Δικαίωμα στην Ισότητα, και της Απελευθέρωσης από

κάθε Μορφή Διάκρισης

- Το Δικαίωμα στην Ιδιωτικότητα
- Το Δικαίωμα της Ελευθερίας της Σκέψης
- Το Δικαίωμα στην Πληροφόρηση και στην Παιδεία
- Το Δικαίωμα Επιλογής Σύναψης ή Μη Γάμου και της Δημιουργίας και Προγραμματισμού Οικογένειας
- Το Δικαίωμα Απόφασης Απόκτησης και Πότε Παιδιών
- Το Δικαίωμα στην Φροντίδα και στην Προστασία της Υγείας
- Το Δικαίωμα για τα Οφέλη της Επιστημονικής Προόδου
- Το Δικαίωμα στην Ελεύθερη Συνάθροιση και Πολιτική Συμμετοχή
- Το Δικαίωμα της Μη Υποβολής σε Βασανιστήρια και σκληρή Μεταχείριση

Deutsche Stiftung Weltbevölkerung (2014), SRH Facilitators' Training Manual
<http://www.dsw.org/publications-and-media/srh-training-manual.html>

Οι συμμετέχοντες μπορούν να παρακολουθήσουν την ταινία SRHR που αποτελείται από 12 μικρές ιστορίες και να συζητήσουν σχετικά με την κατανόησή τους καθώς επίσης, μπορούν να το συσχετίσουν και με τις δικές τους εμπειρίες.

3. Προστατευτικές και προληπτικές δράσεις

Οι προστατευτικοί παράγοντες μπορούν να μειώσουν την πιθανότητα θυματοποίησης σεξουαλικής βίας. Αυτοί οι παράγοντες μπορούν να υπάρχουν σε επίπεδο ατομικό, σχέσης, κοινότητας και κοινωνίας.

Για συζήτηση:

- Σεξουαλική υγεία και σεξουαλικά και αναπαραγωγικά

δικαιώματα

- Ενδυνάμωση
- Το αίσθημα του συστήματος υποστήριξης (φίλοι, έμπιστοι άνθρωποι)
- Νόμοι σχετικοί με τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα
- Διαμονή εκτός του σπιτιού του εργοδότη ή ιδιωτική διαμονή
- Γνώση/ εμπειρίες σεξουαλικής βίας
- Εμπειρίες και συμπεριφορές προς τους άνδρες εργοδότες
- Πες την ιστορία σου...
- Ποια είναι η γνώμη σου;

Μελέτη περίπτωσης 1

Η Ντουέτ, είναι 23 ετών και εργάζεται ως οικιακή βοηθός στην Κύπρο, στο σπίτι του κ. της κα Τζ. για 8 μήνες. Όταν βρίσκεται κοντά στον κ. Τζ., ηλικίας 60 ετών, η Ντουέτ συχνά αισθάνεται ότι την κοιτάζει επίμονα. Πριν από ένα μήνα της αγόρασε άσπρο σορτσάκι και της είπε «αυτά είναι άνετα για σένα όταν θα καθαρίζεις το σπίτι». Πριν από λίγες ημέρες ο ίδιος της αγόρασε ένα λευκό κοντό φόρεμα κάνοντάς της μια παρόμοια δήλωση, αλλά ήταν μάλλον πιο απαιτητική, δηλώνοντας ότι «αυτό είναι για σένα για να το φοράς όταν καθαρίζεις το σπίτι».

Η Ντουέτ αισθάνεται άβολα, αλλά φοβάται να πει οτιδήποτε σε αυτόν, ή στη σύζυγό του. Μερικές φορές φοβάται τον «τον τρόπο που κοιτάζει», όπως δήλωσε.

Μελέτη περίπτωσης 2

Η Ανίτ, είναι 25 ετών και εργάζεται ως οικιακή βοηθός στην Κύπρο, στο σπίτι της κα. Ελένης από τον προηγούμενο χρόνο. Η κυρία Ελένη είναι 80 ετών και ζει σε ένα μικρό σπίτι στην αυλή του σπιτιού του γιου της. Η Ανίτ κοιμάται σε ένα μικρό δωμάτιο δίπλα στο υπνοδωμάτιο της κυρία Ελένης. Σχεδόν κάθε βράδυ ο γιο της,

	Πέτρος, έρχεται για να δει τη μητέρα του, συνήθως αργά, όταν η κυρία Ελένη έχει ήδη κοιμάται. Τις περισσότερες φορές κάθεται εκεί και κάνει στην Ανίτ προσωπικές ερωτήσεις, όπως «έχεις κάνει σεξ στην Κύπρο;», «Μπορώ να σου δείξω μερικά νέα πράγματα...» και μερικές φορές αγγίζει το στήθος της. Παρά το γεγονός ότι η Ανίτ είπε: «Όχι, σας παρακαλώ κύριε», αυτός συνεχίζει να το κάνει αυτό. Η Ανίτ φοβάται να το πει σε οποιονδήποτε και δεν ξέρει πού να πάει... Ο γιος της εργοδότριάς της έχει το διαβατήριό της, οπότε εάν φύγει δεν θα έχει κανένα επίσημο έγγραφο θα είναι παράνομη. Επίσης, φοβάται ότι δεν θα έχει καμία δουλειά και ότι θα απελαθεί. Δεν θέλει να είναι χωρίς δουλειά ή να χάσει το εισόδημά της, καθώς πρέπει να στείλει χρήματα στην οικογένειά της. Σκέφτεται ότι ίσως κανείς δεν θα την πιστέψει... Δεν ξέρει τι να κάνει ... <u>Μελέτη περίπτωσης 3</u> Η Λίζα είναι 22 χρονών από τη Σρι Λάνκα και εργάζεται στου κ. Και της κα. Π το σπίτι, φροντίζοντας το άρρωστο παιδί τους μαζί με την καθαριότητα του σπιτιού. Η Λίζα εργάζεται εκεί για 6 μήνες, είναι δυστυχισμένη και θέλει να βρει ένα τρόπο να βρει νέους εργοδότες. Κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα, όποτε η κ. Π φεύγει από το σπίτι μένει μόνη με τον κ. Π και το παιδί, μπαίνει στο δωμάτιό της και τη βιάζει. Η Λίζα το είπε αυτό σε μία φίλη η οποία τη συμβούλευσε να πάει στην αστυνομία. Η Λίζα υποφέρει πολύ και σκέφτεται να αναφέρει το περιστατικό στην αστυνομία...αλλά ντρέπεται τόσο πολύ και φοβάται τις επιπτώσεις του να πάει στην αστυνομία...
Μέσα βοηθήματα	και Ταινία Deutsche Stiftung Weltbevölkerung (2014), SRH Facilitators' Training Manual http://www.dsw.org/publications-and-media/srh-training-manual.html Μελέτες περιπτώσεων, συμμετοχική συζήτηση

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΝΤΕ: ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσεων	Προαγωγή της γνώσης και της κατανόησης των πιθανών επιπτώσεων της σεξουαλικής βίας στους συμμετέχοντες, και έπειτα την ικανότητα να αναγνωρίζουν αυτές τις επιπτώσεις.
Αποτελέσματα	Μετά το πέρας της εκπαίδευσης οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να: • ταυτίζουν και να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές συνέπειες της σεξουαλικής βίας στις διαφορετικές πτυχές της ζωής των θυμάτων ◦ Συναισθηματικές: π.χ. κατάθλιψη, αγωνία, άγχος, επαναλαμβανόμενες σκέψεις, φόβοι και φοβία, συναισθηματική απομόνωση, προβλήματα ύπνου ◦ Σωματικές: σημάδια σωματικής βίας ◦ Σεξουαλικές/αναπαραγωγικές: Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα, γυναικολογικές μολύνσεις, εγκυμοσύνη ◦ Κοινωνικές: ανεργία, κοινωνική απομόνωση • είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τη σεξουαλική βία ως πιθανή αιτία πίσω από τέτοια συμπτώματα, όταν αυτά διαγνωστούν σε μία οικιακή βοηθό
Μεθοδολογία	<u>Ερώτηση για συζήτηση: Η σεξουαλική βία ως γνωστό έχει ένα αριθμό άμεσών και μακροπρόθεσμων αρνητικών επιπτώσεων στις ζωές και στην ευημερία των θυμάτων, ποιες είναι αυτές και πώς αναγνωρίζονται;</u> <u>Άσκηση:</u> Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε τρεις ομάδες. Ζητείστε από κάθε ομάδα να καταγράψουν το πιθανό αντίκτυπο της σεξουαλικής βίας πάνω σε τρεις διαστάσεις που σχετίζονται με την υγεία (Ομάδα 1 - Νοητική υγεία, Ομάδα 2 - Σωματική υγεία, Ομάδα 3 - Σεξουαλική-αναπαραγωγική υγεία). Συζητείστε τα αποτελέσματα στην ομάδα.

Παραδείγματα:

Μία από τις επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας που αναφέρεται συνηθέστερα είναι οι συνεχείς αρνητικές συνέπειες στη σωματική και νοητική υγεία, όπως είναι η ανησυχία, το άγχος, η κατάθλιψη, τα προβλήματα ύπνου, η εξάντληση, οι εφιάλτες, οι κρίσεις πανικού. Οι συνέπειες στη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική υγεία, συγκεκριμένα στις περιπτώσεις βιασμού, μπορεί να περιλαμβάνει εγκυμοσύνη, γέννηση παιδιού και/ή έκτρωση καθώς επίσης και κολπικούς τραυματισμούς και σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Συζήτηση ερώτησης 2: Ποιες είναι οι υλικές συνέπειες της σεξουαλικής βίας;

Η σεξουαλική βία, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις σοβαρών ή επαναλαμβανόμενων επιθέσεων, είναι γνωστό ότι οδηγεί σε ψυχο-σωματικές συνέπειες, οι οποίες, με τη σειρά τους, μπορεί να έχουν παρατεταμένες επιπτώσεις στην ικανότητα του θύματος να συγκεντρωθεί, στα επίπεδα ενέργειας και παραγωγικότητας στην εργασία και στην οικογενειακή ζωή. Επομένως, το βίωμα της σεξουαλικής βίας μπορεί να μεταφραστεί ως ανικανότητα στην εργασία, απώλεια εργασίας λόγω μειωμένης παραγωγικότητας, πράγμα που σημαίνει μειωμένο εισόδημα ή ακόμα μετάβαση στη φτώχεια.

Άσκηση «Αλυσιδωτές επιπτώσεις»:

Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να βάλουν σε μια σειρά αιτία-αποτελέσματος τις παρακάτω 'επιπτώσεις' της σεξουαλικής βίας (παρακάτω παρατίθενται με τη σωστή σειρά). Παραδείγματα:

Αλυσιδωτή επίπτωση 1: σεξουαλικά βίαιη πράξη (παρενόχληση) - άγχος - ανησυχία - εξάντληση - μειωμένη εργασιακή αποδοτικότητα - μείωση ή απώλεια εργασίας - οικονομική απώλεια.

Αλυσιδωτή επίπτωση 2: σεξουαλικά βίαιη πράξη (βιασμός) - σωματικό & ψυχολογικό τραύμα - κολπικό τραύμα- μη επιθυμητή εγκυμοσύνη- κόστος που σχετίζεται με την εγκυμοσύνη, την γέννα και την ανατροφή του παιδιού - μειωμένη εργασιακή παραγωγικότητα - μείωση ή απώλεια εργασίας - οικονομική απώλεια.

Θέμα συζήτησης 3:

Λόγω των κοινωνικών ταμπού γύρω από τη σεξουαλικότητα και τη σεξουαλική βία, και λόγω των συχνών μη επαρκών αντιδράσεων από την κοινωνία, τα ΜΜΕ και τις αρχές στις πράξεις σεξουαλικής βίας, τα θύματα μπορεί να βιώσουν απομόνωση, αισθήματα ντροπής, ενοχής και κατηγορία του ίδιου του εαυτού τους και να προτιμήσουν να αντιμετωπίσουν το τραύμα μόνοι τους.

Δραστηριότητα αναπαράστασης:

Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια, όπου ο ένας θα έχει το ρόλο της οικιακής βοηθού θύμα σεξουαλικής βίας και ο άλλος θα έχει τον ρόλο του συμβούλου ο οποίος παρέχει βοήθεια σε θύματα. Ζήτησε από την 'οικιακό βοηθό' να εξηγήσει γιατί της είναι τόσο δύσκολο να μιλήσει για το τι έγινε και η 'σύμβουλος' να προσπαθεί να δείξει ενσυναίσθηση και ταύτιση προκειμένου να στηρίξει το θύμα.

Θέμα συζήτησης 4:

Δευτερογενής/ Επανα- Θυματοποίηση - τι είναι;

Η δευτερογενής θυματοποίηση ευρέως αναφέρεται στην έλλειψη ή στις απρεπείς αντιδράσεις προς τα θύματα σεξουαλικής επίθεσης οι οποίες οδηγούν σε αισθήματα επανα-θυματοποίησης (Coxell & King, 2002).

Λόγω του πόσο ευαίσθητο είναι το αντικείμενο της σεξουαλικής βίας για το θύμα και λόγω της παρανόησης αυτού του εγκλήματος από τα ΜΜΕ, την κοινωνία και μερικές φορές ακόμα και από τους επαγγελματίες, υπάρχει υψηλός κίνδυνος για το θύμα που αποκαλύπτει την επίθεση να επανα-θυματοποιηθεί. Η δευτερογενής θυματοποίηση μπορεί να προκληθεί από οποιοδήποτε άτομο ή θεσμό συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών μελών, των φίλων, των γειτόνων, των ΜΜΕ, του κλήρου, των δικαστικών υπαλλήλων, της αστυνομίας, των δικαστών, των εργαζομένων στις κοινωνικές υπηρεσίες ακόμα και των επαγγελματιών νοητικής υγείας. Σε πολλές περιπτώσεις, τα θύματα που αναζητούν νομική και ιατρική βοήθεια αναφέρουν ότι αισθάνονται ως κατηγορούμενοι ή είναι διστακτικοί στην αναζήτηση περαιτέρω βοήθειας. Αυτά είναι σημάδια και τρόποι αποφυγής της δευτερογενής θυματοποίησης.

Άσκηση «Ξανάγραψε της ιστορία της»:

α) Μοιράστε στους συμμετέχοντες ένα γραπτό αντίγραφο μιας

		μελέτης περίπτωσης με δευτερογενή θυματοποίηση μιας γυναίκας η οποία βίωσε σεξουαλική βία. β) Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να κρατήσουν σημειώσεις από τα 'σημάδια' της επανα-θυματοποίησης και διορθώστε της ιστορία με την παροχή εναλλακτικών σεναρίων στο οποίο να αποφεύγεται η επανα-θυματοποίηση. δ) Συζητείστε τις αιτίες και τις συνέπειες της επανα-θυματοποίησης. <u>Παράδειγμα μελέτης περίπτωσης:</u> Μια μετανάστρια οικιακή βοηθός η οποία είχε κακοποιηθεί σεξουαλικά από τον εργοδότη της αποφασίζει να ζητήσει βοήθεια και να αποκαλύψει την κακοποίηση στο τοπικό κέντρο ψυχολογικής υποστήριξης. Μια συνεδρία προγραμματίστηκε για την ίδια και μία κοινωνική λειτουργός ετοιμάζεται να καταγράψει την ιστορία της και να της παράσχει συμβουλές και υποστήριξη. Ένας άνδρας συνεντευκτής προσφέρεται από το κέντρο για να την βοηθήσει. Ενώ η γυναίκα αναφέρει το περιστατικό, υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι παρόντες στην αίθουσα, και το άτομο που διεξάγει τη συνέντευξη διακόπτεται συχνά από τηλεφωνήματα. Καθ' όλη τη συνέντευξη, η γυναίκα ερωτάται από πολλές κλειστού τύπου ("ναι"/"όχι") ερωτήσεις και της δίνεται λίγος χρόνος για να εκφράσει τα συναισθήματά της και αφηγηθεί την ιστορία. Ρωτήθηκε για τον τρόπο που ήταν ντυμένη τη χρονική στιγμή της σεξουαλικής επίθεσης, και αν είχε εκδηλώσει οποιαδήποτε σημάδια στον εργοδότη της ως προς την έλξη της προς αυτόν πριν την επίθεση. Καλείται περαιτέρω να περιγράψει λεπτομερώς κάθε στοιχείο της σεξουαλικής επίθεσης. Να θυμάστε: Είσαι σημαντική. Τα αισθήματά σου έχουν αξία. Δεν χρειάζεται να το αντιμετωπίσεις μόνη σου. Μοιράσου το.
Μέσα βοηθήματα	και	Παρουσίαση, Συμμετοχική συζήτηση, Μελέτες περιπτώσεων, Γραπτή άσκηση.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΥΟ

Αντιδρώντας στη σεξουαλική βία

Λογική του μαθήματος δύο

Το μάθημα αυτό σκοπεύει να μεταδώσει τη γνώση που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις πρακτικές διαστάσεις του γεγονότος της σεξουαλικής βίας. Αυτή η γνώση χρειάζεται για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς προκειμένου να μπορούν να αντιδράσουν μόλις συμβεί ένα περιστατικό σεξουαλικής βίας. Οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί χρειάζεται να γνωρίζουν τα νομικά δικαιώματά τους, τους οργανισμούς που μπορούν να βοηθήσουν τις γυναίκες-θύματα και επίσης, να γνωρίζουν την δίοδο που θα ακολουθήσουν δεδομένου συγκεκριμένων πράξεων (επιπτώσεις). Το μάθημα αυτό σχετίζεται με το τι συμβαίνει όταν μία μετανάστρια οικιακή βοηθός μετά που βίωσε σεξουαλική βία σκοπεύει να μεταφέρει τις τεκμηριωμένες πληροφορίες που χρειάζονται για να προωθήσει την ενδυνάμωση του να δράσει μετά το γεγονός.

Αυτό θα επιτευχθεί με τους ακόλουθους μαθησιακούς στόχους:

- Να αποκτηθεί γνώση του νομικού πλαισίου συγκεκριμένα για τη σεξουαλική βία.

Οι συμμετέχοντες θα μάθουν για τους νόμους του νομικού πλαισίου της χώρας που σχετίζονται με το θέμα της σεξουαλικής βίας κατά των οικιακών βοηθών.

- Να αποκτηθεί γνώση των διαθέσιμων τοπικών, δημόσιων, κυβερνητικών, ΜΚΟ και κοινοτικών υπηρεσιών που έχουν αρμοδιότητα στη σεξουαλική βία.

Θα δοθούν πληροφορίες στους συμμετέχοντες για όλους τους φορείς των συγκεκριμένων χωρών που εμπλέκονται με τον πληθυσμό στόχο σε διαφορετικά επίπεδα (οικιακοί βοηθοί, γυναίκες, μετανάστες) και ποιοι μπορούν να προσφέρουν υποστήριξη στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς μετά την σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία.

- Να γνωρίζουν τις πιθανές επιλογές για να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική βία και να είναι προετοιμασμένες για τις συνέπειες αυτών των επιλογών.

Οι συμμετέχοντες θα πληροφορηθούν για τις διαφορετικές δράσεις και δόδους που μπορούν να ακολουθηθούν μετά που συμβεί η σεξουαλική βία σε

περιβάλλοντα οικιακής εργασίας συμπεριλαμβανομένων των πιθανών συνεπειών τέτοιων δράσεων.

Παρακαλώ λάβετε υπόψη σας ότι αυτό το μάθημα περιλαμβάνει πρωτίστως τεκμηριωμένες πληροφορίες που σχετίζονται με την νομοθεσία και άλλα πλαίσια συναφή με την οικιακή εργασία και τη σεξουαλική βία και πληροφορίες σχετικά με πηγές υποστήριξης οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς. Σε αυτό το εγχειρίδιο, οι πληροφορίες που αναφέρονται είναι ειδικά για την περίπτωση ΚΥΠΡΟ όπου το εγχειρίδιο δημιουργήθηκε και αρχικά εφαρμόστηκε πιλοτικά. Θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί σαν ένα δείγμα καθοδήγησης και τα περιεχόμενα θα πρέπει να προσαρμοστούν προκειμένου να αντανakλούν τις διαθέσιμες πηγές της συγκεκριμένης χώρας όπου θα διεξαχθεί η εκπαίδευση. Δείγματα πληροφοριακών καρτών έτοιμες προς χρήση κατά την εκπαίδευση και που μπορούν να διανεμηθούν στους συμμετέχοντες παρέχονται στο τέλος του μαθήματος.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσεων	Οι συμμετέχοντες θα λάβουν γνώση για τη σχετική νομοθεσία της χώρας σε διαφορετικούς τομείς του εθνικού νόμου (πρωταρχικά στον εργασιακό, αστικό και ποινικό δίκαιο) η οποία αναφέρεται στη σεξουαλική βία ανάμεσα στους μετανάστες οικιακούς βοηθούς.
Αποτελέσματα	Μετά το τέλος του μαθήματος αυτού οι συμμετέχοντες θα πρέπει να: 1. καταλαβαίνουν τις διαφορές ανάμεσα στους εθνικούς και διεθνείς νόμους και κανονισμούς που αφορούν στη σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση. 2. λάβουν γνώση της διεθνούς και εθνικής νομοθεσίας σχετική με τη βία κατά των οικιακών βοηθών². • Η Σύμβαση του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO) για την αξιοπρεπή εργασία των απασχολούμενων σε οικιακές εργασίες. • Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, γνωστή ως Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης - η οποία καλύπτει θέματα βίας κατά των μεταναστριών. • Η Αρχή της Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών σε Θέματα Απασχόλησης και Επαγγέλματος του 2002 έως 2009, (L.205 (I)/ 2002). • Η Βία στην Οικογένεια (Ο Νόμος για την Πρόληψη και Προστασία των Θυμάτων), 2002 - 2004 (L.119(1)/2000 & L.212 (1)/2004). • Ο Νόμος για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, και της Προστασίας των Θυμάτων, (L.87 (1/ 2007).

² ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΛΑΒΕΤΕ ΥΠΟΨΗ ΣΑΣ ΟΤΙ ΟΛΕΣ ΟΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ, ΟΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ. ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΝΑΚΛΟΥΝ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ.

	• Ποινικός Κώδικας ΚΕΦ. 154 Βιασμός. • Ποινικός Κώδικας ΚΕΦ. 154 Σεξουαλική παρενόχληση στις γυναίκες. 3. Κατανοούν τα εθνικά νομικά όργανα της χώρας στην οποία η οικιακή βοηθός εργάζεται. 4. Κατανοούν τον ρόλο των νομοθετικών οργάνων για την προστασία των ατόμων που διαμένουν σε οποιαδήποτε χώρα. 5. Έχουν κατανοήσει τους φορείς που είναι υπεύθυνοι/εμπλέκονται στην εφαρμογή του νόμου και πώς μπορούν να τους προσεγγίσουν σε περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων και κακοποίησης.
Μεθοδολογία	Ο σκοπός του θέματος είναι η αύξηση της γνώσης. Επομένως, τεχνικές που βασίζονται στη γνώση θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν. Παρατίθενται τρία παραδείγματα παρακάτω, παρόλα αυτά ο εκπαιδευτής μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει άλλες παρόμοιες τεχνικές. Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις πληροφορίες μέσω παρουσίασης και παρέχει στους συμμετέχοντες ενημερωτικό υλικό και κάρτες που περιέχουν αυτές τις πληροφορίες με την χρήση απλής γλώσσας. Έπειτα, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις κάρτες στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς και εφαρμόζει την τεχνική του πάζλ προκειμένου να διευκολύνει την μάθηση των πληροφοριών. Η τεχνική του πάζλ αποτελεί μία συνεργατική μαθησιακή τεχνική η οποία ενθαρρύνει την ενεργή μάθηση, ακοή, προσήλωση και την ενσυναίσθηση στα μέλη της μαθησιακής διαδικασίας και με αυτό τον τρόπο αυξάνει τα θετικά συναισθηματικά αποτελέσματα (Ανακτήθηκε από www.jigsaw.org/overview.htm). Τα βήματα σε μία αίθουσα πάζλ είναι τα ακόλουθα: • Χωρίστε τους εκπαιδευόμενους σε 5- ή 6- ατόμων ομάδων πάζλ με τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλομορφία σε σχέση με την εθνικότητα, τη φυλή, το εργασιακό υπόβαθρο, τις εμπειρίες κλπ. • Χωρίστε τα μαθησιακά αποτελέσματα σε 5-6 τμήματα. • Αναθέστε σε κάθε εκπαιδευόμενο να μάθει ένα τμήμα,

	δίνοντας αρκετό χρόνο για κάθε εκπαιδευόμενο να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο χωρίς να χρειάζεται να το αποστηθεί. • Διαμορφώστε προσωρινά «ομάδες ειδικών» με το να επιλέξετε ένα εκπαιδευόμενο από κάθε ομάδα πάζλ να ενταχθεί με τους άλλους εκπαιδευόμενους που τους έχει ανατεθεί το ίδιο τμήμα. • Φέρτε τους εκπαιδευόμενους πίσω στις ομάδες παζλ τους. • Ζητείστε από κάθε εκπαιδευόμενο να παρουσιάσει το τμήμα της ή του στην ομάδα μαζί με τους άλλους εκπαιδευόμενους να κάνουν ερωτήσεις και να ζητούν διευκρινήσεις. Αυτή είναι μία μαθησιακά ενεργή άσκηση, όπου οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν τον ρόλο των εκπαιδευτών με το να πρέπει να διδάξουν ένα μέρος της διδακτέας ύλης στους άλλους. Άλλες τεχνικές: • Στην αρχή της εκπαίδευσης ζητείστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν σε ένα κομμάτι χαρτί τι γνωρίζουν για τα νομικά δικαιώματα των μεταναστών οικιακών βοηθών στην χώρα που συμμετέχει. Αυτά θα πρέπει να παρουσιαστούν σε όλη την ομάδα και να συζητηθούν οι τυχόν ομοιότητες ανάμεσα στις απαντήσεις των συμμετεχόντων καθώς και οι διαφορές. Μετά την εκπαίδευση οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συζητήσουν ως ομάδα τι έχουν μάθει. Θα πρέπει οι συμμετέχοντες να κάνουν σενάρια για το πώς θα χρησιμοποιήσουν τη νέα γνώση στη εργασία τους με τους μετανάστες οικιακούς βοηθούς. • Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τις προσωπικές εμπειρίες τους, με τον εθνικό νόμο να επηρεάζει τους μετανάστες οικιακούς βοηθούς, οι οποίοι έχουν βιώσει σεξουαλική παρενόχληση ή κακοποίηση και να συζητήσουν στην ομάδα πώς η νέα γνώση που απέκτησαν θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετική διαχείριση ή προσέγγιση αντιμετώπισης της κατάστασης.
Μέσα βοηθήματα	και Ενημερωτικό υλικό, κάρτες

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΤΟΠΙΚΕΣ, ΔΗΜΟΣΙΕΣ, ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ, ΜΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσης	Οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν τους φορείς που ασχολούνται με τον πληθυσμό στόχο σε διαφορετικά επίπεδα (οικιακοί βοηθοί, γυναίκες, μετανάστες) και οι οποίοι μπορούν να παρέχουν υποστήριξη στις γυναίκες που έχουν βιώσει σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία.
Αποτελέσματα	Μετά την ολοκλήρωση αυτής της θεματικής ενότητας οι συμμετέχοντες θα πρέπει να γνωρίζουν τις κυβερνητικές και μη-κυβερνητικές πηγές που είναι διαθέσιμες στην χώρα εργασίας οι οποίες εμπλέκονται με θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλική βία στον χώρο εργασίας των μεταναστών οικιακών βοηθών, και την αποστολή της κάθε πηγής. <u>Κυβερνητικά τμήματα</u> ○ Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ▪ Περιφερειακά γραφεία ○ Τμήμα Μετανάστευσης, Υπουργείο Εσωτερικών, Περιφερειακά αστυνομικά τμήματα <u>Εθνικοί κυβερνητικοί οργανισμοί/ιδρύματα</u> • Αρχή Ισότητας (Υπό το γραφείου του κρατικού επιτρόπου προστασίας των δικαιωμάτων του πολίτη) • Εθνικός Μηχανισμός για τα δικαιώματα των Γυναικών <u>Εθνικοί μη-κυβερνητικοί οργανισμοί</u> • Σωματείο Φιλιππινέζων Εργαζομένων (Κύπρος). • ΚΙΣΑ. Δράση για την Ισότητα, την Υποστήριξη και κατά του Ρατσισμού. • Καταφύγιο Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης.

	• Καρίτας. <u>Τοπικές κοινοτικές ομάδες</u> • Κοινωνικό Κέντρο Αγίου Ιωσήφ του Μετανάστη, Τίμιος Σταυρός ενορία parish Λευκωσίας <u>Συνδικάτα</u> • ΡΕΟ γραφείο εργαζομένων μεταναστών. <u>Υπηρεσίες παροχής φροντίδας υγείας μετά τη σεξουαλική βία</u> • Σωματείο Κυπριακού Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΜΚΟ) • Κέντρο Μεταδιδόμενων Νοσημάτων, Νοσοκομείο Μακάριος ΙΙΙ, Λευκωσία (Δημόσιος τομέας) • Κλινική Γρηγόριος, Λάρνακα <u>Ηλεκτρονικό εργαλείο</u> http://www.domesticworkersupport.info/
Μεθοδολογία	Ο σκοπός του θέματος είναι η αύξηση της γνώσης. Επομένως, τεχνικές που βασίζονται στη γνώση θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν. Παρατίθενται τρία παραδείγματα παρακάτω, παρόλα αυτά ο εκπαιδευτής μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει άλλες παρόμοιες τεχνικές. Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις πληροφορίες μέσω παρουσίασης και παρέχει στους συμμετέχοντες ενημερωτικό υλικό και κάρτες που περιέχουν αυτές τις πληροφορίες με την χρήση απλής γλώσσας. Έπειτα, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις κάρτες στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς και εφαρμόζει την τεχνική του πάζλ προκειμένου να διευκολύνει την μάθηση των πληροφοριών. Η τεχνική του πάζλ αποτελεί μία συνεργατική μαθησιακή τεχνική η οποία ενθαρρύνει την ενεργή μάθηση, ακοή, προσήλωση και την ενσυναίσθηση στα μέλη της μαθησιακής διαδικασίας και με αυτό τον τρόπο αυξάνει τα θετικά συναισθηματικά αποτελέσματα (Ανακτήθηκε από www.jigsaw.org/overview.htm). Τα βήματα σε μία αίθουσα πάζλ είναι τα ακόλουθα: • Χωρίστε τους εκπαιδευόμενους σε 5- ή 6- ατόμων ομάδων

	πάζλ με τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλομορφία σε σχέση με την εθνικότητα, τη φυλή, το εργασιακό υπόβαθρο, τις εμπειρίες κλπ. • Χωρίστε τα μαθησιακά αποτελέσματα σε 5-6 τμήματα. • Αναθέστε σε κάθε εκπαιδευόμενο να μάθει ένα τμήμα, δίνοντας αρκετό χρόνο για κάθε εκπαιδευόμενο να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο χωρίς να χρειάζεται να το αποστηθεί. • Διαμορφώστε προσωρινά «ομάδες ειδικών» με το να επιλέξετε ένα εκπαιδευόμενο από κάθε ομάδα πάζλ να ενταχθεί με τους άλλους εκπαιδευόμενους που τους έχει ανατεθεί το ίδιο τμήμα. • Φέρτε τους εκπαιδευόμενους πίσω στις ομάδες πάζλ τους. • Ζητείστε από κάθε εκπαιδευόμενο να παρουσιάσει το τμήμα της ή του στην ομάδα μαζί με τους άλλους εκπαιδευόμενους να κάνουν ερωτήσεις και να ζητούν διευκρινήσεις. Αυτή είναι μία μαθησιακά ενεργή άσκηση, όπου οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν τον ρόλο των εκπαιδευτών με το να πρέπει να διδάξουν ένα μέρος της διδακτέας ύλης στους άλλους. <u>Άλλες τεχνικές</u> • Στην αρχή της εκπαίδευσης ζητείστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν σε ένα κομμάτι χαρτί τι γνωρίζουν για τα κυβερνητικά και μη-κυβερνητικά τμήματα/οργανισμούς ή άλλες διαθέσιμες πηγές για τους μετανάστες/στρίες οικιακούς/ες βοηθούς στην χώρα συμμετοχής στις οποίες οι μετανάστες οικιακές βοηθούς μπορούν να προσφύγουν σε περίπτωση σεξουαλικής παρενόχλησης ή κακοποίησης στον χώρο εργασίας. Αυτά θα πρέπει να παρουσιαστούν σε όλη την ομάδα και να συζητήσουν με το να εντοπίσουν ομοιότητες ανάμεσα στις απαντήσεις των συμμετεχόντων και διαφορές. Μετά την εκπαίδευση οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συζητήσουν σαν ομάδα για το τι έχουν μάθει. Θα πρέπει οι συμμετέχοντες να κάνουν σενάρια για το πώς θα χρησιμοποιήσουν τη νέα γνώση στη εργασία τους με τους
--	---

		μετανάστες οικιακούς βοηθούς. • Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τις προσωπικές εμπειρίες επαφής τους ή της προσπάθειάς τους να έρθουν σε επαφή με οργανισμούς ή τμήματα τα οποία θα μπορούσαν να προσφέρουν υποστήριξη στους μετανάστες/στρίες οικιακούς/ες βοηθούς οι οποίοι έχουν βιώσει σεξουαλική παρενόχληση ή κακοποίηση στον χώρο εργασίας και να συζητήσουν στην ομάδα το πώς η νέα γνώση που απέκτησαν θα οδηγούσε σε μία διαφορετική διαχείριση ή προσέγγιση αντιμετώπισης της κατάστασης.
Μέσα βοηθήματα	και	Ηλεκτρονικό εργαλείο, κάρτες

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ: ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσεις	Οι συμμετέχοντες (α) θα γνωρίσουν τις ενέργειες που θα μπορούσαν να γίνουν με τη χρήση των πηγών που παρουσιάστηκαν στις δύο προηγούμενες θεματικές και (β) θα αποκτήσουν δεξιότητες όσον αφορά στη λήψη αποφάσεων και στο σχεδιασμό της στρατηγικής αντιμετώπισης μετά τη σεξουαλική βία στο περιβάλλον της οικιακής εργασίας.
Αποτελέσματα	Μετά το τέλος της εκπαίδευσης πάνε σε αυτή την θεματική οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να περιγράψουν τα βήματα που ακολουθούν μετά από τις παρακάτω ενέργειες: • Αποκάλυψη σεξουαλικής βίας και υποβολή επίσημων καταγγελιών. • Να φύγουν από το σπίτι που εργάζονται (υποστηρικτικές πηγές που προσφέρουν διαμονή). • Εύρεση νέας εργασίας. • Αποφυγή απέλασης και αποφυγή να μείνουν χωρίς άδεια παραμονής. • Τι πρέπει να γίνει σε περίπτωση μη κατοχής άδειας παραμονής. • Πώς να αντιμετωπίσουν την παραμονή στο σπίτι στο οποίο εργάζονται. • Επαφή με τις αρχές για κατάθεση μιας επίσημης καταγγελίας (ποιες αρχές και πώς). ○ Επαφή με την επιθεώρηση εργασίας. ○ Επαφή με τις αρχές μετανάστευσης. ○ Επαφή με γραφεία εύρεσης εργασίας. ○ Πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας υγείας μετά τη σεξουαλική βία.

	○ Επαφή με τις πρεσβείες. ○ Επαφή με ΜΚΟ/οργανισμούς υποστήριξης. • Πρόσβαση σε ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη. • Ενίσχυση αυτοπεποίθησης στην αμέσως μετά αντιμετώπιση του περιστατικού της σεξουαλικής βίας.
Μεθοδολογία	<u>Άσκηση «προκαλώντας την σκέψη»:</u> Σε ζευγάρια, αναφέρετε τις σκέψεις σας σε σχέση με «την πιο όμορφη σεξουαλική εμπειρία» -> σταματήστε την άσκηση πριν οι συμμετέχοντες αρχίζουν πραγματικά να μιλάνε -> Σκοπός άσκησης: Η συνειδητοποίηση του πόσο δύσκολο είναι να μιλάει κανείς για προσωπικά/ κοινωνικά θέματα ταμπού σε ανθρώπους που δεν γνωρίζει. * Συλλογή πιθανών καταστάσεων στις οποίες θα μπορούσαν να συμβούν σεξουαλικές κακοποιήσεις. * Συλλογή πιθανών αντιδράσεων κατά των σεξουαλικών κακοποιήσεων - στρατηγικές επιλογής. Ο σκοπός αυτής της άσκησης είναι να δοθεί στα μέλη η δυνατότητα να σκεφτούν περιπτώσεις μεταναστών/στριων οικιακών βοηθών που αντιμετωπίζουν σεξουαλική βία και που σκέφτονται τις επιλογές των μεταναστριών οικιακών βοηθών για την αντιμετώπιση των δικών τους καταστάσεων, καθώς επίσης και με το πώς θα μπορούσαν να ενεργήσουν για την επίλυση της κατάστασης. 1. Ο εκπαιδευτής χωρίζει τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 2-4 μελών. 2. Μοιράστε τα έντυπα εργασιών που έχετε ήδη προετοιμάσει στις αντίστοιχες ομάδες, με την κάθε ομάδα να αναλαμβάνει συγκεκριμένες εργασίες. Κάθε εργασία περιλαμβάνει από μία περιγραφή από ένα σενάριο περίπτωσης μίας μετανάστριας που έχει βιώσει σεξουαλική βία (δείτε τα παραδείγματα που παρατίθενται). 3. Από κάθε ομάδα ζητείται να σκεφτεί μία συγκεκριμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση του προβλήματος λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της οικιακής βοηθού. Οι στρατηγικές μπορεί να είναι συγκεκριμένες για κάθε ομάδα ή

	μπορεί να επιλέξουν τις δικές τους. Κάθε ομάδα θα πρέπει να γράψει τις δράσεις και τα βήματα που θα ακολουθηθούν, σκεφτόμενη τα μετέπειτα βήματα και δημιουργώντας ένα γνωστικό χάρτη αυτών των βημάτων. 4. Κάθε ομάδα όταν τελειώσει παρουσιάζει τον δικό της χάρτη στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, και ο εκπαιδευτής σημειώνει τις δράσεις. Γίνονται συζητήσεις για τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στους χάρτες δράσεων και οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις ιδέες και τις ανησυχίες τους με την ομάδα. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να σκεφτούν και να περιμένουν προβλήματα σχετικά με τις επιλεγμένες δράσεις και το πώς να αντιμετωπιστούν, προσπαθώντας να καλύψουν όλες τις πιθανές οδούς παροχής βοήθειας στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς που βιώνουν σεξουαλική παρενόχληση/βία.
Μέσα βοηθήματα	και Σενάρια περιπτώσεων, πίνακα ανακοινώσεων

ΜΑΘΗΜΑ 2

ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΡΤΩΝ

Αντιδρώντας στη σεξουαλική βία

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Ποιοι κανονισμοί (συνθήκες) και νόμοι υπάρχουν οι οποίοι προστατεύουν τους μετανάστες/στρίες οικιακούς/ες βοηθούς;

Εδώ θα βρείτε πληροφορίες νόμων και κανονισμών που έχουν υπογραφεί για την προστασία των μεταναστριών οικιακών βοηθών. Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για τους νόμους και τους κανονισμούς που σχετίζονται με (α) όλες τις χώρες (διεθνής συνθήκες), (β) τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συνθήκες και Νομικά πλαίσια

Ονομασία Εγγράφου: Η Σύμβαση για την Αξιοπρεπή Εργασία των Απασχολούμενων σε Οικιακές Εργασίες (2011)

Αρμόδιος Οργανισμός: Διεθνής Οργανισμός Εργασίας (ILO)

International Labour Organization
"Promoting decent work for all"

Μία σύμβαση είναι μία σειρά από συμφωνημένους ή γενικότερα αποδεκτούς κανονισμούς, στάνταρ ή νόρμες και τρόπους δράσης.

Η Σύμβαση σχετικά με την Αξιοπρεπή Εργασία των Απασχολούμενων σε Οικιακές Εργασίες συντάχθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας (ILO) και προετοιμάστηκε με τον σκοπό να προστατέψει τα δικαιώματα των οικιακών βοηθών. Περιγράφει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες οι οικιακοί βοηθοί θα πρέπει να εργάζονται, με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύονται τα δικαιώματά τους, για παράδειγμα πόσες ώρες μπορούν να δουλεύουν κάθε μέρα, πόσες ώρες χρειάζονται για ξεκούραση, το δικαίωμά τους για τον κατώτατο μισθό, να αποφασίζουν οι ίδιοι τον τόπο διαμονής τους και επίσης, πώς θα

αξιοποιήσουν την ετήσια άδειά τους και άλλα.

Ο ILO θέλει όσο το δυνατό περισσότερες κυβερνήσεις να εφαρμόσουν τους κανόνες και τους κανονισμούς που περιγράφονται σε αυτό το έγγραφο και θέλει επίσης,

- (1) οι κυβερνήσεις να φτιάχνουν νόμους και πολιτικές σύμφωνα με αυτό το έγγραφο,
- (2) οι χώρες να υποστηρίζουν τους θεσμούς τους προκειμένου να μπορούν να εφαρμόζουν αυτούς τους κανονισμούς,
- (3) οι οικιακές βοηθοί και οι εργαζόμενες να οργανώνονται και να αντιπροσωπεύονται,
- (4) να υπάρξει ευαισθητοποίηση στις χώρες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας των οικιακών βοηθών και της ανάγκης προστασίας των δικαιωμάτων αυτών των γυναικών.

Ονομασία Εγγράφου: Η Σύμβαση για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διάκρισης Κατά των Γυναικών - CEDAW

Αρμόδιος Οργανισμός: Ηνωμένα Έθνη

Η Σύμβαση ορίζει τι είναι η διάκριση κατά των γυναικών και διαμορφώνει μία θεματολογία για εθνική δράση για την εξάλειψη της διάκρισης. Σύμφωνα με αυτή τη Σύμβαση διάκριση είναι:

«Οποιοσδήποτε αποκλεισμός ή περιορισμός που γίνεται με βάση το σεξ ο οποίος θέτει σε κίνδυνο ή στοχεύει να θέσει σε κίνδυνο τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, αστικό ή οποιοδήποτε άλλο τομέα».

Η Γενική Σύσταση Νο.19 την οποία υιοθέτησε η Σύμβαση το 1992 αναφέρεται στη βία κατά των γυναικών. Σύμφωνα με αυτήν, η έμφυλη βία, η οποία θέτει σε κίνδυνο τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες των γυναικών, αποτελεί διάκριση.

Σε αυτά τα δικαιώματα και τις ελευθερίες περιλαμβάνονται:

α) Το δικαίωμα στη ζωή,

- β) Το δικαίωμα του να μη υπόκειται κάποιος σε βάνανυση, απάνθρωπη συμπεριφορά ή τιμωρία,
- γ) Το δικαίωμα στην ίση προστασία σε περίοδο διεθνής ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης,
- δ) Το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια του ατόμου
- ε) Το δικαίωμα στην ίση προστασία υπό τον νόμο,
- στ) Το δικαίωμα στην ισότητα στην οικογένεια,
- ζ) Το δικαίωμα στην επίτευξη της μέγιστης δυνατής σωματικής και νοητικής υγείας,
- η) Το δικαίωμα στις δίκαιες και ευνοϊκές συνθήκες εργασίας.

Η Σύμβαση εφαρμόζεται σε περιπτώσεις βίας που χρησιμοποιήθηκε από τις δημόσιες αρχές. Τέτοιες πράξεις βίας μπορεί να παραβιάσουν την υποχρέωση της χώρας που δεσμεύτηκε υπό τον γενικό διεθνή νόμο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και υπό άλλων συμβάσεων, με επιπλέον την παράβαση αυτής της Σύμβασης.

Οι χώρες που έχουν επικυρώσει ή αποδεχτεί την Σύμβαση δεσμεύονται νομικά να εφαρμόσουν στην πράξη τις διατάξεις της. Έχουν, επίσης, δεσμευτεί να υποβάλουν δημόσιες αναφορές, τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια, όσον αφορά στα μέτρα που έχουν λάβει για να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις της συνθήκης.

**Ονομασία Εγγράφου: Διακήρυξη για την Εξάλειψη της Βίας
Κατά των Γυναικών (1993)**

Αρμόδιος Οργανισμός: Ηνωμένα Έθνη

Αυτό το έγγραφο (ψήφισμα) εμφανίζεται συχνά ως συμπληρωματικό της προηγούμενης σύμβασης (CEDAW). Παραθέτει ένα ξεκάθαρο ορισμό της βίας κατά των γυναικών ως κάθε πράξη έμφυλης βίας που καταλήγει σε, σωματικό, σεξουαλικό ή ψυχολογικό τραυματισμό ή πόνο στις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιων πράξεων, του εξαναγκασμού ή της αυθαίρετης αφαίρεσης της ελευθερίας, είτε αυτή πραγματοποιείται στην δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή.

Επίσης, αναφέρεται ότι η βία κατά των γυναικών θα πρέπει να κατανοηθεί ότι περιλαμβάνει τα παρακάτω, αλλά δεν περιορίζεται μόνο σε αυτά:

(α) Τη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία στην οικογένεια, συμπεριλαμβανομένου του ξυλοδαρμού, της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών θηλυκού γένους εντός του νοικοκυριού, της βίας που σχετίζεται με την προίκα, τον βιασμό εντός του γάμου, τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων και άλλων επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών στις γυναίκες, την μη-суζυγική βία και τη βία που σχετίζεται με την εκμετάλλευση.

(β) Τη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που συμβαίνει εντός της ευρύτερης κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού, της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία, στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και αλλού, την εμπορία γυναικών και την αναγκαστική πορνεία.

(γ) Τη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική βία που δαιωνίζεται από την Πολιτεία, οπουδήποτε αυτή συμβαίνει.

Ονομασία Εγγράφου: Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)

Υπεύθυνος Οργανισμός: Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Το έγγραφο αυτό παρουσιάζει κανόνες και τρόπους δράσης που σκοπεύουν στην εμπόδιση και στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Οι χώρες και τα ιδρύματα θα μπορούσαν να υπογράψουν δηλώνοντας τη συγκατάθεσή τους στο να ακολουθήσουν αυτές τις υποδείξεις και τους κανόνες. Μέχρι τώρα 36 χώρες έχουν υπογράψει αυτό το έγγραφο. Στην περίπτωση που οι χώρες υπογράψουν τότε είναι παράνομο το να μην ακολουθήσουν τις οδηγίες της Σύμβασης, καθώς το συγκεκριμένο έγγραφο είναι νομικά δεσμευτικό.

Το έγγραφο αυτό περιγράφει το πώς οποιοσδήποτε τύπος βίας κατά των γυναικών αντιτίθεται κατά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και είναι μία μορφή διάκρισης. Περιγράφει,

επίσης, συμπεριφορές οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν σαν βία κατά των γυναικών:

- Ψυχολογική βία (για παράδειγμα απειλή προς τις γυναίκες, λεκτική κακοποίηση),
- Έμμονη παρακολούθηση (επικέντρωση της προσοχής σε ένα άτομο παραπάνω του επιτρεπτού, η προσοχή αυτή είναι ανεπιθύμητη από το συγκεκριμένο άτομο όπως το να το παρακολουθούν, επίμονα τηλεφωνήματα, μηνύματα κλπ.),
- Σωματική βία (χτύπημα γυναικών),
- Σεξουαλική βία συμπεριλαμβανομένου του βιασμού,
- Εξαναγκαστικός γάμος (ο εξαναγκασμός των γυναικών να παντρευτούν κάποιον τον οποίο δεν θέλουν να παντρευτούν),
- Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων,
- Εξαναγκαστική έκτρωση (ο εξαναγκασμός των γυναικών να αποβάλουν ένα έμβρυο),
- Εξαναγκαστική στείρωση (ο εξαναγκασμός των γυναικών σε ιατρικές παρεμβάσεις προκειμένου να μην μπορούν να κάνουν παιδιά).

Αναφέρεται στην πρόληψη, την προστασία και τις υπηρεσίες. Οι χώρες που υπογράφουν πρέπει, επίσης, να καθιερώσουν υπηρεσίες όπως γραμμές sos, ξενώνες, ιατρικές υπηρεσίες, συμβουλευτική και νομική βοήθεια.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΑ

Αυξάνοντας την ικανότητα προστασίας κατά της σεξουαλικής βίας

Λογική μαθήματος τρία

Το μάθημα αυτό σχεδιάστηκε προκειμένου να μεταφέρει γνώση και δεξιότητες σχετικές με την *προστασία* των μεταναστριών οικιακών βοηθών και την πρόληψη της σεξουαλικής βίας. Σκοπός του μαθήματος είναι να προωθήσει την ενδυνάμωση ανάμεσα στις μετανάστριες οικιακές βοηθούς και να αυξήσει την ικανότητά τους να προστατευτούν από τη σεξουαλική βία. Ο στόχος είναι να γνωρίσουν οι μετανάστριες οικιακές βοηθοί τους περιβαλλοντικούς παράγοντες οι οποίοι αυξάνουν την ευαλωτότητα και τις στρατηγικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για την προστασία των μεταναστριών οικιακών βοηθών.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Περιβαλλοντικοί παράγοντες ευαλωτότητας

Οι συμμετέχοντες θα λάβουν πληροφορίες ως προς τους πιθανούς περιβαλλοντικούς παράγοντες που μπορούν να καταστήσουν ευάλωτες τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς, με επίκεντρο τις εργαζόμενες οικιακές βοηθούς και, και να δράσουν ως παράγοντες κινδύνου της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία.

- Αυξάνοντας την γνώση για αυτό-προστασία

Κατανόηση της σπουδαιότητας της αυτό-προστασίας, εντός του πλαισίου της σεξουαλικής βίας και γενικότερα της δημόσιας υγείας.

- Αυξάνοντας την ενδυνάμωση και τις δεξιότητες για αυτό-προστασία

Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν και θα λάβουν πληροφορίες για πιθανές στρατηγικές που μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία και για τις προστατευτικές συμπεριφορές όταν βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο με τον απώτερο σκοπό την προώθηση της ενδυνάμωσης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτό-προστασία.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσης	Θα δωθούν πληροφορίες στους συμμετέχοντες για τους πιθανούς περιβαλλοντικούς παράγοντες οι οποίοι μπορεί να καταστήσουν ευάλωτες τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς, με επίκεντρο τις εργαζόμενες οικιακές βοηθούς και, και να δράσουν ως παράγοντες κινδύνου της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία.
Αποτελέσματα	Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μπορούν να: 1. Περιγράψουν πιθανούς περιβαλλοντικούς και μεμονωμένους παράγοντες που θα μπορούσαν να καταστήσουν τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς σε ευάλωτη θέση και να ενεργήσουν ως παράγοντες κινδύνου. Οι ακόλουθοι παράγοντες αναδείχτηκαν από το έργο CommunAid και απευθύνονται συγκεκριμένα στον πληθυσμό αυτό: Μάκρο • Η συγκεκριμένη νομοθεσία της κάθε χώρας σχετικά με τη σεξουαλική βία, δικαιώματα μεταναστών, δικαιώματα γυναικών οικιακών βοηθών, δικαιώματα μεταναστριών οικιακών βοηθών. • Οι όροι που αναφέρονται στη Σύμβαση εργασίας. • Η συγκεκριμένη πολιτική της κάθε χώρας συγκεκριμένα για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς π.χ. πρόσληψη, υποχρεώσεις σύμβασης εργασίας, σύνδεση μεταξύ άδειας παραμονής & άδεια εργασίας, η κινητικότητα εντός του τομέα της οικιακής εργασίας. • Οι πολιτικές της χώρας όσον αφορά στη σεξουαλική βία π.χ. ευκολία καταγγελίας, δίωξη. Μέσο • Οι κοινωνικές αντιλήψεις ως προς την οικιακή εργασία, οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων, των μεταναστών, των γυναικών οικιακών βοηθών, των μεταναστριών οικιακών βοηθών. • Οι συμπεριφορές του εργοδότη ως προς τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς. • Θεσμική διάκριση και ρατσισμός - σχετικά

	χαρακτηριστικά: εθνικότητα, φύλο, απασχόληση. Μίκρο • Να είναι κανείς μετανάστης/στρια. • Να είναι γυναίκα. • Νομικό καθεστώς (φόβος απώλειας εργασίας/ φόβος σύλληψης και απέλασης). • Συνθήκες διαβίωσης. • Καθεστώς της εντός σε σχέση με την εκτός σπιτιού διαμονή στην οικιακή εργασία (ένας από τους μεγαλύτερους παράγοντες κινδύνου). • Τοποθεσία (οι απομονωμένες/ αγροτικές τοποθεσίες εμποδίζουν την πρόσβαση των οικιακών βοηθών στα κοινωνικά δίκτυα και τις κοινοτικές υπηρεσίες τα οποία είναι διαθέσιμα στις μεγάλες πόλεις). • Οικονομική κατάσταση. • Ευκολία πρόσβασης σε πηγές, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής υποστήριξης. • Ατομικές αντιλήψεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων. • Ατομικές αντιλήψεις σχετικά με τη σεξουαλική βία. • Γλώσσα. • Η ένταξη μέσα στη νέα κοινωνία. • Ο βαθμός συναναστροφής με τα δίκτυα των οικιακών βοηθών ή τα εθνικά δίκτυα και τις κοινότητες. • Η γνώση της νομοθεσίας, των δικαιωμάτων και άλλων σημαντικών πληροφοριών για την καθοδήγηση της λήψης αποφάσεων και δράσεων.
Μεθοδολογία	1. Ο εκπαιδευτής ζητάει από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν σχετικά με τους πιθανούς παράγοντες κινδύνου οι οποίοι μπορούν να θέσουν τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς σε αυξημένο κίνδυνο για σεξουαλική βία. Ο εκπαιδευτής καταγράφει τις σκέψεις στον πίνακα ανακοινώσεων, ανακεφαλαιώνει και ενθαρρύνει τη συζήτηση. 2. Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις πληροφορίες μέσω παρουσίασης και μοιράζει στους συμμετέχοντες πληροφοριακό υλικό και κάρτες οι οποίες περιέχουν αυτές τις πληροφορίες με χρήση απλής γλώσσας. Έπειτα, ο εκπαιδευτής επεξηγεί τις κάρτες στους συμμετέχοντες και αφαρμόζει την τεχνική πάζλ προκειμένου να προωθήσει την κατανόηση της πληροφορίας. Η τεχνική πάζλ είναι μία

	συλλογική μαθησιακή τεχνική η οποία παροτρύνει την ενεργή μάθηση, την ακοή, την προσήλωση και την ενσυναίσθηση ανάμεσα στα μέλη της μαθησιακής διαδικασίας και με αυτόν τον τρόπο αυξάνει τα θετικά μαθησιακά αποτελέσματα (Ανακτήθηκε από www.jigsaw.org/overview.htm). Τα βήματα για μία τάξη πάζλ είναι τα ακόλουθα: • Χωρίστε τους εκπαιδευόμενους σε 5- ή 6- ατόμων ομάδων πάζλ με τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλομορφία σε σχέση με την εθνικότητα, τη φυλή, το εργασιακό υπόβαθρο, τις εμπειρίες κλπ. • Χωρίστε τα μαθησιακά αποτελέσματα σε 5-6 τμήματα. • Αναθέστε σε κάθε εκπαιδευόμενο να μάθει ένα τμήμα, δίνοντας αρκετό χρόνο για κάθε εκπαιδευόμενο να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο χωρίς να χρειάζεται να το αποστηθίσει. • Διαμορφώστε προσωρινά «ομάδες ειδικών» με το να επιλέξετε ένα εκπαιδευόμενο από κάθε ομάδα πάζλ να ενταχθεί με τους άλλους εκπαιδευόμενους που τους έχει ανατεθεί το ίδιο τμήμα. • Φέρτε τους εκπαιδευόμενους πίσω στις ομάδες παζλ τους. • Ζητείστε από κάθε εκπαιδευόμενο να παρουσιάσει το τμήμα της ή του στην ομάδα μαζί με τους άλλους εκπαιδευόμενους να κάνουν ερωτήσεις και να ζητούν διευκρινήσεις. Αυτή είναι μία μαθησιακά ενεργή άσκηση, όπου οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν τον ρόλο των εκπαιδευτών με το να πρέπει να διδάξουν ένα μέρος της διδακτέας ύλης στους άλλους.
Μέσα βοηθήματα	και Ταινίες: Domestica (2012) Brazil, Dir. Gabriel Mascaro The Maid (2009) Chile, Dir. Sebastian Silva Ταινίες μικρού μήκους: Διεθνής Οργανισμός κατά της Δουλείας (Antislavery International), http://www.anti-

slaveryinternational.org/english/campaigns/home_alone/films_on_domestic_work.aspx

Costly Dream, Susan Meiselas, Human Rights Watch,
<http://www.hrw.org/en/features/costly-dream>

Dignity Overdue, αξιοπρεπή εργασία για τις/τους οικιακές/ους
βοηθούς, <https://www.youtube.com/watch?v=8SgDeLRHg40>

Μεγάλη Βρετανία: Domestic Workers Trapped and Abused,
https://www.youtube.com/watch?v=_ddQPjIgzxg

Σύντομα βίντεο στο YouTube από την οργάνωση AntiSlaveryInt
<https://www.youtube.com/channel/UCwouNW3xLD5LnVODdPNOg7w>

Women's Aid Organization

Η κακοποίηση των μεταναστών οικιακών βοηθών

http://www.eeas.europa.eu/eueom/missions/index_en.htm

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΑΥΞΑΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΙΑ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσεων	Η κατανόηση της σπουδαιότητας της αυτοπροστασίας, εντός του πλαισίου της σεξουαλικής βίας και της δημόσιας υγείας. Οι συμμετέχοντες θα λάβουν πληροφορίες και θα μάθουν σχετικά με τις πιθανές στρατηγικές που μπορεί να μειώσουν τον κίνδυνο της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία και τις προστατευτικές συμπεριφορές όταν βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο με τον απώτερο σκοπό την προώθησης της ενδυνάμωσης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτοπροστασία.
Αποτελέσματα	Μετά την ολοκλήρωση της ενότητας αυτής οι συμμετέχοντες θα πρέπει να: 1. Περιγραφή της σπουδαιότητας της αυτοπροστασίας κατά της σεξουαλικής βίας. • Τα στοιχεία δείχνουν ότι όλες οι γυναίκες μπορεί να πέσουν θύματα σεξουαλικής βίας. • Το να μπορεί κανείς να προστατεύσει τον εαυτό του είναι ζωτικής σημασίας για προστασία. • Η αποφυγή κάθε επίθεσης είναι προτιμότερη από την προσπάθεια επιβίωσης από μία. 2. Περιγραφή δράσεων για αυτοπροστασία Σε σχέση με τη γνώση • Ξεκάθαρη κατανόηση του τι αποτελεί σεξουαλική βία. • Ξεκάθαρη κατανόηση της διεθνούς και της συγκεκριμένης χώρας νομοθεσίας καθώς και των πολιτικών που σχετίζονται με τη σεξουαλική βία και την προστασία των γυναικών. • Γνώση των διαθέσιμων πηγών που βρίσκονται κοντά τους π.χ. αστυνομικό τμήμα, ΜΚΟ, κλπ. • Γνώση για το πώς θα έχουν πρόσβαση σε βοήθεια και υποστήριξη. • Δεξιότητες/ Σχετικές Δράσεις. • Να είναι σε θέση να μπορούν να αναγνωρίσουν όλες τις μορφές της σεξουαλικής παρενόχλησης όταν την συναντήσουν. • Να μπορούν να μεταδώσουν ξεκάθαρα την άποψή τους και

	τις επιθυμίες τους όσον αφορά στη συμπεριφορά που εκδηλώνεται από τον δράστη. • Να είναι ενδυναμωμένες να ζητήσουν βοήθεια μέσω της πρόσβασης σε πηγές. • Να είναι ενδυναμωμένες να ζητήσουν αυξημένη ιδιωτικότητα από τον εργοδότη. • Κλείδωμα κρεβατοκάμαρας και την πόρτα του μπάνιου. • Εμπιστοσύνη στο ένστικτο και αποφυγή εμπιστοσύνης σε άτομα που μπορεί να μην φαίνονται αξιόπιστα. 3. Τι είναι η διαδικασία συναίνεσης.
Μεθοδολογία	<u>Άσκηση: Υποδυόμενος τον αστυνομικό</u> Προκειμένου οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί να μπορούν να προστατέψουν τους εαυτούς τους, χρειάζεται να εκτιμήσουν την ασφάλεια του περιβάλλοντός τους. Ο σκοπός αυτής της άσκησης είναι η αύξηση της κατανόησης της σπουδαιότητας της έξυπνης παρατήρησης ενός περιβάλλοντος· ο βαθμός με τον οποίο βγάζουμε συμπεράσματα από περιορισμένα στοιχεία· και τις διαφορές ανάμεσα στην παρατήρηση και στο συμπέρασμα. Ο εκπαιδευτής ζητάει από τους συμμετέχοντες να αναφέρουν όλα τα πράγματα που γνωρίζουν σχετικά με τον εκπαιδευτή (π.χ. από πού κατάγονται, αν είναι παντρεμένοι, αν έχουν παιδιά, πού εργάζονται κλπ.). Αυτά καταγράφονται στους πίνακες ανακοινώσεων από τους συμμετέχοντες. Μετά τη συλλογή των παραπάνω πληροφοριών, ο εκπαιδευτής ζητάει από την ομάδα να γενικεύσουν τι έχουν συμπεράνει μέχρι τώρα σχετικά με τον εκπαιδευτή και τα καταγράφει σε μία ξεχωριστή λίστα. Ο εκπαιδευτής έπειτα ζητάει από την ομάδα να σχολιάσει. Κατά τη διάρκεια της αναφοράς οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορεί να τεθούν: • Μπορεί κάποια από αυτά να είναι περισσότερο συμπεράσματα παρά πραγματικά στοιχεία; • Μπορεί κάποια από αυτά τα στοιχεία να αποτελούν περισσότερο συμπεράσματα; • Γιατί οι παρατηρήσεις διαφέρουν ανάμεσα στα μέλη της ομάδας;

- Γιατί οι πρώτες εντυπώσεις είναι συνήθως ανακριβείς;
- Πώς μπορούμε να βελτιωθούμε όσον αφορά στην παρατήρησή μας και στις δεξιότητες του να βγάζουμε συμπεράσματα;

Ο εκπαιδευτής έπειτα θα πρέπει να κατευθύνει την ομάδα προς μία σειρά από σημεία όπως είναι τα ακόλουθα:

- Η ομάδα γνώριζε περισσότερα για τον εκπαιδευτή από οποιοδήποτε άλλο άτομο (π.χ. περισσότερα δεδομένα ήταν ήδη διαθέσιμα από αυτά που αρχικά πίστευαν ότι υπήρχαν).
- Η προσεκτική παρατήρηση του περιγυρού μας μπορεί να μας βοηθήσει να μάθουμε το πώς να αποκτήσουμε (ή να αναγνωρίζουμε) περισσότερα στοιχεία από αυτά που διαφορετικά θα μπορούσαμε να έχουμε.
- Πολλές φορές συμπεράνουμε πολλά σχετικά με τους ανθρώπους από πολύ περιορισμένες πρώτες εντυπώσεις· αυτά τα συμπεράσματα μπορεί να μην είναι έγκυρα μέχρι να εξεταστούν.
- Συχνά ενεργούμε σύμφωνα με τα συμπεράσματα που έχουμε βγάλει, αλλά πιστεύουμε ότι ενεργούμε με βάση πραγματικά στοιχεία.
- Η διαδικασία του να κάνουμε ακριβείς παρατηρήσεις και να βγάζουμε έξυπνα συμπεράσματα είναι πολύ διαφορετική και πρέπει να διαχωρίζεται συνειδητά στο μυαλό μας.

Αυτή η άσκηση μπορεί να προσαρμοστεί με το να ζητήσουμε από ένα μετανάστη συμμετέχοντα (έπειτα από συζήτηση και την συναίνεση του ατόμου) να παίξει τον ρόλο του εκπαιδευτή σε αυτή την άσκηση και να ζητηθεί από την ομάδα να βγάλει συμπεράσματα σχετικά με αυτό το άτομο. Με αυτό τον τρόπο η άσκηση μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των στερεοτύπων και των γνωστικών αποτυπωμάτων.

Αναπαράσταση:

1. σε ζευγάρια ζητήστε από την ομάδα να υιοθετήσουν τους ρόλους του μετανάστη οικιακού βοηθού και του

		εργοδότη και να διαπραγματευτούν τις πράξεις οι οποίες θα αυξήσουν την ασφάλεια του οικιακού βοηθού π.χ. αυξημένη ιδιωτικότητα, κλείδωμα δωματίων κλπ. 2. χρησιμοποιώντας το ίδιο σκεπτικό, να γίνει η αναπαράσταση σε ζευγάρια μετά την αναγνώριση σεξουαλικής βίας.
Μέσα βοηθήματα	και	Ένας δωρεάν οδηγός για την αυτοάμυνα και την αυτοπροστασία http://www.datehookup.com/content-a-free-guide-to-womens-self-defense-and-self-protection.htm

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Μάθημα Τέσσερα: Οι δεξιότητες του εκπαιδευτή

- Θεματική Ενότητα Ένα: Επικοινωνιακές δεξιότητες
- Θεματική Ενότητα Δύο: Αρχές προώθησης της υγείας και εφαρμογή κοινοτικών προγραμμάτων
- Θεματική Ενότητα Τρία: Δικτύωση και συνεργασίες

ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΣΣΕΡΑ (ΤΤΤ)

Οι δεξιότητες του εκπαιδευτή

Η λογική του μαθήματος τέσσερα

Αυτό το μάθημα συμπληρώνει τα προηγούμενα κύρια εκπαιδευτικά μαθήματα και ενσωματώνει τις δεξιότητες και τη γνώση σχετικές με τον εκπαιδευτή. Ο σκοπός είναι οι εκπαιδευτές να εξοπλιστούν με τις απαραίτητες δεξιότητες προκειμένου να μπορούν να μεταδώσουν τη γνώση και τις δεξιότητες στις άλλες μετανάστριες οικιακές βοηθούς, να αυξήσουν τις επικοινωνιακές τους ικανότητες και να τους δώσουν την γνώση που χρειάζεται για να εργαστούν σε ένα κοινοτικό επίπεδο δημόσιας υγείας.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Επικοινωνιακές ικανότητες

Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν βασικές επικοινωνιακές ικανότητες οι οποίες θα τους βοηθήσουν να επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά με τους άλλους, να εκφράζουν ξεκάθαρα τις σκέψεις τους, τα συναισθήματά τους και τις ανάγκες τους, να αναπτύξουν ικανότητες ενσυναίσθησης και δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης όταν πρόκειται για συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων, καθώς και να είναι σε θέση να συμμετέχουν σε υποστηρικτική επικοινωνία ενδυνάμωσης με τον πληθυσμό στόχο.

- Αρχές διεξαγωγής κοινοτικών προγραμμάτων προώθησης υγείας

Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν και αποκτούν γνώση των αρχών διεξαγωγής κοινοτικών προγραμμάτων προώθησης υγείας, των προγραμμάτων δημιουργίας ικανοτήτων στην κοινότητα, καθώς και αποκτούν τις απαραίτητες ικανότητες για την διεξαγωγή τέτοιων προγραμμάτων.

- Δικτύωση και συνεργασίες

Οι συμμετέχοντες κατανοούν τη σπουδαιότητα της συνεργασίας για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία ανάμεσα στα άτομα, στους οργανισμούς, στις υπηρεσίες και επίσης τα εμπόδια στη συνεργασία.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή δεξιοτήτων/ Γνώσης	Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν βασικές επικοινωνιακές ικανότητες οι οποίες θα τους βοηθήσουν να επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά με τους άλλους, να εκφράζουν ξεκάθαρα τις σκέψεις τους, τα συναισθήματά τους και τις ανάγκες τους, να αναπτύξουν ικανότητες ενσυναίσθησης και δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης όταν πρόκειται για συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων, καθώς και να είναι σε θέση να συμμετέχουν σε υποστηρικτική επικοινωνία ενδυνάμωσης με τον πληθυσμό στόχο.
Αποτελέσματα	Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης στις επικοινωνιακές ικανότητες οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να: • Περιγράψουν γιατί οι επικοινωνιακές ικανότητες είναι σημαντικές για τους κοινοτικούς εκπαιδευτές. • Περιγράψουν τις επικοινωνιακές δυσκολίες και τα εμπόδια που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια μίας εκπαιδευτικής συνεδρίας. • Περιγράψουν τους τρόπους αντιμετώπισης των επικοινωνιακών δυσκολιών και των εμποδίων κατά την διάρκεια μίας εκπαιδευτικής συνεδρίας. • Εφαρμόζουν δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης. • Εφαρμόζουν τις αναγκαίες δεξιότητες για αποτελεσματική διεξαγωγή μίας ομαδικής συνεδρίας. • Εφαρμόζουν δεξιότητες για αποτελεσματική επικοινωνία ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων. • Εφαρμόζουν δεξιότητες για να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά μία ευαίσθητη κατάσταση με ένα πολιτισμικό και ανάλογα με την περίπτωση επαρκή τρόπο κατά τη διάρκεια μίας ομαδικής ή προσωπικής κατάστασης. • Εφαρμόζουν επικοινωνιακές ικανότητες και τεχνικές για ευαισθητοποίηση και αυτοανάπτυξη όταν πρόκειται για ευαίσθητα θέματα, ειδικά για θέματα που σχετίζονται με την

	έμφυλη βία ανάμεσα στους μαθητευόμενους.
Μεθοδολογία	<u>Εισαγωγική άσκηση για τις επικοινωνιακές ικανότητες</u> Ο εκπαιδευτής χωρίζει τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και δίνει σε κάθε ομάδα από ένα πίνακα ανακοινώσεων και ένα μαρκαδόρο και τους ζητάει να απαντήσουν τις ακόλουθες ερωτήσεις στην ομάδα τους: • Γιατί οι γυναίκες μεταναστεύουν στο εξωτερικό; • Ποιοι είναι οι κύριοι λόγοι που οι γυναίκες μεταναστεύουν για εργαστούν ως οικιακοί βοηθοί; • Από ποιο κοινωνικό υπόβαθρο προέρχονται οι γυναίκες που απασχολούνται στην οικιακή εργασία; • Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά ανάμεσα στις γυναίκες και σε ποια άλλα μπορεί να διαφέρουν; • Μπορείτε να σκεφτείτε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί ο οποίες θα μπορούσαν να είναι θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή βίας; • Ποια θα μπορούσε να ήταν τα επικοινωνιακά προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας εκπαιδευτής ο οποίος προσπαθεί να υποστηρίξει τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή βίας; • Πώς θα προσπαθούσατε να προσεγγίσετε τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς (α) ατομικά και (β) σε ομάδες όταν προσπαθείτε να παρέχετε υποστήριξη ως εκπαιδευτής; Έπειτα από 7-8 λεπτά ο εκπαιδευτής ζητάει ένα αντιπρόσωπο από κάθε ομάδα προκειμένου να παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους. Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τις απαντήσεις από την ανταλλαγή των απόψεων σε ένα πίνακα ανακοινώσεων και έπειτα καθοδηγεί μία συζήτηση πάνω στις κοινές παρανοήσεις σχετικά με την επικοινωνία και τα πιθανά εμπόδια όσον αφορά στην επικοινωνία και τα εμπόδια που θα μπορούσαν να εμφανιστούν στην επίτευξη μίας αποτελεσματικής επικοινωνίας. Παρουσίαση των βασικών αρχών της λεκτικής και μη-λεκτικής επικοινωνίας.

- **Ασκήσεις διευκόλυνσης αναγνώρισης συναισθημάτων**

Συναισθηματική αναπαράσταση 3

Αναγκαίο υλικό: συναισθηματικές κάρτες.

Οδηγίες:

Συχνά οι άνθρωποι μπορεί να ελαχιστοποιούν ή να προσπαθούν να κρύψουν το πώς αισθάνονται. Αυτό είναι δικαιολογημένο και μπορεί να ισχύει για πολλούς λόγους. Όμως, είναι συχνά σημαντικό να μπορεί κανείς να καταλαβαίνει τα συναισθήματα όταν προσπαθείς να εκδηλώσεις ενσυναίσθηση με κάποιο άτομο και να τους βοηθήσεις να ξεπεράσουν μία δύσκολη κατάσταση. Θα κάνουμε τώρα ένα μικρό παιχνίδι για να δούμε αν μπορείτε να αναγνωρίσετε κύρια συναισθήματα που οι μετανάστριες οικιακοί βοηθοί μπορεί να αισθάνονται.

Θα χρειαστεί ένας εθελοντής για αυτή την άσκηση.

Ο εθελοντής διαβάζει το συναίσθημα που είναι γραμμένο σε αυτή την κάρτα και χωρίς να χρησιμοποιήσει λεκτική επικοινωνία αναπαριστά αυτό το συναίσθημα στην υπόλοιπη ομάδα, απλά χωρίς λεκτική επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες τότε της ομάδας θα μαντέψουν φωναχτά ποιο συναίσθημα αναπαριστά ο εθελοντής.

(Βεβαιωθείτε ότι μόνο μη-λεκτικοί τρόπου επικοινωνίας χρησιμοποιούνται. Δώστε χρόνο στην ομάδα να μαντέψει. Από τη στιγμή που ένα άτομο έχει μαντέψει σωστά ζητείστε από αυτό να αναπαραστήσει εκείνο στους υπόλοιπους το επόμενο συναίσθημα. Συνεχίστε αυτή τη διαδικασία μέχρι να εξαντληθούν όλες οι

κάρτες.)

1. Χαρά
2. Λύπη
3. Βαρεμάρα
4. Έκπληξη
5. Θυμός
6. Αποστροφή
7. Φόβος
8. Ντροπή
9. Ανησυχία
10. Σύγχυση

Ως ειδικός είναι σημαντικό να είστε προσεκτικός στα συναισθήματα του πελάτη σας και να ανταποκρίνεστε κατάλληλα.

- **Άσκηση «ένα αποτελεσματικό μοντέλο επικοινωνίας»**

Παρουσιάστε το επικοινωνιακό μοντέλο στους συμμετέχοντες και εξηγήστε πώς δουλεύει (Πληροφοριακό υλικό Χ). Εξηγήστε ότι αυτό το μοντέλο απεικονίζει το πώς η αποτελεσματική επικοινωνίας δουλεύει και πώς μπορεί να επιτευχθεί. Ακολουθείστε τα τέσσερα βήματα που παρουσιάζονται στο μοντέλο. Ξεκινήστε με τον ΑΠΟΣΤΟΛΕΑ και επισημάνετε ότι το πρώτο βήμα στην διαδικασία των επικοινωνιών αφορά τον ΑΠΟΣΤΟΛΕΑ που στέλνει το μήνυμα στον ΔΕΚΤΗ. Εξηγήστε ότι ακόμα και σε αυτό το πρώτο βήμα στη διαδικασία πολλά προβλήματα μπορεί να προκύψουν. Για παράδειγμα, το μήνυμα μπορεί να μην έχει μεταδοθεί ξεκάθαρα από τον ΑΠΟΣΤΟΛΕΑ. Αυτή θα μπορούσε να είναι μία λειτουργία των επικοινωνιακών ικανοτήτων του ΑΠΟΣΤΟΛΕΑ ή ακόμα η προσπάθεια που κάνει το άτομο αυτό για να επικοινωνήσει

		ξεκάθαρα. Το δεύτερο βήμα αφορά τον ΔΕΚΤΗ που ακούει και απαντάει στο μήνυμα. Μπορεί να υπάρξουν προβλήματα και με τα δύο. Ο ΔΕΚΤΗΣ μπορεί να μην είναι σε θέση να ακούσει ξεκάθαρα το μήνυμα για διάφορους λόγους, συμπεριλαμβανομένων των ήχων που μπορεί να παρεμβαίνουν ή του ανταγωνισμού για να τραβήξει την προσοχή. Ζητείστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια και να αναπαραστήσουν αυτό το μοντέλο με τον ένα συμμετέχοντα να έχει τον ρόλο του επαγγελματία και τον άλλο να έχει τον ρόλο της οικιακής βοηθού. Άλλες ασκήσεις • Αναπαραστάσεις καλής επικοινωνίας και κακής επικοινωνίας • Άσκηση «Το ξέρω ότι πιστεύεις ότι κατάλαβες» • «δίλημμα ακρόασης»
Μέσα βοηθήματα	και	Peter R. Garber '50 communications activities, icebreakers and exercises'

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ: ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσης	Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν και αποκτούν γνώση των αρχών διεξαγωγής κοινοτικών προγραμμάτων προώθησης υγείας, των προγραμμάτων δημιουργίας ικανοτήτων στην κοινότητα, καθώς και αποκτούν τις απαραίτητες ικανότητες για την διεξαγωγή τέτοιων προγραμμάτων. Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν: τι είναι προώθηση υγείας και εκπαίδευση, τη συμμετοχική κοινοτική εκπαίδευση, τις βασικές αρχές σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και θα μπορούν να τα εφαρμόσουν αυτά στο ευρύτερο πλαίσιο της σεξουαλικής υγείας και στην πρόληψη της έμφυλης βίας.
Αποτελέσματα	Μετά το πέρας αυτής της εκπαίδευσης οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μπορούν να: 1. Περιγράψουν τι είναι η προώθηση υγείας και εκπαίδευση. 2. Περιγράψουν τι είναι η συμμετοχική κοινοτική εκπαίδευση. 3. Περιγράψουν τι είναι η ενδυναμωτική, ανάπτυξη ικανοτήτων υγειονομική εκπαίδευση. 4. Περιγράψουν τα μαθησιακά χαρακτηριστικά και τις μαθησιακές συμπεριφορές των ενήλικων μαθητευόμενων. 5. Αναγνωρίσουν τους ρόλους κλειδιά των ενήλικων εκπαιδευτών. 6. Περιγράψουν την σπουδαιότητα αναγνώρισης των εκπαιδευτικών αναγκών και των μαθησιακών στόχων ενός προγράμματος κοινοτικής εκπαίδευσης υγείας. 7. Περιγράψουν τα κύρια θέματα που παρουσιάζονται όταν εργάζεται κανείς με κοινοτικές μειονότητες. 8. Περιγράψουν τα κύρια θέματα που παρουσιάζονται όταν εργάζεται κανείς με φορείς. 9. Περιγράψουν τις διαφορές ανάμεσα στις μαθησιακές

	συνεδρίες που βασίζονται στη γνώση, στις ικανότητες και στην δημιουργία επίγνωσης. 10. Περιγράφουν τις μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανάλογα με το μαθησιακό επίκεντρο της συνεδρίας. 11. Περιγράφουν τις κύριες τεχνικές, το υλικό και τις πηγές που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να μεταφερθεί η γνώση κατά τη διάρκεια μίας εκπαιδευτικής συνεδρίας σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των μαθητευομένων. 12. Αποκτήσουν δεξιότητες μέσω της χρήσης ποικίλων μεθόδων, τεχνικών, υλικού και πηγών. 13. Εφαρμόσουν τεχνικές αυτοανάπτυξης για την κατανόηση του εαυτού και την αυτοανάπτυξη. Περιγράφουν τις βασικές αρχές αξιολόγησης της εκπαίδευσης.
Μεθοδολογία	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τις πληροφορίες μέσω παρουσίασης και μοιράζει στους συμμετέχοντες πληροφοριακό υλικό και κάρτες οι οποίες περιέχουν αυτές τις πληροφορίες με χρήση απλής γλώσσας. Έπειτα, ο εκπαιδευτής επεξηγεί τις κάρτες στους συμμετέχοντες και αφαρμόζει την τεχνική πάζλ προκειμένου να προωθήσει την κατανόηση της πληροφορίας. Η τεχνική πάζλ είναι μία συλλογική μαθησιακή τεχνική η οποία παροτρύνει την ενεργή μάθηση, την ακοή, την προσήλωση και την ενσυναίσθηση ανάμεσα στα μέλη της μαθησιακής διαδικασίας και με αυτόν τον τρόπο αυξάνει τα θετικά μαθησιακά αποτελέσματα (Ανακτήθηκε από www.jigsaw.org/overview.htm). Τα βήματα για μία τάξη πάζλ είναι τα ακόλουθα: • Χωρίστε τους εκπαιδευόμενους σε 5- ή 6- ατόμων ομάδων πάζλ με τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλομορφία σε σχέση με την εθνικότητα, τη φυλή, το εργασιακό υπόβαθρο, τις εμπειρίες κλπ. • Χωρίστε τα μαθησιακά αποτελέσματα σε 5-6 τμήματα. • Αναθέστε σε κάθε εκπαιδευόμενο να μάθει ένα τμήμα, δίνοντας αρκετό χρόνο για κάθε εκπαιδευόμενο να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο χωρίς να χρειάζεται να το αποστηθίσει.

		• Διαμορφώστε προσωρινά «ομάδες ειδικών» με το να επιλέξετε ένα εκπαιδευόμενο από κάθε ομάδα πάζλ να ενταχθεί με τους άλλους εκπαιδευόμενους που τους έχει ανατεθεί το ίδιο τμήμα. • Φέρτε τους εκπαιδευόμενους πίσω στις ομάδες παζλ τους. • Ζητείστε από κάθε εκπαιδευόμενο να παρουσιάσει το τμήμα της ή του στην ομάδα μαζί με τους άλλους εκπαιδευόμενους να κάνουν ερωτήσεις και να ζητούν διευκρινήσεις. Αυτή είναι μία μαθησιακά ενεργή άσκηση, όπου οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν τον ρόλο των εκπαιδευτών με το να πρέπει να διδάξουν ένα μέρος της διδακτέας ύλης στους άλλους. Στο τέλος της άσκησης ζητείστε από τους συμμετέχοντες εντός της κάθε ομάδας να σχεδιάσουν μία εκπαιδευτική συνεδρία με μετανάστες οικιακούς βοηθούς χρησιμοποιώντας τη γνώση που μοιράστηκαν.
Μέσα βοηθήματα	και	Εθνικό Πρόγραμμα Υγείας των Νέων (2000) http://www.drugs.ie/resourcesfiles/guides/Youth_Health_Promotion_Manual.pdf Αναλαμβάνοντας Δράση κατά της Βίας και της Διάκρισης που Επηρεάζει τις Μετανάστριες Γυναίκες και Κορίτσια http://www.iom.int/jahia/webdav/site/myjahiasite/shared/shared/main/site/published_docs/brochures_and_info_sheets/violence_against_migrant_women_factsheet.pdf

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ: ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Περιγραφή Δεξιοτήτων/ Γνώσης	Οι συμμετέχοντες κατανοούν τη σπουδαιότητα της συνεργασίας για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία ανάμεσα στα άτομα, στους οργανισμούς, στις υπηρεσίες και επίσης τα εμπόδια στη συνεργασία.
Αποτελέσματα	Έως το τέλος της εκπαιδευτικής συνεδρίας οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι σε θέση να: • Περιγράψουν το νόημα της δικτύωσης και της συνεργασίας. • Αναγνωρίσουν τις δυνάμεις (πολιτικές, κουλτούρα, άτομα, οργανισμοί, υπηρεσίες κλπ.) οι οποίες επηρεάζουν ή εμποδίζουν την επίτευξη του σκοπού των συμμετεχόντων ή των ιδρυμάτων τους. • Αναγνωρίσουν και να αποτυπώσουν τις εργασιακές σχέσεις με άλλα ιδρύματα/ άτομα για την υποστήριξη των μεταναστριών οικιακών βοηθών. • Αναγνωρίσουν πιθανά εμπόδια στην παροχή υποστήριξης και στην αύξηση της ικανότητας των μεταναστριών οικιακών βοηθών, ιδιαίτερα τα εμπόδια συγκεκριμένα για τις δικτυώσεις. • Καταγράψουν τα βήματα για την δικτύωση και τη συνεργασία με αναγνωρισμένους συνεργάτες προκειμένου να προωθήσουν την υποστήριξη και την ικανότητα ανάμεσα στους μετανάστες/στρίες οικιακούς/ες βοηθούς.
Μεθοδολογία	• Ο εκπαιδευτής μοιράζει στους συμμετέχοντες από ένα πίνακα ανακοινώσεων, μαρκαδόρους, στυλό και χαρτί. Ζητείται από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν ομάδες που θα αποτελούνται από συμμετέχοντες που δουλεύουν στον ίδιο ή παρόμοιο οργανισμό σύμφωνα με τον τομέα παροχής υπηρεσιών. • Ζητείται από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν τα σχέδιά τους για δικτύωση και συνεργασία σύμφωνα με τις παρακάτω κατηγορίες:

	• Φορέας (αναγνώριση φορέων οι οποίοι είναι σημαντικοί για την υποστήριξη των μεταναστών/στριών οικιακών βοηθών). • Τον ρόλο για την υποστήριξη των μεταναστών/στριών οικιακών βοηθών (ο ρόλος του κάθε οργανισμού ξεχωριστά) • Πιθανή επιρροή • Τι αναμένουν ο οργανισμός/ ομάδα των συμμετεχόντων από αυτόν τον φορέα όσον αφορά στη συνεργασία; • Αντιληπτές συμπεριφορές και/ή κίνδυνοι αυτών των φορέων ως προς την υποστήριξη των μεταναστών/στριών οικιακών βοηθών. • Σχέδια για την προώθηση της επικοινωνίας και της δικτύωσης με τους φορείς (π.χ. συναντήσεις, είδος ανάμειξης). Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν τα σχέδιά τους στις ομάδες και συζητούν.
Μέσα βοηθήματα	και Πίνακες ανακοινώσεων, маркаδόροι, στυλοί, χαρτί

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Δείγμα αίτησης αξιολόγησης

2. Ειδικό υλικό χώρας:

Ελλάδα

Δείγμα Αίτησης Αξιολόγησης

Αυτό αποτελεί ένα δείγμα ερωτηματολογίου αξιολόγησης το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο τέλος κάθε εκπαίδευσης.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Αγαπητέ/ή Συμμετέχοντα/ουσα,

Σε ευχαριστούμε που συμμετείχες στο διήμερο σεμινάριο Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή. Προκειμένου οι διοργανωτές να βοηθηθούν στην βελτίωση της διαδικασίας και του περιεχομένου του σεμιναρίου, παρακαλώ απαντήστε με τη μεγαλύτερη δυνατή ειλικρίνεια τις ακόλουθες ερωτήσεις.

1. Πόσο ενήμερος/η ήσασταν σχετικά με τους σκοπούς του σεμιναρίου; (1=καθόλου ενημερωμένος-5=πολύ καλά ενημερωμένος)

1 2 3 4 5

2. Πόσο ενήμερος/η ήσασταν σχετικά με το περιεχόμενο του σεμιναρίου; (1= καθόλου ενημερωμένος -5= πολύ καλά ενημερωμένος)

1 2 3 4 5

3. Συνολικά, πόσο ικανοποιημένος/η είστε για το σεμινάριο αυτό; (1= καθόλου ενημερωμένος -5= πολύ καλά ενημερωμένος)

1 2 3 4 5

4. Ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας το σεμινάριο όσον αφορά στα θέματα που καλύφθηκαν;

Ναι

Όχι

Αν όχι, γιατί;

5. Επιτεύχθηκαν οι στόχοι του σεμιναρίου;

Ναι

Όχι

Αν όχι, γιατί;

6. Ποια θέματα ή πτυχές του σεμιναρίου βρήκατε πιο ενδιαφέρουσες ή χρήσιμες;

7. Ποια θέματα ή πτυχές του σεμιναρίου βρήκατε λιγότερο ενδιαφέρουσες ή χρήσιμες;

8. Πόσο εύκολη ήταν η παρακολούθηση της εκπαίδευσης π.χ. γλώσσα, υλικά (1= πολύ δύσκολη-5=πολύ εύκολη)

1 2 3 4 5

9. Για τους συμμετέχοντες η γνώση και οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν από αυτό το σεμινάριο:

Ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες σας Ναι Όχι
Κάπως

Θα είναι χρήσιμες/εφαρμόσιμες στην εργασία μου Οπωσδήποτε Το
περισσότερο Κάπως... Καθόλου

10. Πώς νομίζετε ότι το σεμινάριο θα μπορούσε να είχε γίνει πιο αποτελεσματικό;

11. Παρακαλώ σχολιάστε για την οργάνωση του σεμιναρίου (από 1 = ικανοποιητική έως 5= εξαιρετική)

1 2 3 4 5

12. Παρακαλώ σχολιάστε την επίδοση εκπαιδευτές (από 1 = ικανοποιητικοί έως 5= εξαιρετικοί)

1 2 3 4 5

13. Σχόλια και προτάσεις (συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων ή πρωτοβουλιών που πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμες στο μέλλον)

Περαιτέρω σχόλια ή προτάσεις

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Εξειδικευμένο υλικό χώρας:

ΕΛΛΑΔΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΔΥΟ

Περιγραφή της σεξουαλικής βίας

Τι λέει ο νόμος;

- 'σεξουαλική βία' ορίζεται ως «οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη, απόπειρα ή προσπάθεια για μία σεξουαλική πράξη, ανεπιθύμητα σεξουαλικά σχόλια ή ανεπιθύμητες συμπεριφορές κατά της σεξουαλικότητας ενός ατόμου με την χρήση εξαναγκασμού από οποιοδήποτε πρόσωπο ανεξαρτήτως της σχέσης που έχει με το θύμα, σε οποιοδήποτε περιβάλλον συμπεριλαμβανομένου και τον χώρο του σπιτιού και τον χώρο εργασίας»

WHO, (2002). World report on violence and health. Geneva

Σεξουαλική Παρενόχληση

Η ανεπιθύμητη συμπεριφορά σεξουαλικής φύσεως, ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά που βασίζεται στη διάκριση των φύλων και θίγει την αξιοπρέπεια των γυναικών και των ανδρών στην εργασία. Περιλαμβάνει τρεις προϋποθέσεις: είναι συμπεριφορές ανεπιθύμητες, ανάρμοστες ή προσβλητικές, η αποδοχή ή η απόρριψη τους είναι πιθανό να έχει αντίκτυπο σε αποφάσεις στην εργασία και δημιουργούν ένα εργασιακό περιβάλλον εκφοβιστικό, εχθρικό ή ταπεινωτικό για το άτομο που την υφίσταται.

Fitzerland, L., Gelfand, M. & Prasgow, K. (1995). Measuring Sexual Violence: Theoretical and Psychometric Advances. Basic and Applied Social Psychology, Volume 17; Issue 4; pp 425-445

Η σεξουαλική παρενόχληση αποτελεί παραβίαση του νόμου 3896/ΦΕΚ 207/8.12.2010 σχετικά με «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης». Ως σεξουαλική παρενόχληση

ορίζεται η διάκριση στην εργασία λόγω φύλου. Ο εργοδότης μπορεί να κατηγορεί και να παραπεμφθεί για παρενόχληση του προσωπικού του

Τι είναι η αναπαραγωγική υγεία;

Η αναπαραγωγική υγεία εννοεί πως οι άνθρωποι έχουν υπεύθυνη, ασφαλή και ικανοποιητική σεξουαλική ζωή, έχουν αναπαραγωγική ικανότητα και είναι ελεύθεροι να αποφασίσουν αν, πότε και πως θα αναπαραχθούν. Αναπόσπαστο κομμάτι αυτού είναι το δικαίωμα αντρών και γυναικών να έχουν ενημέρωση και πρόσβαση σε ασφαλείς, αποτελεσματικές, οικονομικά εφικτές και αποδεκτές μεθόδους γονιμοποίησης της επιλογής τους και το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες υπηρεσίες υγείας οι οποίες θα διευκολύνουν τις γυναίκες να κυοφορήσουν με ασφάλεια, να γεννήσουν και να παρέχουν στα ζευγάρια τις βέλτιστες υπηρεσίες και συνθήκες με σκοπό να φέρουν στον κόσμο ένα υγιές βρέφος.

Τι είναι σεξουαλική υγεία;

«... μία κατάσταση συναισθηματικής, σωματικής, πνευματικής και κοινωνικής ευεξίας σε σχέση με την σεξουαλικότητα. Δεν περιορίζεται απλώς στην απουσία ασθένειας, δυσλειτουργίας ή Σ.Μ.Ν.. Η σεξουαλική υγεία προσπαθεί μια θετική και γεμάτη σεβασμό προσέγγιση απέναντι στην σεξουαλικότητα και τις ερωτικές σχέσεις, ελεύθερα από συνέυρεση, διάκριση και βία. Για να μπορεί η σεξουαλική υγεία να υπάρχει για όλους πρέπει τα σεξουαλικά δικαιώματα όλων των ανθρώπων να είναι σεβαστά, προστατευμένα και ενεργά. (WHO, 2006)

Τα 12 Σεξουαλικά και Αναπαραγωγικά Δικαιώματα, όπως ορίζονται στο Χάρτη της ΔΟΟΠ είναι:

- 1.Το Δικαίωμα στη Ζωή**, που σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι καμιάς γυναίκας η ζωή δεν πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο λόγω μιας εγκυμοσύνης.
- 2.Το Δικαίωμα στην Ελευθερία και Ασφάλεια του Ατόμου***, που αναγνωρίζει ότι κανένα άτομο δεν πρέπει να υποστεί ακρωτηριασμό των γυναικείων αναπαραγωγικών οργάνων, αναγκαστική εγκυμοσύνη, στείρωση, ή έκτρωση.
- 3.Το Δικαίωμα στην Ισότητα και στην Απελευθέρωση από κάθε Μορφή Διάκρισης**, που συμπεριλαμβάνει και τη διάκριση σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική ζωή του ατόμου
- 4.Το Δικαίωμα στην Ιδιωτική Ζωή**, που σημαίνει ότι όλες οι ιατρικές υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας οφείλουν να είναι εμπιστευτικές, και όλες οι γυναίκες έχουν δικαίωμα να αποφασίζουν αυτόνομα για τις αναπαραγωγικές τους επιλογές.
- 5.Το Δικαίωμα στην Ελευθερία Σκέψης**, που συμπεριλαμβάνει την ελευθερία από την περιοριστική ερμηνεία θρησκευτικών κειμένων, πιστεύω, φιλοσοφιών και εθίμων, ως μέσων υποτίμησης την ελευθερία της σκέψης σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική ιατρική φροντίδα και άλλα θέματα.
- 6.Το Δικαίωμα στην Πληροφόρηση και Εκπαίδευση**, σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία για όλα τα άτομα, συμπεριλαμβανομένης και της πρόσβασης σε ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τα οφέλη, τους κινδύνους, και την αποτελεσματικότητα όλων των μεθόδων ρύθμισης της γονιμότητας, ώστε όλες οι αποφάσεις να παίρνονται με βάση την ολοκληρωμένη, ελεύθερη, και πληροφορημένη συγκατάθεση του ατόμου.
- 7.Το Δικαίωμα Επιλογής Γάμου ή Όχι και της Δημιουργίας Προγραμματισμένης Οικογένειας.**
- 8.Το Δικαίωμα Απόφασης Εάν ή Πότε να Αποκτήσεις Παιδιά.**
- 9.Το Δικαίωμα στη Φροντίδα και Προστασία της Υγείας**, που συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα στην καλύτερης δυνατής ποιότητας ιατρική φροντίδα των πελατών, και το δικαίωμα να είναι ελεύθεροι από παραδοσιακές συνήθειες που είναι επιζήμιες για την υγεία.
- 10.Το Δικαίωμα στα Οφέλη της Επιστημονικής Προόδου**, που συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα στους χρήστες των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών υπηρεσιών υγείας να έχουν πρόσβαση σε καινούριες τεχνολογίες που αφορούν την αναπαραγωγική υγεία, οι οποίες να είναι ασφαλείς, αποτελεσματικές και αποδεκτές.

11. Το Δικαίωμα στην Ελευθερία Συνάθροισης και Πολιτικής Συμμετοχής, που συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα όλων των ατόμων να ζητήσουν να επηρεάσουν τις κοινότητες και τις κυβερνήσεις να θέσουν ως προτεραιότητα τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και δικαιώματα.

12. Το Δικαίωμα να είσαι Απαλλαγμένος/η από Βασανιστήρια και Κακομεταχείριση, που συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα όλων των γυναικών, ανδρών και νέων να είναι προστατευμένοι από τη βία, τη σεξουαλική εκμετάλλευση, και την κακοποίηση.

Νομοθεσία

Η σεξουαλική παρενόχληση αποτελεί παραβίαση του νόμου 3896/ΦΕΚ 207/8.12.2010 για την «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης». Η σεξουαλική παρενόχληση ορίζεται ως διάκριση του εργαζομένου λόγω φύλου. Μπορεί να αποδοθούν ευθύνες στον εργοδότη για παρενόχληση του προσωπικού.

Ο νόμος προβλέπει ότι: Νομικά πρόσωπα και ενώσεις προσώπων (π.χ., Σωματεία και οργανώσεις) μπορούν, με τη συναίνεση του θύματος της διάκρισης, να ασκούν στο όνομά του προσφυγή ή να παρεμβαίνουν προς υπεράσπισή του ενώπιον των αρμόδιων δικαστικών ή διοικητικών Αρχών. Με βάση το νόμο αυτό θα πρέπει, ο εργοδότης να αποδείξει ότι δεν υπήρξε σεξουαλική παρενόχληση ή άλλη παραβίαση του νόμου για την ισότητα. Το βάρος απόδειξης από τον εργοδότη εφαρμόζεται στις διαδικασίες των πολιτικών και των διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και στις καταγγελίες ενώπιον κάθε άλλης αρμόδιας Αρχής, π.χ. του Συνηγόρου του Πολίτη ή της Επιθεώρησης Εργασίας. Αυτό ισχύει για το Δημόσιο, για τον ιδιωτικό τομέα και για τα ελεύθερα επαγγέλματα.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ως ανεξάρτητη Αρχή, για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης και εργασίας, αποκτά με τον Νόμο του 2010 διευρυμένη αποστολή και επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων ή δικαστικών Αρχών μέχρι την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο. Ο νόμος δίνει στον εργαζόμενο το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση σύμφωνα με το Άρθρο 16 και να απαιτήσει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στην περίπτωση παραβίασης της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Σε περίπτωση παραβίασης του νόμου περί απαγόρευσης διακρίσεων λόγω φύλου προβλέπεται, εκτός των άλλων, και αξίωση για πλήρη αποζημίωση του θύματος, η οποία θα καλύπτει την υλική και ηθική βλάβη και κάθε θετική ζημία. Αρμόδια για την εκδίκαση αυτών των διαφορών είναι τα δικαστήρια κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών.

Αριθμ. οικ. 30651 /2014

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε πολίτες τρίτων χωρών που βρίσκονται στην Ελλάδα και εμπίπτουν και στην παρακάτω κατηγορία: Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι απασχολήθηκαν είτε με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας είτε ως ανήλικοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 89 του ν. 4052/2012. Ως τέτοιοι όροι θεωρούνται όσοι είναι κατάφωρα δυσανάλογοι προς τις συνθήκες εργασίας των νόμιμα απασχολούμενων εργαζομένων, έχοντας σοβαρή επίπτωση, στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, και προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως διακρίσεις λόγω φύλου. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια. Ανανεώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 89 του ν. 4052/2012. Η εν λόγω άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου.

Άδεια διαμονής για εργασία

Εξαρτημένη εργασία είναι η απασχόληση που παρέχεται σε σταθερό εργοδότη για ορισμένο ή αόριστο χρόνο έναντι καταβολής μισθού κάτω από την επίβλεψη και τον έλεγχο του εργοδότη, ο οποίος καθορίζει τον τόπο και τον χρόνο εργασίας του μισθωτού. Στην κατηγορία της εξαρτημένης εργασίας περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες μεταξύ αυτών και οι εργαζόμενοι κατ' οίκον του εργοδότη.

Δικαιολογητικά Αρχικής Χορήγησης άδειας διαμονής για εργασία

- Έντυπο αίτησης εις διπλούν.
- Τρεις πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες σε φυσική μορφή, οι τεχνικές προδιαγραφές των οποίων είναι ίδιες με αυτές των διαβατηρίων, όπως κάθε φορά ισχύουν, καθώς και σε ψηφιακή μορφή σε οπτικό δίσκο αποθήκευσης (CD) σε μορφή γραφικών JPEG2000).
- Ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος διαβατηρίου ή ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την χώρα μας.
- Θεώρηση Εισόδου τύπου D ή άδεια διαμονής.
- Πιστοποιητικό υγείας από Ελληνικό κρατικό νοσηλευτικό ίδρυμα που θα βεβαιώνει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.
- Παράβολο με τη μορφή αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β' από την αρμόδια για την παραλαβή της αίτησης υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 92 του ν. 3386/05.
- Επικυρωμένο αντίγραφο σύμβασης εξαρτημένης εργασίας με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του εργοδότη από δημόσια υπηρεσία, από την οποία να προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, όπως ορίζονται με την εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας καθώς και το διάστημα απασχόλησής του ή υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του από δημόσια υπηρεσία, στην οποία να αναφέρεται ότι η αμοιβή του εργαζόμενου είναι ίση με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, όπως ορίζονται με την εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας καθώς και το διάστημα απασχόλησής του.
- Βεβαίωση ότι έχει υποβληθεί αίτηση στον οικείο ασφαλιστικό φορέα για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και εργατικού ατυχήματος.

Δικαιολογητικά ανανέωσης άδειας διαμονής για εργασία

- Έντυπο αίτησης εις διπλούν.
- Τρεις πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες σε φυσική μορφή, οι τεχνικές προδιαγραφές των οποίων είναι ίδιες με αυτές των διαβατηρίων, όπως κάθε φορά ισχύουν, καθώς και σε ψηφιακή μορφή σε οπτικό δίσκο αποθήκευσης (CD) σε μορφή γραφικών JPEG2000).
- Φωτοαντίγραφο όλων των σελίδων του διαβατηρίου.

- Επικυρωμένο αντίγραφο προηγούμενης άδειας διαμονής, μόνο στην περίπτωση που η άδεια διαμονής δεν είναι επικολλημένη επί του προσκομισθέντος διαβατηρίου.
- Παράβολο με τη μορφή αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β΄ από την αρμόδια για την παραλαβή της αίτησης υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 92 του ν. 3386/05.
- Επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του εργοδότη από δημόσια υπηρεσία, από την οποία να προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη όπως ορίζονται με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, καθώς και το διάστημα απασχόλησης του, ή υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του από δημόσια υπηρεσία, στην οποία να αναφέρεται ότι η αμοιβή του εργαζόμενου είναι ίση με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, όπως ορίζονται με την εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας καθώς και το διάστημα απασχόλησής του. Σε περίπτωση σύμβασης αόριστης διάρκειας αντίγραφο αυτής συνοδευόμενη από υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του από δημόσια υπηρεσία που θα αναφέρει ότι η εν λόγω σύμβαση είναι σε ισχύ.
- Εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης σύμβασης: α) άτομα που απασχολούνται σε γεωργικές εργασίες, β) οικοδόμοι, γ) αποκλειστικές νοσοκόμες, δ) προσωπικό εργαζόμενο κατ' οίκον του εργοδότη και ε) εποχιακά εργαζόμενοι σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις επισιτισμού που λαμβάνουν επίδομα ανεργίας.
- Βεβαίωση του οικείου οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης από την οποία προκύπτουν οι ημέρες εργασίας και η διάρκεια ασφάλισης ή οποιοδήποτε έγγραφο, εάν πρόκειται για το ΙΚΑ (απογραφικό δελτίο, απόσπασμα ατομικού λογαριασμού του ασφαλισμένου, βιβλιάριο ασθενείας έστω και ληγμένο) από το οποίο να προκύπτει ο αριθμός μητρώου του ασφαλισμένου.
- Αποδεικτικά στοιχεία για την περίπτωση τεκμηριωμένης αποχής από την εργασία.
- Αποδεικτικό εκπλήρωσης φορολογικών υποχρεώσεων.

Εργατική Νομοθεσία για Οικόσιτο και οικιακό προσωπικό:

Ποιοι θεωρούνται Οικιακοί Μισθωτοί

Σύμφωνα με το έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας: Οικιακοί μισθωτοί είναι εκείνοι που με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας παρέχουν στον εργοδότη τις υπηρεσίες τους κατά κύριο λόγο για την εξυπηρέτηση οικιακών ή προσωπικών αναγκών του εργοδότη, μελών της οικογενείας του ή τρίτων. Η δευτερεύουσα απασχόλησή τους σε εργασίες οι οποίες έχουν σχέση με το επάγγελμα του εργοδότη που ασκείται στην κατοικία του, δεν αναιρεί την ιδιότητά τους ως οικιακών μισθωτών.

Ποιοι θεωρούνται Οικόσιτοι Οικιακοί Μισθωτοί

Όταν οι Οικιακοί Μισθωτοί διαμένουν και διατρέφονται στην κατοικία του εργοδότη, χαρακτηρίζονται ως οικόσιτοι οικιακοί μισθωτοί. Λόγω της ιδιόζουσας φύσεως των υπηρεσιών

που παρέχουν οι συγκεκριμένοι μισθωτοί και των ειδικών περιστάσεων υπό τις οποίες τις παρέχουν, Δεν εφαρμόζονται προς τους Οικόσιτους οι ειδικές διατάξεις:

- για τα χρονικά όρια εργασίας των μισθωτών,
- για την υπερεργασία και τις υπερωρίες,
- για την εργασία κατά τις Κυριακές και αργίες,

για την εργασία κατά τις νύχτες. Επεκτάθηκαν όμως και σε αυτούς οι διατάξεις:

- για την παροχή άδειας μετά αποδοχών,
- για τα επιδόματα εορτών,
- για την αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας

Σημειώνεται ότι:

- Όλοι οι ανωτέρω δικαιούνται τη προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία αποζημίωσης απολύσεως εργατοτεχνιτών. (Εφ. Αθ. 1349/04, Εφ. Αθ.648/97, Εφ. Αθ.7809/2003 κ.α.).
- Η χορήγηση αδειάς για το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου ρυθμίζεται με τις διατάξεις του Α.Ν. 539/45 όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τις ρυθμίσεις του άρθρου 1 του Ν. 3302/2004 .
- Με τη παρ. γ' του άρθρου μόνου του Β.Δ. 376/71 οι ανωτέρω ρυθμίσεις για την χορήγηση αδειάς επεκτάθηκαν και στο οικόσιτο προσωπικό.
- Περαιτέρω κάθε εργαζόμενος μαζί με την άδεια δικαιούται αποδοχές αδειάς καθώς και το επίδομα αδειάς (άρθρο 3, παρ.16 Ν.4504/1966). Το δικαίωμα λήψης επιδόματος αδειάς αποτελεί επακόλουθο του δικαιώματος λήψης κανονικής αδειάς.

Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων, το οικόσιτο προσωπικό υπάγεται στην ίδια διαδικασία και κατ' επέκταση δικαιούται χορήγηση κανονικής αδειάς και επιδόματος αδειάς.

Αμοιβή και ασφάλιση

Σε ότι αφορά θέματα αμοιβής και ασφάλισης των κατ' οίκον απασχολούμενων μισθωτών που παρέχουν εξαρτημένη εργασία, σχετική πληροφόρηση παρέχει η υπ' αριθμ. 68/9-9-2011 εγκύκλιος του Ι.Κ.Α., η οποία αναφέρεται στο νέο τρόπο αμοιβής και καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών τους, μέσω εργόσημου. Ευνόητο είναι ότι οι σχετικές ρυθμίσεις περί εργόσημου δεν καταργούν υφιστάμενες ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας.

Γνωστοποίηση όρων Ατομικής Σύμβασης Εργασίας

Σύμφωνα με το ΠΔ 156/1994 «Υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας» (ΦΕΚ 102/Α') το οποίο εφαρμόζεται σε κάθε εργαζόμενο που συνδέεται με τον εργοδότη του με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας (άρθρο 1 παρ. 2), ο εργοδότης υποχρεούται να γνωστοποιεί στον εργαζόμενο τους ουσιώδεις όρους της σύμβασης ή σχέσης εργασίας (άρθρο 2, παρ. 1). Η πληροφόρηση περιλαμβάνει τα ακόλουθα: α) τα στοιχεία ταυτότητας των συμβαλλομένων, β) τον τόπο παροχής της εργασίας, την έδρα της επιχείρησης ή τη διεύθυνση κατοικίας του εργοδότη, γ) τη θέση ή την ειδικότητα του εργαζόμενου, το βαθμό του, την κατηγορία της απασχόλησής του καθώς και το

αντικείμενο της εργασίας του, δ) την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας και τη διάρκεια αυτής, αν καταρτίζεται για ορισμένο χρόνο, ε) τη διάρκεια της άδειας με αποδοχές που δικαιούται ο εργαζόμενος, καθώς και τον τρόπο και χρόνο χορήγησής της, στ) το ύψος της αποζημίωσης που οφείλεται και τις προθεσμίες που πρέπει να τηρούν εργοδότης και εργαζόμενος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, σε περίπτωση λύσης της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας με καταγγελία, ζ) τις πάσης φύσεως αποδοχές που δικαιούται ο εργαζόμενος και την περιοδικότητα καταβολής τους, η) τη διάρκεια της κανονικής ημερήσιας και εβδομαδιαίας απασχόλησης του εργαζόμενου, θ) αναφορά της συλλογικής ρύθμισης που έχει εφαρμογή και καθορίζει τους ελάχιστους όρους αμοιβής και εργασίας του εργαζόμενου (άρθρο 2 παρ.2). Το εν λόγω ΠΔ δεν εφαρμόζεται σε εργαζόμενους των οποίων η συνολική διάρκεια απασχόλησης δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα. Στο άρθρο 3 του Π.Δ. διευκρινίζονται οι τρόποι ενημέρωσης για τους όρους του άρθρου 2 και συγκεκριμένα στην παρ. 1 ορίζεται ότι αυτή γίνεται με παράδοση στον εργαζόμενο δύο μήνες το αργότερο από την έναρξη της εργασίας του και για τους ήδη απασχολούμενους δύο μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, γραπτής σύμβασης εργασίας ή άλλου εγγράφου, υπό τον όρο ότι αυτό θα περιλαμβάνει όλα τα αναφερόμενα στο άρθρο αυτό στοιχεία. Επιπροσθέτως στο άρθρο 5 παρ. 1 ορίζονται τα εξής: «Για κάθε μεταβολή των στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 2 παρ.2 και στο άρθρο 4, ο εργοδότης πρέπει να συντάσσει σχετικό έγγραφο και να το παραδίδει στον εργαζόμενο το αργότερο ένα μήνα μετά την πραγματοποίηση της μεταβολής»

Module 2

Responding to sexual violence and abuse

International conventions and Legal Frameworks

SET OF CARDS

ALL INFORMATION OF MODULE TWO WAS PRESENTED AND PROVIDED WITH HAND
OUTS

Where can I go to make a complaint?

Where can I go to report sexual harassment or abuse?

Where can I go to ask for help?

Δωρεάν τηλεφωνικές γραμμές SOS lines, Αστυνομία, Ασθενοφόρα

Η ΓΡΑΜΜΗ SOS 15900

Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ)

E-mail: sos15900@isotita.gr

Website: www.isotita.gr; www.womensos.gr

Η Γραμμή SOS 15900 είναι μια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ) εθνικής εμβέλειας που δίνει τη δυνατότητα στις γυναίκες θύματα βίας ή σε τρίτα πρόσωπα να επικοινωνήσουν άμεσα με ένα φορέα αντιμετώπισης της έμφυλης βίας. Τη γραμμή στελεχώνουν ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι που παρέχουν άμεση βοήθεια σε έκτακτα και επείγοντα περιστατικά βίας σε 24ωρη βάση, 365 μέρες το χρόνο. Ταυτόχρονα υπάρχει δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας των γυναικών μέσω της διεύθυνσης e-mail: sos15900@isotita.gr.

Απευθύνεται σε γυναίκες:

- που υφίστανται σωματική κακοποίηση.
- που υφίστανται ψυχολογική, συναισθηματική ή λεκτική βία
- που υφίστανται οικονομική βία
- που έχουν υποστεί βιασμό ή απόπειρα βιασμού
- που έχουν υπάρξει θύματα πορνείας ή trafficking
- που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, σε κοινωνικό χώρο, στην οικογένεια

Και σε :

- πολίτες και φορείς, προκειμένου να πληροφορηθούν για θέματα σχετικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών

Πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων.

Ψυχοκοινωνική συμβουλευτική σε περιστατικά που απαιτούν άμεση ψυχολογική και κοινωνική στήριξη και σχετίζονται με βία κατά των γυναικών.

Παραπομπή περιστατικών σε Ξενώνες, σε Συμβουλευτικά Κέντρα κατά της βίας, σε Υπηρεσίες Υγείας, και άλλους συνεργαζόμενους φορείς.

Οι σύμβουλοι:

παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής, επιδεικνύοντας συναισθηματική κατανόηση και προσφέροντας ανακούφιση στις γυναίκες.

τηρούν το απόρρητο της συμβουλευτικής κι ενημερώνουν τη συμβουλευόμενη ότι τηρούνται οι κανόνες της εχεμύθειας.

ενθαρρύνουν τις γυναίκες να βγουν από την απομόνωση, να κατανοήσουν ότι δεν είναι μόνες και ότι δεν ευθύνονται για τη βία που υφίστανται

Σκοπός των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι η ενδυνάμωση των γυναικών και η επανάκτηση της αυτοεκτίμησής τους ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν την ευθύνη της επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής και να πάρουν οι ίδιες τις καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον τους.

Τηλεφωνική Γραμμή Ελπίδας: 801 11 16000

Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου & Νομού Ηρακλείου

"Ξενώνας για την Κακοποιημένη Γυναίκα και το Παιδί"

Μεραμβέλλου 56, Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ: [2810 242 121](tel:2810242121)

E-mail: ksenona@hotmail.com

Website: www.kakopoiisi.gr

Γραμμή SOS "Δίπλα σου" 800 11 88881

Ελληνικό Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης

Αστυνομία

100: Τηλεφωνική επικοινωνία για άμεση αστυνομική επέμβαση σε κάθε νομό της χώρας. Κάθε πολίτης μπορεί να επικοινωνεί με την άμεση Δράση στέλνοντας δωρεάν μήνυμα (SMS) στο 100.

1033: Δυνατότητα τηλεφωνικής επικοινωνίας με όλες τις Αστυνομικές υπηρεσίες της Αττικής και δυνατότητα σύνδεσης με το Τηλεφωνικό Κέντρο (100) όλων των Νομών της χώρας.

112: Σε όποια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρειαστείτε βοήθεια όπως π.χ. αστυνομίας, πυροσβεστικής, ασθενοφόρου ΕΚΑΒ ή λιμενικού καλέστε το 112. Η κλήση στο 112 από σταθερό ή κινητό τηλέφωνο, από τηλεφωνικό θάλαμο ή υπαίθρια τηλεφωνική συσκευή με κερματοδέκτη ή καρτοδέκτη είναι χωρίς χρέωση. Ο αριθμός 112 λειτουργεί εντός της εμβέλειας οποιουδήποτε δικτύου κινητής τηλεφωνίας. Δηλαδή ακόμη κι αν το δικό σας δίκτυο δεν λειτουργεί σε συγκεκριμένη τοποθεσία, μπορείτε να καλέσετε το 112 αρκεί να υπάρχει κάλυψη από άλλο δίκτυο. Λειτουργεί με κάρτα SIM ή χωρίς κάρτα SIM στο κινητό σας.

ΕΚΑΒ 166

Ζητήστε Ασθενοφόρο

Δώστε:

Αριθμό τηλεφώνου απ' όπου καλείτε

Ακριβή θέση (Οδός, αριθμός κλπ)

Τύπο και σοβαρότητα του περιστατικού

Στοιχεία για το/τα θύματα (π.χ αριθμό, φύλο, ηλικία)

Αναφέρατε τυχόν κινδύνους ή δυσκολίες προσέγγισης στη σκηνή

Καταφύγια Γυναικών

Οι ξενώνες για την "Κακοποιημένη Γυναίκα και το Παιδί" δημιουργήθηκαν προκειμένου να φιλοξενούν τη γυναίκα με τα παιδιά της που έχουν υποστεί κάθε μορφή βίας, ψυχολογική, οικονομική, σεξουαλική, σωματική. Δίνει στη γυναίκα τη δυνατότητα να φιλοξενηθεί όσο αυτό χρειαστεί και να προστατευθεί μαζί με τα παιδιά της εν ώρα κρίσης.

Επίσης, μπορεί να ενημερωθεί σχετικά με τα δικαιώματά της, να στηριχθεί από το εξειδικευμένο προσωπικό και τελικά να αποφασίσει η ίδια για τη ζωή της.

Στις παρακάτω πόλεις της Ελλάδος μπορείτε να απευθυνθείτε για να βρείτε στέγη σε περίπτωση ανάγκης.

Ηράκλειο

Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου & Νομού Ηρακλείου

Τηλεφωνική Γραμμή Ελπίδας: 801 11 16000

Ξενώνας για την Κακοποιημένη Γυναίκα και το Παιδί

Μεραμβέλλου 56, Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ.: 2810.242.121

E-mail: ksenona@hotmail.com

Website: www.kakopoiisi.gr

Ξενώνας για την Κακοποιημένη Γυναίκα και το Παιδί (σε εξέλιξη η λειτουργία), Πρόγραμμα ΕΣΠΑ

Τηλ: 2810360616

Συναισθηματική / Ψυχολογική Υποστήριξη

Συμβουλευτικά Κέντρα ΓΓΙΦ

Η ΓΓΙΦ λειτουργεί Συμβουλευτικά Κέντρα παρέχοντας ΔΩΡΕΑΝ υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής σε γυναίκες που απευθύνονται σε αυτά. Παρέχονται εξειδικευμένες υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής στους τομείς: α) ψυχοκοινωνική και νομική στήριξη γυναικών θυμάτων βίας β) νομική βοήθεια σε συνεργασία με τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους, και σε ορισμένα από αυτά γ) πληροφόρηση για την απασχόληση και επιχειρηματικότητα σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ).

Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Ηρακλείου

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 – 17:00

Στενημάχου 3, 713 05, Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ: 2810 341387

Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Ρεθύμνου

Δ/ση: Λ. Κουντουριώτη 98

Τηλ: 2831056607

Email: isotitavia.reth@gmail.com

Προγράμματα ιατροφαρμακευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης

Το πρόγραμμα «Ανοιχτό Πολυϊατρείο» λειτουργεί με βασικό στόχο την παροχή πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχολογικής υποστήριξης σε άτομα τα οποία δεν έχουν πρόσβαση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, όπως μετανάστες και πρόσφυγες που δεν διαθέτουν νόμιμα έγγραφα παραμονής στη χώρα, αλλά και άπορους, ανασφάλιστους, αστέγους και Ρομά.

Ανοιχτά Πολυϊατρεία Γιατρών Του Κόσμου:

Χανιά: Μπόνιαλη 11, 73 133

Τηλ: [28210 23 110](tel:2821023110)

Δευτέρα - Παρασκευή 09.00 - 17.00

